

SCHLICHT BÁRÓ
(BAUDISSIN WOLF GRÓF)

ÁLDOZATI BÁRÁNYOK

FORDITOTTA
KARINTHY EMILIA

PALLAS VERLAG, WIEN

A mű elektronikus változatára a Nevezd meg! - Így add tovább! 4.0 Nemzetközi (CC BY-SA 4.0) Creative Commons licenc feltételei érvényesek. További információk: <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.hu>

Elektronikus változat:
Budapest : Magyar Elektronikus Könyvtárért Egyesület, 2018
Készítette az Országos Széchényi Könyvtár E-könyvtári Szolgáltatások Osztálya
ISBN 978-963-417-319-9 (online)
MEK-18138

Königsegg Péter gróf ott szorongott a túltömött villamoskocsi perronján. Cigaretta a szájában. Azon tűnődik, hogy mi lehet az oka annak, hogy a család feje, esze, Maxi bácsi, valami fontos megbeszélésre hívta őt estére.

Felrezen. Gyöngéd női lény lakktopánja magas sarkával olyan szerencsétlenül nyomta meg a kisujját, hogy a vékony selyemharisnya belevágódik a húsába. Seiler György barátja ilyen esetben biztosan nagyot káromkodik. Ő maga is majdnem így tesz. Hanem mikor bepillant abba a két sötétkép szembe, amelyik rátapad s hallja az ijedt hangot, ellágyul.

- Úgy-e, nem haragszik? Nagyon fáj? Igazán nem akartam!

Valami van ennek a valószínűleg jóval húsz éven felül álló leánynak az arcában, ami kell, hogy mindenkit magával ragadott légyen. Valami tiszta, valami egészen leányos:

Nem olyan szépség, akibe az ember rögtön, azonnal, szó nélkül beleszeret. Mert ha a szája kicsi is, a vonásai nem olyan nagyon finomak. Meg az orra is ici-picikét pisze. Mégis: egészben véve olyan rokonszenves, hogy nemcsak azért nem haragszik rá, mert jótermészetű fiú, hanem magáért a leányért is. S mert látja, hogy még mindig zavart, elcsodálkozva mondja: - Ó, kisasszonyom! Hiszen, ha nem szól, észre se veszem a dolgot!

- Lám, ennek örülök. - Nemcsak a szája, a szeme is mosolyog a leánynak. Olyan hitetlen a mosoly. De éppen, mert hitetlen, azért olyan barátságos a pillantása. És iparkodik befelé a kocsiba.

A fiú tudja, hogy nem fog helyet találni. Örül rajta. Nem szeretné elveszteni a szeme elől. Megszólal: - Ottbenn tele van. Nem venné át az én helyemet, kisasszonyom? Úgyis kiszállok nemsokára. És inkább önnek, mint valami szakállas bácsinak.

- Nem szereti őket? - incselkedik a leány talán azért, mert a fiú szavai mulattatják, vagy mert nem akarja észrevenni a hízélgést.

Azért mégis elfogadja az ajánlatot, különösen, mikor a kocsi hirtelenében egészen egymásra veti őket. A leány zavartan néz a fiú arcába. Az kacag: - No, lám. Végére mégis csak idekerült. Úgy, ni. Nemsokára célnál vagyok, remélem, ön is. Aztán siessen, csúf őszi idő ez. - S inkább, hogy beszéljen vele, semmint kíváncsiságból: - Messze lakik, kisasszonyom?

S bár ártatlanul akar hangzani a szó, a leánynak ki kell érezni belőle, hogy a fiút érdekli, hogy esetleg, véletlenül, melyik környéken láthatná őt meg újra. Nem tudja, hogy mit gondoljon. Persze, a fiú szeme elárulja, hogy tetszik neki. Pedig valójában nem akarja mutatni. Valahogy ki is szeretné beszélni magát: - Ó, ne higgye, kedves kisasszonyom, hogy közönséges szoknyavadász vagyok. Igen jó családból származom s ha tetszenek is némely fiatal hölgyek, nem vagyok az az ember, aki minden akadályon keresztül, csak úgy mindenkivel „kikezd”.

De nem jut szóhoz a leány csintalan nevetése miatt.

- Ó, én nagyon messzi lakom. Ott éjjel nem is égnek a lámpák. Ritkán jövök ide, ha csak a barátnőm, aki itt lakik, vacsorára meg nem hív.

- Boldog barátnő. - A fiú dühöng, hogy ez a banalítás kicsúszott a száján. Hisz ez olyan, mintha ő akarna az a barátnő, vagy talán „barát” lenni? Ejnye... Pedig ez a gyerek határozottan úricsaládbeli leány. S úgy fest, mintha ő most kémkedett volna a lakása után.

Hanem a leány hangja elfogulatlan. - Ó nem, a barátnőm nem boldog. Csöppet se irigyelje. Inkább nemrégiben a lábát törte, szegény. Most vették csak le a gipszkötést. Ez inkább olyan beteglátogatás-féle.

- Ejnye... - Megáll a kocsi. Bizony, itt nincs idő sok búcsúzkodásra. A fiú egyszerűen kalapot emel. S mikor leszáll, egy auto mögé kerül. Nem látja, mi történt tovább a szép kis leánnyal.

Bosszantja a dolog. Hogyan találkozók újra vele a milliós városban? Ő maga se lakik régen itten, csak amióta az öreg grófnak, Maxi bácsinak sikerült neki itt a városnál kitűnő állást szerezni. S ő nagyon örül ennek, mert csöppet sem szeretett volna alig harmincnégy évével semmittevésnek elébe nézni. Örült, mikor a békekötés után így alakultak a viszonyok. Bár hisz nem a pénzkérdés, de mégis csak kellemes, ha az ember nincs egészen a családfőre utalva. Most jut eszébe az is, hogy ez a családi összejövétel talán összefügg valahogy a vagyoni viszonyok rendezésével? Hisz ma este együtt lesznek valamennyien? Á, itt arról lesz majd szó, hogy mi is legyen a családban a sok szegény, öreg nénivel? Mit kell velük csinálni, hogy ne adogassák el végleg szegényes ékszereiket, bútorikat? Ezt a nagybácsi nem tűri. Inkább elszív naponta hús helyett tizenöt szivart. Iszik moseli bort, amit békeidőben még a cselédeknek se adott volna.

Nem a', valami más ok lesz ez itt ma este.

Hamarosan fenn is van a kis villa első emeletén. Itt lakik a nagybácsi, mióta nincs udvari élet. Itt lakik ebben a nagy vidéki városban úgyszólván majdnem valamennyi rokona. Meg a birtokai is közelebb vannak.

Hogy az előszobában a felöltőjét leteszi, Blandi jön vele szembe, magas, szőke, furcsán csinos, érdekes leány, az unokahúga. Lehet úgy huszonnégyesztendős, szép, érdekes arcú. Fekete a haja, nagy, cseresznyefekete a szemepárja.

- Hallod-e, Péter, szántszándékkal szöktem most ki, mikor hallottam, hogy csöngettél. A te jövődről van ám szó, tudod-e? De nehogy eláruld magad! - S karikára nyílt szemmel néz a fiúra. - Tudod Péter, én úgy félek, hogy azért, mert szegény leány vagyok és mert így, szegényen nem vesz el senki, hát majd most valami kegyes alapítványi intézetbe dugnak. Hogy már most kezdjem a vénkisasszonyi állapotot.

- No, nem olyan veszedelmes, Blandi - vigasztalja Péter a csinos leányt. - Ebbe végtére az apádnak is bele kellene szólnia.

- Hja... de tudod, hogy anyagilag mennyire függ Maxi bácsitól!

Péter újra megnyugtatja. Ez nem komoly dolog. Igen, de mit akarhat a családfő ő tőle? Tudta, hogy a bácsi jelenlegi foglalkozását csak átmenetinek tekinti.

Közli aggodalmait Blandival. De a leány kineveti. - Hisz igaz, mindig is jóban volt a nagybátyjával, különösen, mert az tudta, hogy örökségre nem számít.

Belépnek a nagy fogadóterembe, ahol a meghívottak már mind együtt is vannak.

Először is Maximilián nagybácsit köszönti Péter. Hetvenéves kora dacára pompás, magas legény. Josephine néni van mellette, az úgynevezett „női családfő”. Hatvannyolcéves, fiatal korában gyönyörű szép lehetett.

Ezek előtt Péternek nagyot, mélyet kell hajolnia. És mielőtt a többiekhez fordulhatna, felelnie kell ennek a kettőnek a kérdéseire. És mintha a két öreg ma rendkívül barátságosan fogadná. Mintha csak mondanák: Jól van fiam; jól van minden, te csak szépen tedd azt, amit mi mondunk. - És mintha az öreg nénikék is különösen barátságosan mosolyognának feléje; az urak meg majdnem részvételtjes szeretetreméltósággal. Kérdő arccal néz körül, hát csupa komoly arc. Blandi apját keresi a szeme, de az csak nincs itt, mint annyiszor. Nem szereti ezeket az embereket, akik nem szívesen fogadták polgári származású színésznő-feleségét, akit végtére is a halál váltott meg attól, hogy a Königsberg-család tagja legyen. Meg az se tetszik a családnak, hogy Blandi apja egy nagy bécsi cigarettagyár feje. Hisz ezt is csak a családi címernek köszönheti. Meg aztán az az üzlet se megy olyan jól, mint a háború előtt. Most már az öregnek sokszor van segítségre szüksége a lányai miatt.

Nohát itt várni kell asztalbontásig.

Kitünő volt a vacsora. Maxi bácsi ma nemcsak jó ételeket szolgáltatott fel, hanem pompás borokat is.

Persze, a bel- és külföldi rokonokról folyt a szó, de azért nem hanyagolták el az ennivalót sem. Különösen hatotta meg Pétert az, hogy a szegény nagynénik milyen mohón estek neki a jó falatoknak. Csak a szegény Blandi nem eszik, ezt alighanem a jövőért való keserű aggodalom gyötri.

Maxi bácsi hirtelen azt kérdi tőle, vajjon tud-e arról, hogy Lersfeld barátja megvette a Tattersalból a csodaszép Lady Face nevű mént. Most tudni szeretnék, mit kezd majd a paripával az ifjú Lersfeld.

No már most, ha Maxi bácsi lóról kezd beszélni, hát nem hagyja olyan hamar abba. Van ideje Péternek, hogy elgondolkodjon.

Mert az igazat nem mondhatja meg. Nem mondhatja meg, mi célra kellett Lersfeld barátjának a méregdrága ló. Azt nem. Hisz a sok derék néni egyik ájulásból a másikba esne. Hát nagyon óvatosan felel:

- Csak most, téled hallom először, hogy Lersfeld megvette a Lady Face-t. Dehát lehet. Csakhogy én Lersfeldet már régebben nem láttam. Már nem vagyunk olyan jóbarátok. Hanem látod, én úgy tudom, hogy Lersfeld nem magának vette azt a lovat. Ő csak olyan közvetítő volt. Meg akinek vette, az se maga tartotta meg a maga részére.

- Úgy, na, szép kis siberhistória, - mondta Maxi bácsi kelletlenül. - Nem hittem volna, hogy Lersfeld ilyesmibe bocsátkozik. Hisz végre is, szüksége nincs rá.

Péter gróf belátja, hogy ilyenképpen bizony többet ártott Lersfeld barátjának, mint használt. Oltalmába veszi hát:

- Ó, nincs igazad, bácsi. Lersfeld soha olyasmibe nem bocsátkozik, ami nem korrekt. Á, az inkább odaadná az egész vagyonát, semhogy így... Én a személyemmel szavatolok azért, hogy - bár nem ismerem az ügyet - ő teljesen korrekt volt. Igen, nincs az a szigorú erkölcsbíró, aki benne hibát találna.

- Bravó, Péter! - Még mielőtt Maxi bácsi szólhatott volna, fölcsendült ím a Blandi víg hangja. Mindenki csodálkozva pillant rá. Maxi bácsi félig haragosan, félig mulattatva. - A szájamból vetted ki a szót, Blandi, - úgymond - bár tudod, hogy máskor utálom a közbeszólásokat. De látod, énnekem is tetszik az, hogy Péter így pártfogásába veszi a barátját. Ilyesmit ma ritkán találni.

- No, úgy-e, bácsi? Mert bárha személyesen nem is ismerem Lersfeld urat, de annyi sok jót mondtak róla nekem...

- Ugyan? - veti közbe Péter.

- Nagyon is jól ismerem, sokszor láttam a sétányon a rossz lovaival. De meg különben is ismeri minden fiatal leány. Hát mert olyan csunya, meg olyan gazdag. Persze hangosan nem merik mondani a leányok, hogy csunya - Istenem, hátha valamelyik napon rájuk esik a pillantása? Én, hát én ugyan nem találom csunyanak, nem én. De inkább szépek, a szürke szeme végett. Olyan jó a szempillantása. És ahogy szólnak róla, hát egész jó ember lehet.

- Pedig hát! - veti közbe Maxi bácsi. - Igenis, pedig hát! - majdnem elszólta magát. Hogy sok barátja, de még inkább - barátnője, másforma véleménynel van felőle. - Kicsit kihasználják azt a szegény fiút. Legjobb volna annak hamar megházasodni. De hát persze ilyesmire éppen most nem is gondolhat...

- Mért éppen most? A Blandi hangja csupa érdeklődés. Csakhogy Josephine néni megelégtelte a dolgot... A kelleténél többet beszéltünk már erről a Lersfeld úrról. Eddig nem volt az szokás nálunk, hogy asztalnál a kívülállókról pletykáljunk.

Blandi nem akarja elrontani ma a dolgát, hát inkább hallgat. A Péter hangja is udvarias: - Drága néni! Dehogyan akarom a ház szokásait sérteni. Már csak azért se...

Nem tudja, hogy folytassa. Szerencsére, úgyse hallgatna rá senki. Josephine néni valami unokahúggal hozakodott elő, aki nyolc nappal ezelőtt Berlinben egészséges gyermeknek adott életet. A gyerek nem olyan egészséges, mint lenni kellene. Ezt a témát aztán el is húzzák az ebéd végéig.

Maxi bácsi a lovon kívül alig beszélt. És mintha az étel se ízlett volna neki olyan igen nagyon. Látszott, hogy mégis csak hát egyéb dolgok foglalkoztatják az elméjét. De Péter tudja, hogy mégsem fog addig szólni, míg a feketéjét, konyakját el nem fogyasztotta, míg a szivarját el nem szívta. Türelemmel kell lenni. Péter ide-oda vetődik türelmetlenségében a rokonok között, míg végre a Blandi szeme inti sokatígérően magához. No, hátha most mégis elmondja, miről is van tulajdonképpen szó.

De nem. A Blandi azt akarja tudni, hogy az a Lersfeld miért nem házasodhatik „éppen most?”

Meglepetve pillant a rokona arcába. Mi ez? Hanem a Blandi kedélyesen felkacag:

- No: hát mit meredsz úgy rám? S mindjárt utána: - Te Péter, mondd, új barátnője van neki?

S mert éppen eltalálta, annál elfogulatlanabb a Péter. - Ugyan Blandi, hogy gondolhatsz ilyesmire. És mi közöd neked a Lersfeld barátnőihez? Természetes, hogy azokkal ilyesmiről nem beszél...

Blandi sötét szeme pajkosan felvillan. - Hát nem is olyan hivatalosan - nem úgy értem. Hanem az ilyen pikáns barátságstóriák érdekesebbek ám, mint a férjhezmenések! - S hízogő hangon: - No hát mondd Péter: ki ő, hogy hívják? Kabaré, vagy színpad? Ugyan ne légy olyan unalmas. Hisz amit most elhallgatsz, úgyis tudja nemsokára az egész város.

- Talán nincs igazad.

- Ugyan, ugyan. Akkor azt mondtad volna, hogy más okok miatt nem házasodik. - S halkabban folytatja: - Látod, én úgy irígylem őt. Hogy fogják most pár hónapig kényeztetni, becézni! Minő szép ruhákat, prémeket kap majd! Ugy-e, hogy azt a lovat is neki?...

Győzelmesen áll előtte, mint aki ráhibázott az igazságra. Péter azonban segít magán. - Hallod, Blandi? Maxi bácsi már harmadszor köhög. Itt mindjárt lesz valami.

S csakugyan: Maxi bácsi félkörben maga köré gyűjti a rokonait.

- Magamhoz kérettelek, kedves rokonaim, - kezdi. - Sok álmatlan éjszakámba került az nekem, amíg erre el tudtam magam határozni. De meg kellett lennie. Kedves rokonaim: én hát nem tudlak benneteket tovább segíteni, ha csak ti nem segítetek rajtam. Én mindig megtettem a kötelességemet. Én mindig. Dacára a rossz időknak. Hanem az erején túl senkise bírja. Hiszen koldus ma sem vagyok. Hanem ez a békekötés, a felemelt segélyek, kedvezőtlen hírek a birtokról - mindez együtt... no, itt a pénzügyi helyzet mai képe. - S felteszi a szemüvegét.

S bizony igaza volt az öregnek. Péter csak azt bámulta, hogy eddig is bírta. Úgy látszik, a jó nénivel együtt sokkal többet nélkülöztek, mint kezdetben hitte volt.

Fárasztó a sok számsor. Csak itt-ott szakítja félbe egy sóhaj, egy ijedt kiáltás a számok száraz keserűségét. Hisz ez a jövőre mind újabb bajt, megszorítást jelent!

Végre elkészül a felolvasással Maxi bácsi. Kifejti, hogy az összes jelenlevőktől, a Königsberg-család valamennyi tagjától nagy, nagy áldozatot kíván, kér. S unokaöccsét, Pétert, ím egyenesen felszólítja: vegyen el egy többszörösen milliomos polgári leányt és annak a hozományából fedezze aztán a rokonság segélyezését.

Hát ez.

Úgy látszik, a többiek tudták vagy legalább is sejtették, hogy miről lesz szó. S nincs ájulás, sikoly azon, hogy „polgári pénz” kerül a családba. Szegény Blandi, őt meglepi a dolog. Az anyjára kell gondolnia, meg hogy annak mit kellett elszenvednie a rokonok rátartiságától. S most? Lám, a Péter jövődöbeli felesége polgári leány legyen. Azt igen. A pénze miatt. Azt majd nyílt szívvel fogadják.

De a fiú sem fogja fel olyan tragikusan a dolgot. - Ez az egész, bácsi? No nem olyan nagy dolog. Pláne, ha annak a leánynak nemcsak pénze van, hanem mellé kedves, mulatságos és szép!

- Pedig hát az olyan! - így a Maxi bácsi.

- Ejnye hát a bácsi már a személyről is tud?

Bár a nagybácsi örül a dolgon, hogy nem talál ellentállásra, kicsit mégis felingerli ez a közbeszólás. - Csak leszoknál már róla, édes fiam, hogy ilyen kérdéseket intézz. Gondolj csak vissza a katonakorodra. Elvártam volna, hogy megérted, hogy amire az előbb céloztam, az nemcsak beszéd volt, pusztá szó. Igenis, egy bizonyos személyről van szó, Wendtland Herta kisasszonyról. Igen. Már maga a tény, hogy Herta a neve, rokonszenvessé teszi előttem.

Péter mondani akart valamit, de a nyelvébe harapott. Eszébe jutott, hogy a közbeszólás nincs megengedve.

A bácsi hallgat. Most meg ez nem tetszik a fiúnak. Végte:

- Igen hát. A jövődöbelid neve, kedves menyünké és rokonunké, Wendtland Herta.

- Hallom. - Péter mulat azon, hogy a nagybátyjával ilyen katonás kommandómodorban kell értekeznie. - Igen, hallottam a nevet. De miután a hölgyet magát nincs szerencsém ismerhetni, szeretnék egyetmást...

- Kérlek, a kíváncsiságod is fölösleges. Ugyis megmondtam volna mindent. Tehát: az öreg Wendtland most úgy a hatvan felé járhat. Igen ügyes hadiszállításokba kezdett és bár ma már visszavonult névleg az üzlettől, alapjában véve még tevékeny részt vesz benne. Nagyon jó híre van, a felesége igazi úrinő. Mindkettőből hiányzik minden parvenű-vonás. Hát ennek a két embernek egyetlen leánya a már két ízben említett kedves leendő menyünk, Herta. Minden információom megbízható. Egy klubbeli barátom vállalja a felelősséget. Nyugodt lehetsz.

Hogy nyugodt, annak Péter tanujelét adja. Katonásan összependíti a sarkantyúját.

- Bravó, öcskös - dicséri az öreg. - Jól van. A te korodban a szó úgyse egyéb, mint pipafüst. No, halljad tovább. Wendtland Herta most végleg hazajött külföldről. A szülei nagy házat akarnak vinni a télen, társaságot fognak látni. Igen, hogy a leányt férjhez adják.

- Hű, te jó Úristen - hápog fel az egyik néni. - Jól értettelek, Maximilián? Hisz akkor azt a leányt a sok udvarló úgy körül fogja rajongani, mint a mézet a legyek?! Szépen fog az akkor a mi Péterünkre várni!

- Nem áll, Katharina. Mindabból, ami itt történik, Wendtland kisasszonynak sohase szabad tudnia.

A beálló szünetet a nénik raja jajongásra használja fel. - Ó, kedves Péter, ó, kedves Péter! Ha te volnánk, mi bizony nem várnánk! Mi nekikezdenénk azonnal!

Péter gróf szeme felvillan. - Hm, igaz, tisztelt nénikék. Való igaz. De igaz az is, hogy gyanút kelt az az első, aki olyan túlságosan siet. Úgy ám! Gyanút kelt. És bár csöppet se vagyok szerénytelen és elbizakodott, nem szeretném elvenni hagyni magamtól a küzdés jogát, izgalmát, dicsőségét!

- Az én véleményem is, öcskös - így Maximilián bácsi. - És percig se kételkedem abban, hogy győzni fogsz. Hiszen nemcsak csinos ember vagy, hanem jó jellem vagy és aztán Königsberg gróf is vagy, az ám! Én bizony egy percig sem kételkedtem a sikeremben és éppen ezért neveztem már eleve Herta kisasszonyt kedves menyüünknek. Hát most már elejthetjük a tárgyat, hiszen amúgyis egyek vagyunk. Még meg kell jegyeznem, hogy kénytelen voltam polgári leányt választani számodra, mert körülből valót nem találtam egyet se alkalmasat. Ez tehát el van intézve. No, már most másik, nem kevésbé fontos ügy következik. Ez pedig téged illet, kedves Blandi húgom.

Ahogy az unokahúga felé fordul, abból nagyon rosszra lehet következtetni. Szegény Blandiba visszatér a félelem, amelyik már egész este szorongatta. Lelki szeme előtt megjelenik az alapítványi hölgyek háza. Talán már az ágyát húzzák ott.

És úgy látszik, az aggodalom valahogy az arcán is visszatükröződik. Mert az öreg gróf csodálkozva, talán némi humorral is, pillant rá. - Nono, Blandi, meg ne ijedj olyan nagyon azon, hogy téged is meg akarlak házasítani. Végére minden fiatal leány célja, hogy egy férfié legyen és jó anya váljék belőle. Vagy talán hogy másképp gondolkodol a dolog felől és életed végéig leány maradnál inkább?

Nemcsak hogy amiatt, hogy tiltva a közbeszólás, de már csak a csodálkozástól is elakadt a Blandi szava. Úgy; huj! Hát nem az alapítvány? Valami nagy-nagy boldogság lesz úrrá rajta. Úgy, hát férjhezmenni! Igen, de akkor kell valakinek lenni, aki megkérte... talán tudtán kívül? Mert az apjával nagyon visszavonultan élt.

S mintha az öregúr kiolvasta volna a szeméből a szenvedélyes kívánságot, hogy a rejtély kulcsát azonnal akarja tudni, már meg is mondja: - Winterstein báróval minden nap összejövök a klubban. Igaz, hogy már nem olyan fiatal ember, de nem is öreg: mindössze negyvenéves. Nohát ez megkérte a kezemet tőlem. Hát én oda is ígértem neki. Hiszen ismered is: bemutattam neked egyszer a Tattersallban. Hm? Azóta többször látott téged az uccán és belédszeretett. Alig várja a napot, hogy atyádnál meglátogathasson. Iparkodik majd elnyerni a szerelmedet és csak természetes, kedves Blandi, hogy majd a kedvében jársz, mert ha nem, teljesen leveszem a kezemet rólad, míg ellenkező esetben kitűnő, a nevedhez méltó kelengyéről és hozományról gondoskodom. Bár nagy áldozat nekem, de meghozom. Beszéltem is róla a báróval. De ez aztán igazán az utolsó áldozat, amit tehetek.

Úgy, hát a Winterstein báró. Blandi alig emlékszik rá. Talán, mert olyan ideges volt akkor. Valami óriási hatást nem gyakorolhatott rá. Meg a negyven éve: öreg az már hozzá. Világosan érzi, mint illan el belőle az előbbi nagy öröm. No de hát végezetül: férfi és mégis csak több, mint a semmi. Meg aztán a szép kelengye, hozomány, ezért mégis csak hálásnak kell lennie. Persze, jobb szeretett volna később maga férjet választani. De úgylátszik, ilyesmi eszébe se jut a bácsinak. Hát jó. Ő is enged a család fejének, akár Péter.

S mert alig tud beszélni, hát csupán köszönő szókat rebeg. A bácsi és Josephine néni boldogan megölelik. Blandi hallgatva tűri ezt is. Ilyen esetben jobb, ha az embert mások csókolgatják, ölelgetik, mintha neki magának muszájna csókolni - gondolja.

Csak akkor ád igaz, szabad folyást az érzelmeinek, mikor végre az unokabátyjával érzelmes búcsú után, egyedül sietnek Blandiék hazafelé. - Tudod-e Péter - mondja - mi a bácsi valójában? Kegyetlen zsarnok!

Péter gróf nevet. - A zsarnokok mindig kegyetlenek, Blandi! - Pedig látod, neked ép most nincs mit panaszkodnod. Rólad egész jól gondoskodtak. Az alapítványtól már nem kell félned és ha egyszer kibékülsz a gondolattal, hogy feleségül kell menned a báróhoz...

Blandi idegesen rántja fel a vállát. - Hadd el Péter! Ha egyszer... csak ne volna olyan mondat a világon, ami úgy kezdődik, hogy: ha! Ha! De hisz nem is magam miatt. Én nem is bánom. Nincs semmi tehetségem a vénlánysághoz. Nem kérek belőle. Hanem, hogy te ebbe így beleegyezel, Péter. - S hirtelen minden átmenet nélkül: - Te igazán elvennéd azt a Wendtland kisasszonyt, vagy csak úgy hallgattál és magadba mást gondoltál?

Péter gróf csodálkozva dobja el a cigarettáját. - De kérlek Blandi, miért ne vennék el egy csinos, művelt, fiatal, hozzá gazdag leányt?

- De te sohase adtál sokat a pénzre?

- Ma se. Szerény vagyok és a fizetésemből nagyon jól kijövök. Hanem a több, az mégis csak több. És ha benned nincs tehetség a vénlánysághoz, hát bennem sincs az agglegénységhez. Valamikor úgyis megházasodtam volna, miért ne venném hát el ezt a Wendtland kisasszonyt?

- No de ha megismered és úgy találod, hogy nem bírod szeretni?

- Ugyan miért ne bírnék szeretni egy szép, fiatal és kedves leányt? - Csodálkozva néz az unokatestvérére. - Te talán ismered is azt a Wendtland kisasszonyt? Van benne valami kellemetlen?

- Dehogya is, Péter. Ma hallottam a nevét először. De valami úgy felágaskodik bennem, mikor egyszerűen aláveted magad a nagybátyád akaratának. Tudod, mikor úgy egyszerűen... eladod magad. Mert hisz csak erről van szó? S csak azért, mert Maximilián nagybácsi még ma se akar igazán takarékoskodni. Pedig, ha akarná, sokkal kevesebből megélné!

- Nem veszed tekintetbe, hogy a bácsi öreg ember, az öregek pedig nehezebben mondanak le, mint a fiatalok.

- Hát veled ma nem lehet beszélni - szidja Blandi. - Vagy pedig a meggyőződésed ellen beszélsz, mert áldozatot akarsz hozni. De azt az egyet el ne feledd: a nagybácsi csak pénzt ád, még pedig a fölöslegéből. Te pedig eladod a tested-lelked; mert talán nem leszel boldog azzal a kisasszonnyal.

- Minden házasság lutri - így Péter és másra igyekszik fordítani a beszédet. A lábában éles fájdalmat érez. - Az a leány a kocsiban alaposan a lábamra hágott. Remélem, nem valami véraláfutás - mondja.

- Milyen leány?

Péter elmondja a mulatságos esetet. Blandi mégis olyasvalamit vesz ki abból, amire felfigyel. De nem akarja ingerelni. - No, ha olyan könnyűcske volt a hölgy, akkor nem lesz olyan nagy a baj. Még, ha pár mázsa súlya lett volna! - S újra csak a ma átélt dolgokról fecseg. S lassan-lassan úgy összezavarja szegény Pétert, hogy az el nem tudná találni, miért kérdi újra az unokahúga a már az este folyamán feltett kérdést:

- Ugyan mondd csak, te Péter! Miért nem lehet annak a te Lersfeld barátodnak „éppen most!” megnősülni?

Akármilyen ügyes volt a kérdés, mégis meglepi a rokont. - Ugyan Blandi, mi lelt téged avval a Lersfelddel? Csak nem lettél beléje szerelmes?

- Nem a! Bár, ha értelme lenne és nem kellene a báróhoz feleségül mennem, azt is megtehetném. Mentől többet látom, annál jobban tetszik. A multkor pláne olyan kis jelenetet láttam, ami mutatta, milyen jó szíve van. Egy pékbolt előtt egész csomó gyerek nyomta laposra az orrát. Akkor jött arrafelé Lersfeld. - Várjatok, kis éhesek - úgymond - és hamarosan csomagokkal tért meg, amiket kiosztott a kicsinyek között. Úgy ám; én láttam.

- Hasonlít hozzá! De amit itt elmondtál, Blandi, még nem ok arra, hogy esetleg belészeress?

No és te? Miért érdekelt úgy egy leány, aki a cipősarkával a tyúkszemedre lépett? - akarta Blandi kérdezni. De nem szól. Inkább haragos a hangja.

- Harmadszor kérdezlek ma: miért „éppen most” nem házasodhatik az a Lersfeld? - S hogy végre beszédre bírja: - Péter, ha most nem felelsz, legalább nyolc napig nem beszélek hozzád és várhatsz jó tíz hétig, amíg megcsókollak!

Dacára a fenyegetésnek, a gróf még hallgat darabig. - Na hát, ha mindenáron tudni akarod. Különbösen se indiszkréció, hisz nemsokára úgyis mindenki tudni fogja. Azzal a gyönyörű lóval csak egyszer vágtszon el a szép Lolo - a Residenztheaterből, tudod.

- Úgy, hát a Lolo! Hát: jó ízlése van. No, de kérlek, állítólag ennek a Lolonak Berlinben valami gazdag barátja volt?

- Ha úgy értenétek a konyhához, mint a pletykákhoz! Úgy látszik, jobban ismered a Lolo életét nálam, mert én ilyesmiről nem tudok!

Blandi egy percig állva marad. Aztán szemrehányón pillant a rokonára. - Péter, hazudsz!

- Hát igen. Bár nem szeretem a hazugságokat. De néha kell. Nem vagyok a szemérmes József, de azt mégsem mondhatom el, hogyan fejlődött a dolog Lolo és Lersfeld közt.

- Na, azt úgyis sejtem! Biztosan rábeszélte a leányt! Hogy jobb, ha mindjárt a városban van a barátja. Nem kell postán elhozatni, ha szükség van rá. Rábeszélő erő híján, a gyönyörű lovat igérte neki. He? Hát nem Scherlock Holmes vezett el bennem?

- Tudod mit, meghagylak a hitedben. Úgysem hinnéd el, akármit mondanék!

Nem ám, Péter! - s már ott vannak a leány háza előtt. Nemsokára elválnak. A Blandi csókja azonban ezúttal elmarad. S a fiú, mintha nem vette volna észre, hogy elmarad a szokott kedveskedés.

Csak akkor jut eszébe, mikor félóra után, már ágyban van. Ugyan miért nem csókolták ma meg egymást? Talán a leány már a báró menyasszonyának érezte magát? A fiú meg - a Wendtland kisasszony vőlegényének? Hogy most már nem szabad, mert az a csók néha intímusabb volt, mint rokonok közt illenék?

- - -

Elegáns ember a Winterstein báró. Igazán nem látszik meg rajta a negyven éve. Épp elbúcsúzott Ottó gróftól. Blandi érdeklődve kérdi az apját:

- No, mit szólsz hozzá? - De nem akarja, hogy az apja felfortyanjon, mert annak nem tetszik a Maxi bácsi rendelkezésére. - Én nem találom olyan utálatosnak - fecseg tovább Blandi. - Nem olyan, mint ahogy a leányok elképzelik a mesebeli lovagjaikat, de nem is egész rossz. Jó dolog az, hogy bakfis-álmok nem teljesednek be. Egy bölcs ember mondta, hogy akkor igen rossz világ lenne ez a mi világunk. Mert hisz, ha úgy volna, akkor a házásoknak már csak két dolga lenne a világon - aludni, aztán meghalni. Igaz, hogy valami vén francia mondta ezt és azoknak különös nézeteik vannak a házasságról. -

Ottó gróf igen kolerikus. Hamar kitör. - Szamár! Én meg az anyád igazán másra is gondoltunk, mint az alvásra, a halálra meg, - no, ugyan! soha! Elégszer mondtam már, hogy nagyon boldogok voltunk és azt akarom, hogy te is az légy. Ép azért gazság az öreg Maxitól, hogy ilyenképen „ellát” téged, vagy egyszerűen „leveszi rólad a kezét!”

- Tudom, papa, hisz sokszor elmondtad. - Blandi igyekszik megnyugtatni a tomboló öreget, hisz ez úgysem segít a dolgon. - Tudom, hogy jó vagy hozzám, apa, és szeretsz, de látod én is szeretlek téged és azért kérlek, hogy ne izgasd fel magad.

S háziteendői után lát. Csak délután négy óra felé vehet újra lélekzetet. S akkor, mint már annyiszor, újból elhatározza, hogy akárhogy is, de fel kell lelnie a Péter titokzatos ismeretlenjét. A szavaiból kivette, hogy mennyire tetszik Péternek az a leány. És annak a házasságnak nem szabad megtörténnie a Wendtland kisasszonnyal addig, amíg ez az ügy tisztázva nincsen. Igen... A szegény Pétert ugyanolyan sors érje, mint őt? Két áldozati bárány, mindjárt kettő, egyszerre lépjen az oltár elé? Ő nehezebben kerülheti el a sorsát, de a Péter - az talán még megmenthető! Hisz az megérdemli, hogy legalább a házasságában egészen boldog legyen? Persze, már vége az időknak, mikor még ő maga szerette unokabátyját, - de csókjaiknak még ma is megvan a sajátos ingere. S most azt is megérzi, hogy legutóbb miért nem nyújtotta csókra ajkát Péternek. Mert haragszik rá, hogy olyan, mint egy igazi áldozati bárány és nem is küzd a sorsával.

Nem, olyan könnyen nem adja át a teret Wendtland kisasszonynak. Hát még, mikor kiérzi a fiú szavaiból, hogy minő akaratlan hódítást csinált a multkori kis villanyosbeli ismeretlen? Péternek viszont kell látnia azt a leányt! Még ha fülig belészeret is. Mielőtt azt a másikat megismerné. Ó milyen szemeket fog mereszteni a tisztelt családfő, ha egy szép napon Péter kijelenti: Kedves bácsi, bár állj a fejed tetejére, bár járj visszafelé, bár táncolj a könyöködön, de én nem veszem el a Wendtland kisasszonyt, hanem a...

Igen, de hogy hívják? Ez a nagy kérdés! Itt csak a véletlen segíthet. Szerencsére: a leírás nagyon hű volt. Figyelmesen szemlél minden fiatal leányt. Egyik se: ha a szeme sötétkék, akkor a haj nem ugyanaz. És megfordítva. Végtevébe be kell látnia, hogy hamarabb lel meg egy gombostűt a Szahara-sivatagban, mint ezt az ismeretlen fiatal leányt annyi ezer ismeretlen közt egy nagyváros villanyszóró lámpáinak világossága alatt. S minden reggel új reménnyel éled: Hátha holnap!

Jó, de ma már elfáradt. Kicsit betér a közeli cukrászboltba, hogy egy csésze csokoládé mellett felfrissüljön. Ha kap helyet!

Csakugyan tömve a helyiség. Csak a sarokban pillant meg végre egy kis kerek asztalkát, ami mellett egyetlen hölgy ül. Alig pillant rá s gyors bocsánatkéréssel helyet foglal. A fiatal leány, aki ott ült, eleinte rá se néz. Csak később, mikor leteszi a lapot és odapillant, kiált föl: - Ni, Königsberg grófnő! Hol volt olyan soká? Sohase láttuk! El nem képzeltem, hogy hol bujkál!

Blandi örül, hogy helyet talált. Bár nem sokat ad Baumgarten Gina fecsegésére, aki futólagos ismerőse, jól érzi magát mégis. Csak annyit hallott a leányról egy közös ismerőstől, hogy valami gazdag kereskedőnek az egyetlen leánya, akinek most nem valami jól megy, meg hogy a Gina valami Köslin von der Spiro nevű tisztbe szerelmes. És hogy a tiszt nagyon szeszélyes, hát nem lehet tudni semmi biztosat.

De azért fiatal hölgyek módjára, vígan fecsegnek tovább, mígnem Blandi meredten Ginára pillant: ennek is sötétkék szeme van és olyan különös kis, pizséske orra. Barna haja, szőrmesapkája, szőrmekabátja. Minden. Még a magas sarkak is. S hirtelen átvillan rajta a gondolat: itt van az, akit olyan soká kerestél!

De hátha téved. Hirtelen mentő gondolata támad. Kicsit elsikítja magát és gyorsan a lábához kap, úgy hogy Gina részvételtjesen hajlik fölébe.

Blandi hamar elmondja, hogy az imént a villamoson egy úr olyan csunyául a lábára lépett, hogy alig bírja elviselni a fájdalmat. Ép azért tért ide be a cukrászdába. S panaszkodva folytatja: - És még bocsánatot sem kért!! Semmit! - S hosszú panaszokba kezd a mai fiatal emberek rettenetes modora miatt.

- Ó, nincs egészen igaza, grófnő - veti közbe Gina.

- Ugyan?

- De igazán! Hallgassa csak meg, hogy mi történt például énvelem úgy körülbelül nyolc nappal ezelőtt. Tudja, Schlütterékhez mentem éppen. A leány kitörte a lábát. A Lóri. De hisz nem ismeri a Lórit. Nem is arról akartam beszélni. Hanem arról a villamos balesetről. Igaz, hogy én voltam az ügyetlen.

Blandi figyelmesen hallgatja, amint a leány tovább beszél. Most már azt szeretné kivenni a szavaiból, vajjon tetszett-e neki az az ismeretlen? Említi ugyan, hogy kedves és finom ember, de hát ez mégis csak olyan általánosság. Mégis: úgy kellett lennie: Péter is hatást gyakorolt a leányra. S mikor Gina befejezte, látszólagos meglepetéssel kiált fel:

- Úgy! Hát maga volt az, kedves Gina?

- Hogyan hogy: én voltam?

- Maga az az úr említette nekem azt a kis kalandot.

- Ismeri? - kérdi Gina akaratlanul gyorsan és az arca kicsit elszínesedik. De lehet, hogy csak a meleg miatt. Ki is nyitja a szőrmekabátját. - Úgy-e, milyen meleg van itt, Blandi grófnő?

- Bizony! Igen, ismerem azt az urat. Péter gróf, az unokabátyám. Együtt voltunk aznap este a rokonainknál! Akkor említette nekem a kis esetet.

- Óh! Úgy-e, Blandi grófnő, lesz szíves és alkalmilag tolmácsolja újabb bocsánatkérésemet ügyetlenségemért!

- Nagyon szívesen! Aztán szándékosan másra tereli a beszédet. Hiszen, ha Gina érdeklődik a fiú iránt, majd úgyis maga fogja a beszédet ráterelni. S csakugyan: Gina nemsokára megkérdi, vajjon az unokabátya állandóan a városban van-e, vagy csak úgy átutazóban tartózkodik itt?

Blandi megadja a kért felvilágosítást. De többet nem: jól tudja, hogy ilyen esetekben jobb a kielégítetlen kíváncsiság. S hogy ne kelljen többet beszélnie róla, hirtelen az órájára pillant:

- Ejnye, milyen késő van már!

- Már megy? Ejnye, úgy sajnálom. - Gina alig bírja elrejteni csalódottságát. - Hiszen olyan ritkán látom! És nekem úgy tetszett már az első napon is! Úgy szerettem volna, ha gyakrabban találkoztunk volna!

Ó, Péter, derék Péter! Ha ki akarod használni a konjunktúrát, hát nem fáradsz hiába a Baumgarten Gina körül. Parin felül állnak a részvényeid, hidd el! - S Blandi a világ legártatlanabb arcával felel: - Én is egész így vagyok vele, kedves Gina. Már régen szerettem volna a barátnőimmal vendégül látni egy csésze kávéra. De nem tudtam, hogy elfogadja-e a meghívásomat. Mert kosarat persze nem szerettem volna kapni!

- Ugyan, hát hogy is gondolhat ilyet? - S Blandi, ahelyett, hogy elsietne, újabb kalács és újabb csokoládé mellett elhatározza Ginával, hogy örök a barátság köztük. Míg végre Blandi felugrik. - No de most már igazán mennem kell! - S kell is, mert még ma el akar mondani

mindent az unokabátyjának. S mert nagyon kíváncsi rá, hogy ugyan mit fog hozzá szólni a fiú? Biztos, hogy a nyakába ugrik.

- No de nem fáj már a lába? - kérdi Gina becsületes érdeklődéssel.

- Még hogy nekem? - Blandi majdnem elszólta magát. Szerencsére, az utolsó pillanatban eszébe ötlük a dolog. - Majd csak megy valahogy, drága Gina. Nohát: közeli viszontlátásra.

- Ne kísérjem a villamosig? Bár ugyan apa értem jön ide és minden pillanatban itt lehet, de mégis...

- Dehogy, dehogy! Drága Gina, üdvözlöm kedves papáját!

- Ezer köszönet! - Ez hát annyit jelent, Blandi, hogy nemsokára részt vehetsz a Baumgartenék kis családi összejövetelein. S ha tánc lesz, akkor, kerülő úton, majd a Pétert is meghívják oda.

- Mindez végigzúg a Blandi fején, amint gyorsan halad végig az uccán. S csak a villanyoson jut eszébe, hogy előbb fel kellett volna csengetnie Pétert, hiszen hátha nincsen is odahaza?

De Blandinak szerencséje van. Otthon találja a rokonát. Hogy miért? A fiú is, nem tudni, miért, már reggel sejtette ezt a látogatást Egész nap nem hagyta el ez a gondolat

Haza is tért a hivatalos órák után, csak előbb még a Blandi kedvelt cigarettjeiből és cukorkáiból vásárolt egy keveset. S odahaza, a kényelmes lakásban, megkérdi saját magát: - Ugyan mit akarhat ma Blandi? Biztos, hogy hoz valamit, fogadok rá!

Türelmetlenül várja hát a leányt. Hanem mikor csöngetnek, hát az nem Blandi. Régi barátja az ezredből, Seiler.

Hát jó. Szembeülteti magával a barátját, cigarettával kínálja meg. S mikor már kényelmesen egymással szembehelyezkedtek, meglepetten mondja: - No, nem vagy valami jó bőrben!

Georg v. Seiler középmagas, karcsú alak. Csinos, fekete ember, fiatalabb éveiben típusa a könnyelmű tisztecskének. Még most is vidáman kacag. - Miért ne volnék én jó bőrben? Mert kicsit beesett az arcom, mert kicsit poros a ruhám, mert egy kicsit talpalásra szorult a cipőm? Node kérlek: a szegénység nem szégyen és a bölcs azt mondja, hogy igen kevés kell nekünk itt ezen a földtekén, meg hogy az se baj, ha az a kevés sincs meg, meg hogy mindig van olyan, akinek még nálad is kevesebbje van!

S Péter tudta, hogy Seiler gondtalan beszéde nem affektált. Tudta, hogy olyan ember ez, aki az élet minden keserves nehézségét pompás gondtalansággal üti el, nincs az a gond, az a nyomor, amit valaha is túlkomolyan venne. Mégis: szánja az öreget és előveszi magában, hogy mint már annyiszor, most se fogja megtagadni tőle azt a soha viszont nem látott kis kölcsönt, aminek az elkérése valószínűleg mihamar el fog következni. De azért megkérdezi:

- Ejnye, hát már nem vagy az új állásodban?

Seiler karcsú kezefejét végighúzza magas homlokán.

- Kedves barátom, ha én azt tudnám, hogy micsoda állás volt az? Hisz azóta már ki tudja, hány más volt? Nem vagyok emlékezőtehetség-fenomén. Néha egy egész napig tartott, máskor csak egy óráig, hogy a mindenkori főnököm rájött arra, miszerint praktikus munkára, hogy úgy mondjam, alkalmatlan vagyok. Még kocsis se tudok lenni, pedig azt is megpróbáltam. Nem bírtam ostort fogni a szegény, kifáradt, kiéhezett párákra. Pedig... Te, Péter, ismered azt a vígjátékot: „A klubszék?”

- Valahogy homályosan emlékszem. Miért?

- Én láttam nemrégiben. De nehogy pazarlónak gondolj! Ajándékba kaptam a jegyet. Igen, ott valami öreg, lerongyolt gavallér azt állítja: Nem elég, hogy olyan emberek legyenek, akik megcsinálják a klubszéket. Kell olyan is, aki beléüljön! Látod, így jöttem én rá, hogy mi az én élethivatásom!

- Na? Csak nem akarsz klubszékeket gyártani?

- Ennyire nem értettél meg? Dehogy! Hisz nem is vagyok szervezett szocialista! Á; én nem építeni akarok, én ülni akarok benne - egész életemben.

Königsegg felkacag. A barátja majdnem sértődötten folytatja:

- Mit nevensz? A dolog nem olyan egyszerű. Ilyesmihez az embernek születni kell. Nekem - nekem megvan hozzá a kellő tehetségem.

- Hm. Ilyesmihez alighanem mindenkinek tehetsége van.

Von Seiler felkiált: - Ó ezt te magad sem hiszed! - Mert hiszen éppen te azokhoz az emberekhez tartozol, akik az életet munka nélkül el nem viselik. Ó, te nem sokáig ülnél a klubszékekben. De én - nekem a testem egy darabja! El se lehet képzelni egyikünket a másik nélkül. Még a munkámat is abban csinálnám!

- Hát akkor dolgozni mégis csak akarsz!

- Sőt! Nagyon lelkiismeretesen! Hiszen kire bízna ma az ember a kupónok levágását! Mikor senkiben sem lehet megbízni?

- Na ez nem áll meg. Hisz ma magánember nem tarthat magánál értékpapírt! Az a bank dolga.

- Ú-ú-gy? - Seiler pillanatig meredten néz a barátjára. - Pedig hogy örültem! Már képzeletemben ruhát is csináltam erre a célra! Csupa kis klubszékek voltak beléhimézve! Akár a zsokék! Minő szorgalmas akartam lenni! Hát tessék! Ó, átok, átok!

Az első „átkot” lassan mondta, a rákövetkezőket nyomatékkal, fájdalmasan. Königseggnek akaratlanul kacagnia kell. Szegény pajtás! Hogy úgy összeesett fájdalmában abban a karosszékekben! Ó, de kár, hogy ez a gyerek nem dúsgazdagnak született, úgy megvan hozzá minden képessége. Igazán, egész életét olyan méltósággal tudná a klubszékekben eltölteni, hogy senkise hinné, hogy csak lustálkodik benne.

De ilyesmit nem lehet neki megmagyarázni. Még szomorúbbá válna tőle.

- Na látod, - vigasztalja - hát akkor mit szóljanak azok, akik egész életükben csakugyan kuponokat vágtak és teljes joggal? Hm? No ne aggódj, majd csak akadni fog azért olyan munka is, amit el tudsz végezni. Ha szolgálatodra lehetek, én magam is utána nézek.

Georg von Seiler nem felel. Maga elé mered. Königsegg nem tudja, hogy mivel is vigasztalja hát. Örül rajta, hogy a gazdasszonya belép. Véli, az estéli lapokat hozza. De nem: bejelenti Blandi grófnőt. Hogy itthon van-e a gróf úr?

- Hát persze, hogy itthon. Hiszen jól tudja. Mit kérdez?

Az asszony egy pillantást vet a látogatóra.

- Hja, úgy. Kedves Seiler barátom, nem nézegetnéd meg úgy tíz percre a hálósobám képeit? De ne; ott csúf hideg van. Inkább a házvezetőnőm cicájának legyél a mulattatója. Az unoka-húgom keres. Ez valami személyes ügy lehet. Hát...

- Minek a sok szó? Mondjad egyszerűen, hogy menjek és már nem is vagyok itt. Ugyan pedig szerettem volna ma este kicsit elcsevegni veled.

- Magam is. Különben is együtt szerettem volna veled valahol vacsorázni.

S ahogy Seiler a házvezetőnővel távozik, egy pillanattal később belibben, nem, beröppen Blandi s elébeugrik:

- Péter! Tudok mindent! Hogy hány éves, milyen vallású, hogy volt-e már oltva és milyen eredménnyel, micsoda fagylaltot szeret, ó, tudok már mindent, de mindent!

Az attak nem sikerült. A fiú nem borul a nyakába, nem szorítja meg a kezét, inkább tökéletes értelmetlenséggel mered rá és egy arcizma sem változik, mikor megkérdi: - Ugyan kiről beszélsz te, Blandi? És kitől tudtad te meg mindezeket? Talán a báróról van szó? Mert tudod, hogy az az ember engem egy csöppet sem érdekel.

A Blandin a sor, hogy értelmetlenül meredjen a rokonára. Hát képzelhető-e ember, aki ennyire tetteti magát? Ez ki van zárva. Nem ismeri ki magát a fiúban. - No, ha ezt sejtem, Péter, akkor ugyan nem koptatom napok óta térdig a lábam! Akkor nem kutatok lázasan a te villamosbeli ismeretlened után...

Az a Péter most se mutat semmi meglepetést. Legfeljebb, hogy cigarettára gyújt. - Hja úgy; hát az! És arra vadásztál? Ugyan minek, Blandi, teljességgel céltalan a dolog. Először a fiatal hölgy teljességgel nem érdekel, aztán meg tudod, hogy nekem csakis Wendtland kisasszonyra szabad gondolnom. Úgy; no hát az a villamosbeli ismeretlen. Hát nem baj. Az ember sohasem tudhatja. Jó az; legalább ha egyszer véletlenül látom, hát tudom, hogy ki is az. No, mi a neve annak a hölgynek, aki olyan csúnyán bánt a cipőmmel?

S olyan nyugodt a hangja, hogy Blandi azt véli: becsületes jellem így nem képes álcázni magát. Valamelyes komédia játszásra határozza el magát. Nem felel mindjárt. Cigarettára gyújt és csipeget a kitünő cukorkákból. S le nem veszi pillantását a rokonáról. Biz, az tovább is közönyös marad. Legfőlebb annyit mond: - Tudod-e, Blandi, hogy biztos voltam afelől, hogy ma meg fogsz látogatni? A könnyű cigaretta, meg a cukorka tanuskodik erről. Inkább a báró látogatása érdekelt.

- A báró? - Blandi beszélni kezd a báróról. Beszél mindaddig, míg maga is únja a dolgot, mert látja, hogy Péter őszinte érdeklődéssel hallgatja. Ő a kis nőről akart beszélni. S muszáj és arról, mert úgy látszik, ez a Péter még akármeddig elvár kérdezősködés nélkül.

- Hagyjuk csak a bárót most. Beszéljünk Baumgarten Gináról.

- Úgy. Baumgarten Ginának hívják. Hát szép név. Sokan még a Hertánál is szebbnek találnák, bár hiszen ez egyszerűen ízlés dolga. Ízlés dolga. Azért mégis kedves név ez a Gina. Olyan lágy, behizelgő. S hozzáteszi: - De, ha jól kivettem, te már mindenfélét megtudtál erről a Gináról. Egyebet is. Hát könnyíts a szíveden, rajta! Csupa fül vagyok!

Pedig úgy látszik, mégse csupa fül. Mert mialatt Blandi mindent előad, amit a leányról tud, az a Péter olyan gondtalanul fűrészezi a körmét, mintha az egész dolog távolról se tartoznék rá. Blandi valahogy dühbe gurul. Utolsó döfésre készül. - Nohát, most úgy nagyjából elmondtam mindent. Hja, nem. Egyet elfelejtettem. Pedig fiatal leányoknál ez a legfontosabb.

- No? - Majd némi gúnnyal: - Úgy-e, a cipőjének, meg a kesztyűjének a számát? Mert a kicsi kezecske, lábacska urinőt csinál a szobalányból, nagy kéz, nagy láb pedig a legpompásabb delnőt is degradálja. Erről akartál szólni?

- Erről? Nem erről. - Blandi megvetően mosolyog. - Majd csak arról, amit én tartok ebben a dologban fontosnak. - Akarattal kis szünetet tart. Fel akarja csigázni a fiú érdeklődését. - Bizony. És ez a Gina Baumgarten állítólag fülig, de fülig szerelmes Felix Köslinbe. Igen csinos hadnagyocska. A barátnők arról suttognak, hogy nemsokára meglesz az eljegyzés.

Nohát gondolja Blandi, ennek a nyílnak találania kellett! Ni, csakugyan. A rokon feláll. Feláll és elnyilt, ijedt szemmel ránéz. Hanem újra visszanyeri az a fiú a hidegvérét. - Tja, persze,

majd éppen a szép Félix vagy mi a fenének hívják? Majd éppen az. Közismert szoknyavadász. Ma ez, holnap az. No avval ugyan nem volna szerencsés házaselete. Azt a kocsist, amelyik az anyakönyvvézetőhöz viszi, mindjárt meg is kérdezheti, hogy hol a váló-hivatal.

- Váló-hivatal? - Blandi felkacag. - Na, hisz ott még nem tartanak. Csak az, hogy a Gina állítólag nagyon szerelmes.

De már haragszik is, hogy ezt mondta. Először is azért, mert nem tudja, vajjon a Gina csakugyan olyan szerelmes-e. Meg aztán: hiszen így nem löheti ki a legeslegutolsó nyílát? Hisz olyasmit akart mondani, hogy bizonyos, hogy a kis Ginára valamelyes hatással volt a derék rokon. Ő legalább ilyesmit vett ki a beszédből. No mindegy: ezt a két dolgot egyszerre nem mondhatja.

A Felixet, meg a hódítást. Meg aztán úgyis okoskodott, hogyha túlságos gyöngéd húrokat penget, akkor ez a fiú, már csak a Wendtland kisasszonyra való tekintetből is akarattal kerülni fogja a Ginával való találkozást. Pedig hát ellenkezőleg, ennek a kettőnek mentől gyakrabban kell találkozniuk. Nem azért, hogy rögtön, szempillantás alatt összeházasodjanak. Hanem talán csak azért, hogy egyelőre ne vegye el Wendtland kisasszonyt. S most már örül rajta, hogy azokat a meggondolatlan szavakat kiejtette. S fel akarja bosszantani a flegmatikus médiumot. - No Péter, én már mondtam eleget. Most rajtad a sor. Ki volt az az alak, akit innen kiküldtél, mikor jöttem, aki a folyosón nekemszaladt és a házvezetőnő szobájában eltűnt?

- Hja, a szegény kupónos? Remélem, nem szaladt el azóta. Sajnálom, mert azt hiszem, nagyon örült a vacsorának, amire az előbb meghívtam. Igaz is Blandi: nem vacsoráznál később valahol velünk? Így szokják odaát Bécsben.

- Ha nem zavarlak? Apa nincs este odahaza.

- Én mindig örülök Blandi, ha velem vagy. És meg is akarlak jutalmazni, amiért örömet akartál nekem szerezni azzal, hogy azt a tyúkszemtaposónőt felkutattad.

- Micsoda új szavakat találsz ki, Péter! Először válóhivatal, most meg ez. - S magában elgondolja: Vajjon csak hittem-e én azt, hogy örömet okoztam vagy hát okoztam-e olyat igazán?

Péter bocsánatot kér és kimegy a barátjáért. De nem találja a gazdasszony szobájában. Az elmondja neki, hogy az úr bizony a konyhában ül. Tőle kávét és kenyeret kért. Be akarta hozzá vinni. De az úr azt mondta, hogy hagyja csak, megissza ő azt a konyhában is, inkább több legyen az a kávé és nagyobb az a kenyér. Hát felvágta neki majdnem egy egész kenyeret, aztán egész kanna kávét tettem elébe, meg csöbör mézet, üveg gyümölcsízt. Adtam volna neki vaját is, hiszen olyan éhes az a szegény ember. Én azt tartom, hagyja a nagyságos úr nyugodtan tovább enni.

Königsegg hát hagyja. - Hát hadd egyen. Ne is zavarja most még. Amit megevett, majd kifizetem.

S mikor rövid idő múlva újra kimegy érte, hát csakugyan ott ül ám a fiú a gazdasszonynál és vígan cseveg. - No gróf: elment a szép kuzin? Hát nem soká volt itt, vagy csak nekem volt olyan rövid az idő? Pedig látod, annyit beszéltél már róla, szerettem volna már személyesen is megismerni.

S mert szemelláthatólag csak azért papol, hogy néminemű zavarát leplezze, Königsegg és a gazdasszony mosolyogva összenéznek.

- Kérlek, ez az örömed meglesz. Hárman együtt fogunk vacsorázni! - A barátja csupa tűz lesz; az eszme nagyon tetszett neki. - Pompás eszme, dicső lord! Nemcsak evés közben jó meg az ember étvágya, hanem jó társaságban is. Bár hiszen az étvágyam rendben van. Véletlenül

kitűnően étkeztem ma délbén. - Búcsúzáskor szívélyesen megrázza a gazdasszony kezét. - Kitűnően éreztem magam, kedves társaságában. - Ha máskor is kedve támad arra, hogy velem eltereferéljen, hát csak írjon egy levelezőlapot, én mindjárt itt-termek. Sőt: még az se kell. Én mindig megérzem, amikor levelezőlapot akar nekem írni és eljövök magamtól is. A címemet majd megmondja Königssegg barátom.

Az előkelő kis vendéglőben pompásan megértik egymást. Különösen Seiler sziporkázik. Pedig most szegény nem is a vacsorának örvend, hanem a párocska kifogástalan eleganciája mellett szégyeli a saját egyszerűségét, kopottságát. Túlzásba menő kicsapongó élenkségével akarja elrejtetni ebbeli kelletlen érzéseit.

Hanem mégis megtörténik a baj.

Mikor ugyanis Péter telefonálni megy a Blandi lakására, hogy a leány vele van, egy úr halad el szorosan a Seiler és Blandi asztala előtt, akiben Blandi nem kis meglepetésére Just von Lersfeldet ismeri fel. És elég egy tekintet, amit Lersfelddel vált, hogy sok mindent kiolvasson abból. Hogy kiolvassa, hogy furcsa dolog, hogy éppen az étteremben, Blandi egy ilyen kopottas alakkal ül egyedül. Igaz is: körülöttük csupa új gazdag, szép, fiatal, többnyire férjezetlen nőcskével. Ez a helyiség elegáns, a közönség is, de mégis megváltozott ez a közönség. S a Lersfeld pillantása azt látszott mondani, hogy a szép leány ideillik ebbe a környezetbe - igen -, de miért választott egy ilyen kopott barátot? Ó, miért nincs itt Péter! Milyen kitűnő alkalom volna - és azért is, mert ugyanaz a pillantás idegen volt, idegen. Azt látszott mondani: nem ismerlek! - holott annyiszor látták egymást uccán, divatos össze-jövedeleken. Ez a közöny végre is bosszantja Blandit és most már ő maga is csodálkozik azon, hogy miért is érdekelte ez a fiatalember? Hiszen nem szép. Az arca kicsit szögletes. Az életmódja, a gazdagsága ugyan imponál a leányoknak, de hát: ez az egész. Igazán, még a bárótól eltekintve, se volt semmi oka rá, hogy azt állítsa, hogy belé tudna szeretni.

- Úgy! - szakítja félbe Blandi merengését a Seiler hangja. - Ez hát megvan. Hiszen éhes éppen nem vagyok, az nem, hanem a választásomat mégis megejtettem. Sajnos, nem igen fogok tudni többet enni, mint egy kis spárgalevest, két adag borjúcomb, sültet, gombát, krémet, meg némi sajtot. Egész olcsó multság a Péternek se legyen. Ha már vendégül lát. Csak sajnálom, hogy nincs étvágyam.

Blandi oda se figyel. Az asztal másik szélére a pincér Just von Lersfeldnek egy terítéket rak le.

- Soká jön a barátunk, nem gondolja, Königssegg grófnő? - kérdi Seiler.

Blandi összerezzen. Lersfeldre pillant. Hallotta az a nevet? És most megváltozik-e majd a pillantása? Nem tartja már őt a teremben levő többi nőcske mellett „futó viszony”-nak? De úgy látszik, hallotta, mert most elnyílt szemmel pillant a leányra. Azt is elfelejti, hogy éppen cigarettára akart gyújtani: a gyufa az ujjára ég. Észre se veszi. Csak amikor éles fájdalmat érez, sikolt egyet halkán és földhözvágja a gyufát.

Georg von Seiler kezdettől fogva figyelemmel kíséri a kis szerencsétlenséget. Ő ugyan nem kiált fel, hanem azért csupa részvét a hangja, mikor megszólal: - A fenébe, ejnye, a fenébe! - Olyan komikus a részvéte, hogy Lersfeldnek önkénytelenül kacagnia kell. - Igaza van, uram! Ha a hölgyre nem lettem volna tekintettel, magam is káromkodni szerettem volna!

- Kérem, ne zavartassa magát miattam, ha káromkodó hangulatban van - mondja Blandi jókedvűen.

- Igen kegyes, nagyságos kisasszonyom. De azt hiszem, elég lesz, ha némi kenőccsel csillapítom a fájdalmamat.

De úgylátszik, a fájdalom mégis nagyobb, mert a pincértől hideg vizet, sőt darabka jeget rendel. S mert olyan sokáig kell evvel a dologgal vesződni, ottmarad az asztalnál. A visszatérő Péter még ott találja.

Szegény Péter, éppen el akarja mondani a telefon mellett átélt rettenetes szenvedéseit. De nem ér rá: meglepetve pillant a kettőből háromtagúra változott kis társaságra. Ejnye, ez a három és mintha már régtől fogva ismernék egymást?! Érthetetlen. Lersfeld magyarázatképpen az elégett ujját mutatja. Még humoros versikét mond a „hólyag”-ról. És nevetve kérdi: - És hogy kerül ide ilyen időtájt, kedves gróf? Hiszen önnek nincs az a súlyos teher a vállán, hogy odaát, a Residenztheater-ben kelljen eltöltenie az estéit? Nincs szüksége rá, hogy felvonásközben egy kis szíverősítőt vegyen magához, hogy ilyeténképpen képes legyen a színház, gyönyörűség folytatására? - Hamar észreveszi azonban, hogy túlsokat mondott. S az ujját meglóbázza és most már ő mondja nevetve: - A fene egye meg!

S ahogy nevetve Seilert utánozza, mindhárman jókedvre hangolódnak. Seiler kifogást emel a szellemi termékének jogtalan bitorlása ellen.

Felháborodása nem érdekeli senkit. Königseggét különösen nem, aki még most se érti tulajdonképpen, hogy került össze ez a három ember és kérdő tekintetet vet Blandira. Mintha azt mondaná: Mondd kérlek, igazán véletlen ez, vagy úgy kicsináltad?

Végre aztán, mikor a társaság tagjait bemutatja egymásnak, megtudja, hogy mégis csak a véletlen volt. S már sajnálja is, hogy a kellemes együttlétnek olyan hamar vége szakadt. Hát igazán mennie kell, Lersfeld? Olyan erős kötelességérzete, meg a Residenztheater vonzóereje? Szerettem volna meghívni egy pohár borra.

Königsegg csak a Blandi kedvéért szeretné tartóztatni Lersfeldet. Praktikus hasznát ugyan nem látja a dolognak, s ha a Blandiban valamelyes érdeklődés volna is Lersfeld iránt, hát ez a ma esti összejövetel csöppet sem alkalmas talaj rokonszenves érzelmek felkeltésére. Mégis megismétli meghívását; különösen mikor látja, hogy a másik habozik. Sőt Königsegg Blandinak is int, hogy járuljon hozzá a marasztaláshoz. De Blandinak nem tetszik az ügy: nem teszi ki magát esetleges kosárnak. És hogy az ottmaradásával törődik: azt már éppenséggel nem akarja mutatni.

Lersfeld még mindig határozatlan. - Ha tőlem függne, kedves gróf, én ezer örömmel maradnék. De hát a Residenztheater - meg a kötelesség!

Persze, te, meg a csinos Lola, - gondolja Blandi. - A Lola, aki azt képzei, hogy játszani se tud, ha te nem ülsz ott a páholyban. S Lersfeld, mintha valahogy megértette volna ezt a ki nem mondott mondatot, majdnem védekezve, folytatja: - Hiszen tudja, gróf úr, valamelyik gyöngye pillanatban megígértem a direktornak, hogy részt fogok venni vállalatának az anyagi ügyeiben. No és képzelje: már most egyelőre az a kötelességem, hogy mindennap átnézzem felvonás közben a bevételeket, mert eddig nagy rendetlenség volt ott. Aztán a felügyelőbizottságnak is tagja lettem. Felügyelnem kell az előadások ügymenetére. Mert emelni akarjuk a bevételeket. Tagja vagyok a vigalmi bizottságnak is. Nagy színházi bált fogunk ám rendezni. Úgy karácsony felé. Nagyon eredeti dolog lesz az igazán. Csakúgy magunk közt. - Ijedten félbeszakítja saját magát. - Erről most még nem szabad ugyan beszélni! Pláne itt, nyilvános étteremben!

- Ne féljen, nem hallottam semmit az egészből, Lersfeld úr, - nyugtatja meg Blandi. - S mert nem hallottam semmit, hát nem is kell titoktartást fogadnom. Különösen akkor nem, ha megígéri, hogy a legszebb meghívót nekem küldi el és gondoskodik kitűnő táncosokról. - S a rokonához fordul: - Úgy-e, elmegyünk, Péter? Ha muszáj titokban?

- Ó, nem szükséges titokban, grófnő. Ez zártkörű elite-bál lesz. - Magyarázza Lersfeld. - Nem olyan nyilvános bál, nem jöhet be mindenki, aki csak jegyet vesz. Magunk fogjuk a meghívókat széjjelküldeni. Olyan előfizető-bál lesz, aminőt sok évvel ezelőtt Berlinben adtak. Persze, az udvar már nem emeli megjelenésével a bál fényét. Hanem azért meghívjuk valamennyi művészi előkelőségünket. Ha kell, erővel hozzuk el őket. A leghíresebb hímnemű, nőnemű csillagok mind képviselve lesznek. Táncornát is rendezünk. Lesznek hivatásos táncosaink, meg dilettáns csoportjaink. Díjakat tűzünk. És minő díjakat! - kacag. - Egész kötés porosz sorsjegy az első díj. A boldog nyerő pár, egész milliót nyerhet!

- Hm, majd én azt kitáncolom magamnak, - mondja pajkosan Blandi. - Isten irgalmazzon a kis árvagyereknek, ha nem engem húz ki!

- Ne osztoznánk rajta, grófnő? - veti most közbe Seiler, aki közben elfogyasztotta nemcsak a levesét, de az első két adag borjúsültjét is. - Ha azonban más táncpartnere akad, grófnő, akivel azt reméli, biztosabb a millió...

- No, de hisz csak sorsjegyekről van szó és nem tudni, mivel húzzák majd ki őket, - veti közbe gyorsan Just von Lersfeld. Blandi azonban a legártatlanabb meglepetéssel fordul Seiler felé: - Ugyan, hát olyan nagyszerűen tud táncolni? Erről Péter ugyan nem szólt!

- Legyen becsületes, grófnő. Nem beszélt még rólam soha semmit. No, de nem haragszom érte. Valahogy a lábamba szállott minden praktikus művészet, amire az embernek itt ebben a világban szüksége van. Hozzáértő emberek már, sokszor mondták, hogy pártolják át a varietéhez. Hogy ott megkereshetem a kenyeremet a hozzávaló vajjal együtt.

- No és miért nem? - kérdi Blandi, akit minden érdekel, ami összefügg a művészettel.

Georg von Seiler nagyot szippant a cigarettájából, mert avval fejezte be a királyi vacsorát. - Hja, az nem olyan könnyű, mint ahogy hinni véli, grófnő. Először is jókora üzemi költség kell ahoz, hogy az ember manapság egészen elsőrendű számot kihozzon. A kosztüm, fölszerelés nagy összegbe kerül. Ahoz partnernő is kell, akivel hónapokig kell próbálni. És azt nem is olyan könnyű találni. Az a leány valahogy társadalmilag is kell, hogy megfeleljen. Hiszen különben elviselhetetlenné válnék az, hogy az ember beutazza a világot vele. Meg aztán és ez a legnehezebb! Minden előítéletet, amivel az ember a világra jött, föl kellene rúgni! Hisz tudom, ezer, meg egy pajtás ugyanazt teszi: egyik zongorahumorista, a másik komikus, vagy miegyéb. S valamennyi hálás az ügynöknek minden silány szerződésért. Hanem én - én nem tudom elhatározni magam arra, hogy a közönség előtt, amelyik jobbára síberekből áll, vagy kereskedősegédekből és a hölgyecskéikből - hogy én ilyen közönség előtt a partnernőmmel a tánckézségemet fitogtassam. Inkább vagyok a mezők lilioma. Inkább éhezem, minthogy pénzért prostituáljam magam.

- Ugyan! Hát csak nem állítja, hogy minden művészet, amit megfizetnek, önnönmagát prostituálja? - veti közbe Blandi izgatottan.

- Bizony, ha megfizetteti magát, mindig azt teszi az én véleményem szerint - mondja Seiler hanyagul. - Csak akkor van ez alól kivétel, ha az ember a művészetét - már akárminőt - a jótékonyság szolgálatába állítja. Másképp kevés köze van a művészetnek a művészethez - nem az már, az örökös ismétlés a megölője. - S mikor Blandi újra közbe akar szólni, folytatja: - Hisz itt a szakértőnk, Königsberg grófnő. Kérdezze csak Lersfeld urat. Hogy művészet-e az, amit a Residenztheater művészei és művésznői tesznek - estéről-estére - ugyanazt - azért, mert telt házakat vonz. Hát akkor a kabaré-, meg variété-művészek? Nem művészi prostitúció ez - vagy, hogy más kifejezést használjak...

- A fene, a fene! - gúnyolja Blandi a saját modorában. Únja a dolog ilyen fordulatát. De nem egészen sikerül a dolog, mert Georg Seiler nagyon belemelegedett. - Mert abba bele kellene bolondulni - ebbe a művészet-paródiába. Az ember eljátszhatik egy Beethoven-szonátát minden este, mégse bolondul bele, hanem a Víg özvegy Vilja-dala.

- Engedje Lersfeld urat is szóhoz jutni - kérleli Blandi. - Azt akarja, hogy szakértő legyen és aztán nem engedi beszélni?

Lersfeld ugyan nem bánja, ha nem is kell beszélnie. Mert így csinos barátnőjére, Lolára gondolhat odaát a Residenztheater-ben. Igaz, hogy majdnem századszor adja ma ugyanazt a szerepet. De minden este újra örül neki a leány, mert minden este új, kábító toalettben mutathatja magát a közönségnek s minden este újra örül a tapsnak, ami inkább szép testének, mint játékának szól. Aztán a vérmérséklete szenvedélyes és apróbb szeszélyeitől eltekintve, a leány ideális barátnő, hacsak az ember teljesíti ezer kívánságát. És hát - szerencsére, ő teheti és szereti ma is Loláját úgy, mint az első nap, mikor az övé lett és könyörgésére kiadta az utat berlini barátjának. Előtte ma is csak egyetlen nő lény van ezen a világon: Lola. De azért be kell vallania, hogy Blandi grófnő is feltűnően csinos emberpéldány. Van ebben is race, szenvedély. Abból a módból látja, ahogyan Seilerrel vitatkozik, látja sötét szeme villanását, érzi a hangján, a pillantásán, amivel rájuk tekint.

Tetszik neki az ifjú grófnő és az a mód is, ahogyan Seilert a nyugalomból ki akarja hozni. Szívesen segítségére lenne a veszekedésben. De nem tehet becsületes meggyőződése ellen. És nem kompromittálhatja Loláját, meg a többi Residenztheater-beli művészeket avval, hogy kijelenti: Dehogyan is a művészethez való szeretet játszatja el ezekkel esténként a szerepeiket! Ó, nem! Hanem a személyi hiúság, tapsvágy. Olyan embernek, aki ebből él, fontosabb az, mint a mindennapi kenyér.

- Végtére is, hát abban leli az afféle művészet magyarázatát, hogy a művésznő estéről-estére ugyanazt a táncot táncolja és ugyanazt a víg mosolyt mosolyogja - és mindig kedvesen, üdén ezt csinálja és holnap is ezt kell csinálnia. És hogy habár némely hegedűművésznek igazán a könyökén nő ki a minden este elhúzódozó klasszikus programja és habár igazán csak a pénz miatt végzi el a munkáját, gépiesen és tűz nélkül, hát ez a két dolog mégsem hasonlít egymáshoz.

Valahogy ilyen módon adja meg a tőle kívánt magyarázatot Lersfeld.

Alapjában véve meggyőződése ellenére, de Blandi élénk igazat ad a fiatalembernek. S az ellenfeléhez fordul.

- No, ha még ez sem győzi meg, Seiler úr!

- De, de, - nevet a fiatalember. Hisz Lersfeld alapjában véve semmi komoly érveléssel se cáfolta meg a tételét.

- Hagyjuk a vitát, gyerekek! - így Königsegg. - Igyunk. Igyunk vígan, igyunk jókedvvel. Éljen a jókedv.

Just von Lersfeld is tölt. S mikor mind a négyen összekoccintanak, akkor valahogy a Blandi tekintetét keresi és kicsit huzamosabban kapcsolja pillantását az övébe. Talán túlhuzamosan, mert mintegy maga előtt is mentegetőzve mondja:

- Annak a reményében iszom, grófnő, hogy a bálunkon megnyeri majd az első díjat, akár milyen táncossal is. Ha pedig az Istenek nem segítik a táncversenyben, hát majd megsegítik a szépségversenyben és akkor úgy szolgál majd a jóteknő célnak! - Ijedten a szájára üt, hogy ennyit tudott beszélni. - No, most megyek ám, mert ha tovább maradok, akkor elfecsegek mindent, ami csak arra a bálra vonatkozik, - előre, mindent!

- De hisz senkise kényszeríti, hogy mindent így elmondjon, - incselkedik Blandi. - Senkise, bizony, hát akkor szeretném tudni miért teszi mégis?

Lersfeld nagyon jól tudja: teszi azért, hogy a leánynak örömet okozzon, hogy értésére adja, hogy szép és hogy tetszik neki. De éppen azért, mert Blandi azt hiszi, hogy érti, izgatja a dolog Blandit, éppen azért kíváncsi a magyarázatra. De nem jut már idő erre, színházi szolga lép az asztalhoz és kártyát nyújtva át, feleletet kér Lersfeldtől.

Blandi látja, mint húzódik ráncba a fiú homloka, mint válik kelletlenné, kínosan feszültté az arca. Bizonyára Lola sürgeti, hogy jöjjön már. S úgy látszik; Lersfeld megérzi, hogy Blandi tudja, hogy miről van szó, mert fel sem szakítja a borítékot, csak odaszól a szolgának: - Rendben van, öt perc múlva ott leszek. - S mikor a szolga elment, kicsit zavartól piros arccal mondja: - Lássák, kérem, micsoda igavonó állat az ember, ha egyszer a színházzal van dolga. Az ember nem ülhet nyugodtan az ismerőseivel, már hívják, szólítják. Nem baj, kedves gróf, azért mégis iszom még egy pohárral, ha tölt. Hisz nem olyan sürgős. Később is megtudom, hogy mennyi a bevétel. Majd vár kicsit a pénztárnoknő.

Így pedig lesz három az egy pohárból és jó félóra az öt percből, amit Just von Lersfeld víg csevegésben tölt el a kis társasággal. Mielőtt azonban távozik, még a lelkükre köti, hogy ne említsék senkinek a bált.

Megígérik. De ők hárman még hosszú ideig együtt maradnak. S talán, mert Blandi is jelen van, de a két férfi egy szóval sem említi Lersfeldnek a színésznőhöz való viszonyát, habár az városszerte ismeretes is. Nem is beszélnek többet a fiúról. De annál inkább gondol rá Blandi. Különösen később, otthon, mikor az unokabátyjától elvált.

De mentől tovább gondol rá, annál inkább úgy tűnik fel neki a dolog, hogy a személyes megismerés nem vált előnyére annak a képnek, amit Lersfeld felől alkotott. Nem mintha olyan csunyának találta volna, aminőnek a barátnői festették. S azt is látta, hogy ő tetszik a fiúnak. Ha nem tetszett volna annyira, akkor biztosan nem említi a szépségversenyt! Hiszen azt mondta, hogy ott rabszolganővásár lesz és őt, Blandit, fogják a legdrágábban megvásárolni. S Blandi már azt is sejti, hogy alighanem maga a fiú lesz a vásárló, csak azt nem tudja, hogy majd miből áll a rabszolganő - kötelessége.

No mindegy: valahogy csalódott a fiúban. Úgy képzelte, hogy vígabb, szeretetreméltóbb. És aztán abban a vitában, amit Seilerrel folytatott, sokkal erélyesebbnek kellett volna lennie. Mert hisz tulajdonképpen: langyos volt, nem mondott se igent, se nemet.

Nem is tudta, mit feleljen, mert a „szakértő” elnevezés például csöppet se illett rá. Semmi dolga a színházzal, nem ért hozzá, annyi az egész, hogy a direktornak nagyobb kölcsönt ígért. S ezt se a művészet iránti szeretetből, hanem azért tette, mert a színház igen-igen rosszul állott akkor, amikor a szép Lolát barátnőül választotta. És mert meg kellett ígérnie a szép leánynak, hogy talpra állítja a direktort. S akkor megmutatták neki a könyveket, amelyekből nem sok jót olvasott ki. Ilyen volt a színházzal az összeköttetése s a valóságban ép ezt igyekezett rejtegetni a csinos, fiatal grófnő előtt. És most, hogy elmondta, még nagyobb zavarban van. Mert igaz is, mi köze ennek az ostoba színház-históriának az ő társadalmi állásához? Hisz ő részestársa az egyik legnagyobb gyárnak és egészen másképp szerepel a világban, semhogy ilyen szeszélyeket megengedhetne magának. És az is kínozza, hogy Blandi grófnő talán nem is hisz neki és mesének tartja mindazt, amit itt előadott. Valahogy félt, hogy Blandi tud a színésznőhöz való viszonyáról és hogy ebbeli hitét megdöntse, igyekezett olybá feltüntetni a dolgot, mintha csak üzleti érdek fűzné a színházhoz. Éppen ezért adta elő a táncmulatság tervét is.

De még ha kárpadra feszítik, akkor se tudta volna megmondani, hogy hogy van az, hogy az ifjú grófnő jelenlétében szinte szégyelli a csinos színésznőhöz való viszonyát. Annál kevésbé érti ezt, mert Blandi grófnő csöppet se fest prűdnek s bizonyára nem tételezi fel egyik társaságbeli úrról se, hogy szerzetes-életet folytat.

Mindez erősen foglalkoztatja, míg látszólag a többiek beszédére ügyel.

Mikor pedig felé fordulnak, nagy körülményességgel tekeri be hatalmasan megdagadt ujját. Hogy ő is mondjon szakértői véleményt a művész-kérdésről?

Végre is be kell vallania saját maga előtt, hogy közönyös vajjon csalódott-e Lersfeldben vagy sem. Hisz annak ott van a Lolája, ő pedig majd Winterstein báróhoz megy feleségül. Sokkal fontosabb az a kérdés, vajjon a Péter csak tettette-e magát, vagy örült-e annak, mikor megtudta, ki volt a villamosbeli ismeretlen?

Feleletet bizony most erre se talál. S aki feleletet adhatna rá, az most se mondaná meg az igazat. Mert hiszen saját magának se vallhatta be az igazságot; hisz - véleménye szerint - ha korrekt ember, hát nem is teheti.

- - -

Königsegg végre belátja: legfőbb ideje annak, hogy Wendtlandéknál látogatást tegyen. Eddig akarattal tartózkodott a dologtól, mint a zsoké, aki kivárássra játszik. Úgy akarja, hogy mikor a többi versenyző már kifáradt, ő kezdi meg a galoppot.

Abban, amikor; azt hitte, hogy Wendtlandéknál a gyorsan meggazdagodott emberek bántó félszegségével és rátarti szokásaival fog találkozni, alaposan - és öröme - csalódott. Maga az egyszerű sötétkék ruhába bujtatott ajtónálló nagyon jó hatással volt rá.

Jelenti, hogy az uraság hajlandó fogadni. Hogy ebben a pillanatban nincs látogató, ép most ment el az utolsó. De majd jönnek megint, mert ma még aránylag kevesen voltak.

Königsegg ezt örömmel hallja. Végére is határozott házassági tervvel lép ebbe a házba. Akaratlanul zavart, nyomott hangulatú.

Fent, az igazán ízlésesen díszített szalonban csak éppen hogy körülnézhet, mustrálhat egy-két igazán pompás „szerzemény”-t. Nemsokára belép a háziasszony, hogy szívélyesen üdvözlje. Nohát: Königseggnek igazán sok úrhölgygel volt dolga életében. Még se volt azért ezen a hölgyön semmi olyas, ami például gúnyt, vagy hát derűt fakasztana. Az alakja szép és magas: ez magábanvéve rokonszenvessé teszi. És azt is be kell vallania, hogy érti a módját a közvetlen, könnyed társalgásnak. Mert bár csak közönyös dolgokról folyik is a szó, a hölgy mégis igen ügyesen fordítja a beszédet és nagyon tapintatosan segíti ki a fiút egyszer-kétszer zavarából. Végére is Königsegg magában így határoz:

„Ha a jelek nem csálnak, ebből olyan anyós válik, akivel bátran mutatkozhatol nyilvánosan. Emiatt sohase kell szégyelned magad.”

Hogy pedig ő maga itt-ott megakad a társalgásban, annak az az oka, hogy folyton az ajtóra pillant: no, most jelenik meg a leány. De ez bizony egyelőre láthatatlan maradt. Ez ingerli Königsegget, annyira, hogy zavarát a háziasszonynak is észre kell vennie. De ha látja is az ajtó felé vetett pillantásokat és sejteti is azok okát, csupa tapintatból nem veszi észre. Egy szóval s mondja: várjon, mindjárt jön a leányom. S ép ezért nagyon hálás a fiú. Mert az hozta volna legnagyobb zavarba, ha éppen ez az asszony szól így.

S Herta kisasszony alaposan várat magára. S azt egy pillanat alatt látja: az a Maxi bácsi nem túlzott. A leány csakugyan csinos, nagyon csinos. Van benne valami hallatlanul friss és kedves, mikor most mint régi ismerősének kezét ad. - Ne haragudjon, Königsegg gróf, hogy olyan soká megvárattam, nem lehetett másképp. Egy külföldi barátnőmmel igyekszem beszélni

már Isten tudja mióta, aki nemsokára elutazik. S bár a megbízást másfél órával előbb megadtam a központnak, csak most reagált.

Königsegg igaz élvezettel hallgatja a leány kicsit mély hangját.

- Ó, nem tesz semmit, kedves kisasszony. Inkább én kérek bocsánatot, mert hiszen miattam kellett abbahagynia a bizonyos kedves tereferét.

- Ó, hiszen már ki is beszélgettük magunkat, minket nem zavart, kedves gróf. S hirtelen, közvetlenül: - Úgy-e, Königsegg gróf, kegyed azelőtt tényleges tiszt volt? Valahogy első pillanatra úgy láttam. Mert ellentétben rengeteg volt tisztlátogatóinkkal, kegyed nem igyekezett kidomborítani katonavoltát.

- Vajjon dícsérni akar, vagy vádolni, nagyságos kisasszonyom? - kérdi Königsegg és tréfás hangot igyekszik megütni.

- Csakis dícsérni, gróf ur, - felel a leány olyan komolyan, hogy Königsegg azonnal tiszteletteljesen meghajol. - Mert én megérezem a volt tiszteken - folytatja a leány - hogy valahogy nem tudnak beleilleszkedni a változott viszonyokba. Valahogy az elmúlt időkben élnek, amikor Isten tudja, joggal jogtalanul-e, de az istenek, vagy legalább is a császár elkényeztetett kedvencei voltak. Pedig azok az idők nem jönnek vissza és magam se tudom, hogy tragikusnak, vagy komikusnak vegyem, mikor a tisztek a régi világba élnek vissza magukat. Olyan furcsa nekem, mikor a leányokra ugyanolyan „ellenállhatatlanul” hatni akarnak most is, így is, civilben is. Régi álomlovagok...

- Herta, Herta! - feddi az anyja. - Hogyan beszélhetsz így volt tiszt társaságában egykori pajtásairól?

- No engedj meg, anya, - így Herta, kiről Königsegg közben megállapította, hogy a huszas évek elején lehet, - nem mondtam én rosszat a volt tisztekről! - S Königsegghoz fordul: - Ítéld meg gróf úr, mondtam olyasmit, amiért szemrehányást érdemelnék? - S még mielőtt a gróf felelhetett volna: - Nem tehetek arról, anya, ha mindig kimondom azt, amit érzek és gondolok. Ezért inkább is benneteket lehetne megróni. Miért hagytatok olyan soká Svédországban? Ott olyan más barátnőim voltak, mint ezek a német leányok. Már én ottan csak ilyenné váltam. S újra megkérdi: - No, úgy-e? miért küldtetek külföldre?

- Hiszen tudod, Herta. Az orvos rendelte azt úgy. Mi pedig akkor még nem tudtuk, hogy apa hol fog letelepedni.

Königsegg, csakhogy a tisztekről elterelje a figyelmet, megkérdi: - Olyan soká volt Svédországban, kisasszony? Sajnos, én csak felületesen ismerem azt a szép országot.

- Majdnem négy évig! - felel Herta élénken. - A hadikosztól kicsit lefogytam. Apa leküldött egy svéd üzletbarátjának a birtokára. Pompás idők voltak! Nagyon sokszor rándultunk Stockholmba. S annyit voltam a kedves svéd leányok között! Mennyit sportoltunk! Itten? Az ember még szép időben is a kávéházban, meg a moziban tepszped. Én bizony ilyen lettem. Nem tudom tettetni magamat, bár mint jólnevelt német leánynak, tulajdonképpen értenem kellene ahoz is.

- Kár volna, - így a gróf. - Mert amennyire néhány percnyi ismeretségünk után ítéletet mondhatok, hát éppen így... majdnem azt mondta: - éppen így tetszik nekem, nagyon is. Node most még nem szólhat így hozzá. Mert az most esetleg úgy hangzanék, mintha igen fontos volna, hogy tetszik-e, vagy sem? Ilyesmit ma még nem szabad elárulni. Gyorsan folytatja hát: - Éppen amilyen, úgy fog itt is sok barátot, barátnőt találni. Én például el nem tudom képzelni, hogy valaki kivetni valót találjon nyílt modorában. Hiszen abban a művészetben, hogy hogyan adjuk magunkat, végre is nem kell minden embernek hasonlítani. Különösen

nem minden fiatal leánynak. Minden embernek meg kell legyen a tulajdon arca. Nemcsak a külső. A belső is.

- No, hallottad, anyu? - kérdi Herta pajkosan. - Úgy-e, hogy takaros leány vagyok úgy, ahogy vagyok? Mert nemde, gróf úr, azt akarta megértetni anyussal, hogy a jövőben nem kell engem minden kicsiség miatt szidnia?

- Mintha bizony te engednéd, hogy szidjalak, - felel az anya és gyöngéden pillant egyetlen gyermekére.

- Hát azon bizony már túl is vagyok, - nevet Herta. S újra Svédországra fordul a beszéd. Nem kerüli el azonban a fiatalember figyelmét a leánynak néha fel-felvillanó, kutató pillantása, mintha ki akarna okoskodni belőle. Ugyan miért teszi? Vajjon Maxi bácsi - szava ellenére - beszélt már az apával? Az meg talán szolt a leányának, és így a kicsi sejti, hogy miért jött ő ma ide? Az lehetetlen. Hisz akkor nem ülne most itt olyan elfogulatlanul vele szemben? Mert végre is akármelyik fiatal leány kicsit zavarban kell hogy legyen, ha először beszél avval a férfival, kiről tudja, hogy feleségül kell hozzá mennie.

Nem, más oka lehet a kutató pillantásnak. Amilyen nyílt, becsületes természet, később úgylis elmondja ennek az okát. Ma már nem, úgylis hosszúra nyúlt a látogatás. Fölkel, hogy búcsúzzék. A Herta csinos arcán őszinte csalódás rajzolódik ki. A hangja csupa őszinte sajnálkozás.

- Ó, hát már megy, Königsegg gróf?

A fiú nem tudja, hogy tulajdonképpen mit is feleljen. Olyasmit mormog, hogy már úgylis túlsoká terhelte a hölgyeket.

- Ó, úgy-e, csöppet se, anyu? - S Königsegghez: - Ha nincs éppen valami sürgős dolga...

Dolga éppen nem volt, hát visszaült a helyére. Hanem a társalgás megakadt. Míg végre Herta hirtelen megszólal: - Megmondjam-e nyíltan és becsületesen, Königsegg gróf, hogy miért nem akartam elengedni? - S anélkül, hogy a feleletet bevárná: - Egy nagy kérésem van önhöz.

- Ha csak hatalmamban áll, nagyságos kisasszonyom, teljesíteni fogom a kérését.

A leány szép szeme felvillan. - Igazán? De olyan kedves! De nem, még nem köszönök meg semmit. Hisz nem tudja még, miről van szó. S most alig merem... majdnem félek.

- Szerencsére, csak „majdnem”, kisasszonyom - incselkedik a gróf. - Csak nem tettem olyan benyomást, hogy félnie kelljen tőlem?

- Ó dehogy!

- Ugyan micsoda kérésed lehet neked? - csodálkozik az anyja.

- No, sejthetnéd, anyus - felel Herta mosolyogva, kicsit zavartan. - Hiszen tudod, mióta annyi fiatal úr jár hozzánk - nekem mindig egy bizonyost kell keresni - ti apával teljesen szabad választást engedtetek nekem...

- Hja, úgy. És most a választásod a gróf úrra esett - helyesli az anyja. Péter gróf szót sem ért az egészből. Megijed, bár már bevallotta magának, hogy Herta kisasszony sokkal jobban tetszik neki, semmint remélte. De hát mit jelent az a kijelentése, hogy a „szülei szabad kezét engedtek neki” és hogy a „választása ráesett”. Talán, mint modern fiatal leány, abból a szempontból szemlélte az összes náluk megforduló urakat, hogy melyiket válassza férjül és most a választása éppen ráesett? Talán azért szemlélte az előbb olyan figyelmesen? Most talán arra fogja kérni, hogy udvaroljon neki és távortartsa tőle a többi udvarlót? Tán bizony majd arra is kéri: szeress! mint ahogyan én téged az első pillanatban megszerettelek!

Á, kizárt dolog. Hisz így még Amerikában se kérik a legényt, Svédországban éppen nem. Se Németországban. Itt egész másról lehet szó. Maga se érti, hogyan is gondolhatott ilyesmire. Már szégyeli is magát. Hisz igaz, egész jóképű fiú, de hát nem az az Adonis, akibe csinos és gazdag fiatal leány szó nélkül és egyszerre beleszeret. Csak azért, mert kitűnő tulajdonságainál fogva egyszerűen, „muszáj volt” beleszeretni?

- Ni, milyen kíváncsi a gróf úr. - A Herta vidám, pajkos hangja riasztja fel. - Várjon, majd megmagyarázom. No hát ne féljen gróf úr, ha mindjárt ajtóستól rohanok a házba. Nem volna szíves, hogy házuknál az eljövendő téli szezonra elvállalja az udvarmester, a „maitre de plaisir”, szerepét? Tudja, nincs rá jó másik kifejezésünk.

- Dehogyan nem, kisasszonyom - felel a fiú, csak hogy éppen mondjon valamit és túltegye magát zavarán. - Udvarnál, előkelő összejöveteleknél „előtáncos”-nak hítták az ilyet.

Herta a fejét rázza. - Nem egészen, gróf úr. Ez tudniillik az én eszmém, nem is egészen az enyém, Svédországból importáltam. Volt ott egy barátnőm, annak meg egy unokaöccse. Hát ha valami multság eszméje merült fel köztünk, az a leány csak odatelefonálta a fiút és rábizott mindent a világon. Az értette a módját, hogyan adja meg minden rendű és rangú ünnepségnek a jellegét. Hogy mikor táncol az ember, mikor nem: mikor eszik és hogy mit. Hát én már akkor elhatároztam magamban, hogy ha szüleim visszahívna és otthonlétem tiszteletére ünnepélyek sorozatát akarják, magamnak is keresek ilyen „maitre de plaisir”-t, mert bizony az öregek sohse foglalkoztak ilyesmivel és nem értenek hozzá.

- Nohát mit szól a leányom kívánságához, gróf úr? - És mintegy bocsánatot kérve: - Mondtam Hertának, hogy akárkit is tisztel meg vele, ez a kérése szerénytelen lesz. Magamban kívántam is, bár ne találna ilyen „alkalmas”-at. Node megtörtént és azt remélem, gróf úr, helyesen fogja majd fel a gyerekek kérelmét.

- Világos dolog, nagyságos asszonyom. Sőt őszintén örülök az engem ért megiszteltetésnek.

Herta arca csalódást fejez ki. - De sajnálja, gróf úr, úgy-e, hogy elfoglaltsága miatt...

- Nem, ezt nem akartam mondani, - így Königsegg gróf, mikor látja, mint derül fel a leány arca, hozzáteszi: - csak éppen azt, hogy nem tudom, hogyan fogjak a dologhoz. Talán túlbecsüli ügyességemet. Meg aztán hivatásom napi nyolc órára leköt. Bár rendszeren délután négy órára végezni szoktam...

- Ó, de hisz az elég! Az a svéd fiú is erősen le volt foglalva a birtokkal. Meg aztán: téved ha azt hiszi, hogy már reggel nyolc órakor munkába állítom. Magam se kelek fel olyan korán. Aztán meg vendégség minden tizennégy napban ha van nálunk. Hanem ha van: az aztán olyan is legyen! Necsak enni-inni jöjjenek hozzánk!

- De hátha én nem vagyok olyan ügyes ember? Mégis, félek, nagyságos kisasszonyom. Hanem - egy eszme villan át az agyán. - Van nekem egy ezredbeli jó pajtásom. Az ura az idejének és azontúl - mintha az isten is erre a pályára teremtette volna?

- Node hát csak nem ad kosarat, gróf úr? - duzzog Herta kicsit erőltetetten.

- Dehogyan! De ajánlom ezt a barátomat olyan alkalmakra, mikor engem a hivatalom túlságosan lefoglal.

- Lehet róla beszélni - így Herta rövid gondolkodás után. - De előbb látnom kellene az illetőt.

Ahelyett, hogy felvilágosítást adna, a gróf hirtelen roppant szomorú arcot vág. Herta ujjong: - No úgy-e? ha meggondolja, mégse meri jó lélekkel ajánlani?

- Sőt! Nagyon is helytállna. Hanem valamit elfelejtettem. Ez a barátom, Georg von Seiler, kicsit élheterlen legényke más tekintetben. Rendesen zavarokkal küzd. Ezt a jó fiút bizony előbb kicsit ki kellene staffirozni. Ejnye, hogy én erre előbb nem gondoltam.

Herta igaz részvétell hallgatja. Ez még jobban megnyeri őt a grófnak, látja, hogy a leány gazdasága dacára nem hideg, szívtelen.

- Szegény. - S szó esik mindjárt a volt tisztok nyomoráról. Herta darabig gondolkodik. - Mi lenne, ha apát megkérném, hogy a szívességéért anyagilag kárpótolja őt? Persze csak mi négyen tudnánk a dolgról. És tudom, hogy apa megteszi - a kedvemért.

A gróf ösztönszerűleg a leány keze után nyúl és ajkához emeli. - Nem tudom, hogy köszönjem meg a jóságát, nagyságos kisasszonyom! Igaz: kérdés marad, hogy Seiler barátom ilyenmű társadalmi ténykedéséért fogad-e el pénzt? De én azt hiszem, nem láthat benne semmi becsületbeavágó dolgot és ha megengedi, majd én előadom neki az ügyet.

- Én pedig még ma szólok apának szegény fiú érdekében. Ha talán olyan kedves lenne és a címét...

- Átadom az inasnak, nagyságos kisasszonyom. Hanem most már igazán...

- No most már mehet is, kedves gróf. A kérésemet előadtam és ön részben teljesítette is - én igazán hálás vagyok érte.

Útban hazafelé, Königsberg azon törte a fejét, vajjon mi indította Hertát arra, hogy éppen őt válassza a „maitre de plaisir”-nek? Lehet az jó, meg rossz jel is. Talán kívánta a vele való bizalmas együttlétet, hogy mentől hamarabb beleszeressen? Vagy talán - nem tartja őt veszedelmesnek?

S ha az utóbbi áll meg: az bizony csak a saját hibája. Miért is nem igyekezett szeretetreméltó udvarló lenni? Miért dicsérte Svédhon szépségét és miért nem árulta el egyetlen pillantással, hogy milyen szépek találja a leányt? Hogy a dolgok fejlődtek volna maguktól tovább?

Ugyan hogy tudott olyan unalmas, annyira személytelen lenni?

Hiába töri a fejét. Mégis ez a Herta valahogy egészen más leány, mint a többiek. Azoknál, hacsak barátságos képet mutatott, mindig biztos volt a sikerről. Hanem ezt a leányt nem lehetett megközelíteni a rendes séma szerint. Persze túlsoká volt külföldön. Az a svéd leány nem fog olyan gyorsan tüzet. Az nem adja oda olyan könnyen fel a sportjait, meg hogy tovább maradjon szép, fiatal. Herta ellen csak nagy ágyúval lehet felvonulni, de éppen ez biztosítja őt a többi udvarló sorsa felől.

Ő úgy véli, egyelőre az egyedüli, ki jól felfogja Herta különleges lényét.

Tulajdonképpen a tartózkodásával nem is volt olyan ostoba. Kiszámított okosság volt az alapján véve. Először alaposan ki kell ismernie a leányt, csak azután vonulhat fel a fegyvertárával.

És ezért a Hertáért érdemes küzdeni. Nemcsak szeretetreméltó, hanem csinos is - sokkal, de sokkal csinosabb, mint a kis Gina -, de valamivel biztosan.

De hisz nem is erről van szó. Hanem arról, hogy helyrepótolja Hertánál a mulasztottakat. Az ügyes tartózkodást folytatni kell. S olyan boldoggá teszi a siker reménye, hogy a cylinderkalapja ellenére, vidám kupléba fog. Akár a suszterinas, aki a megrendelt cipőt viszi haza és el van rá határozva, hogy borraival nélkül oda nem adja.

- - -

Cigaretta piros ajkai közt, henyél a boudoirjában a szép Lola. Icipici lakktopános lába Just von Lersfeld felé fordul, akin most éppen azt a sok rosszkedvet igyekszik kitölteni, ami már napról-napra szorongatja. Olyan sürgősen hívta magához a gróft telefonon és az a fiú órákig megvárakoztatta. Csak az imént hangzott fel az autoszirena az ablaka alatt. S hogy rosszkedvét kimutassa: a szokott csók helyett kis pofonnal fogadja és mind rosszabb hangulatba igyekszik hozni. S ahogyan az utóbbi időben ez gyakran esett meg vele, a szándéka ma se sikerül. A fiú olyan nyugodt, hogy a színésznő szükségképpen mind idegesebb. Még vigasztalni se próbálja: még azt se kérdezte, hogy mi a baja. Csak annyit mond: - No Lola, mintha egész kukacsomó csipkedné a vesédet. Hát mit csináltál egész nap? Voltál-e sétálni a csunya idő dacára: hogy van Lady Face? Vagy szeszélyes volt a kis dög?

Lola talán máskor felelt volna a kérdésére. Hanem most hallgat. Csak a lakktopánja mozog idegesebben; csak a cigarettáját szívja vadabban.

Just von Lersfeld erre se reagál. Már alig néz csinos barátnőjére. Ujságot von elő a zsebéből és abban lapozgat. Maga is csodálkozik azon, hogy mennyire nem érinti ma a Lola rosszkedve. Dehát ez utóvégre is a leány hibája. Ugyan miért is ideges, ingerlékeny az utóbbi időben? Igaz, megszokta már nála ezt és azt is, hogy bizonyos alkalmakkor annál hamarabb észretér. És annál inkább, mentől kevésbé ügyel a szeszélyeire. Nyugodtan tovább olvas, míg végre Lola töri meg a hosszú hallgatást.

- Just, én nyíltan kimondom, én ezt az életet így el nem viselem tovább.

Lersfeld hanyagul rakja zsebre az ujságot.

- Hála istennek, végre okos szó. Hanem mégsem tudom magam olyan gyorsan a te gondolatmenetedbe illeszteni. Kérlek magyarázd hát meg, hogy miért nem tudod ezt az életet elviselni.

Lola fölemelkedik s ránéz villámló szemével. - Mert gonosz vagy, Just, gonosz börtönőr vagy, akinek örömet okoz, hogy védtelen áldozatként elzárjon és kínozzon.

Lersfeld felkacag.

- Igazad van, Lola, az vagyok, úgy is festek. Most már azt is tudom, hogy miért szalad el minden gyerek előlem az uccán és miért sikolt az anyja után?

Ennek humorosan kellene hangzania. De Lola valahogy kiérzi a szavaiból, hogy mulat rajta. Megsértődik és újra elhallgat. Szünet után folytatja: - Gondoltál-e arra, Just, hogy micsoda hosszú idő az: egy esztendő?

- Sőt; egyszer az iskolában percre ki kellett számítanom. Már nem emlékszem rá, hogy mennyi jött ki, csak azt tudom, hogy a végösszeg hatalmas summa lett. Közben arra a tapasztalatra jöttem, hogy egy esztendő fele olyan hosszú se, aminőnek fest - és különösen rövid Szilveszterestén, a sok szomorú, meg víg nap. Miért kérded, hogy gondoltam-e én már erre? - Hirtelen feláll és elnyilt szemmel néz a leányra. - Valahogy „úgy” értetted, Lola?

Nem titkolja, hogy nyomára jött a legtitkosabb gondolatának. A leány nevet, nehogy elárulja, hogy rossz a lelkiismerete. - No hál' Istennek, Just, igaz a régi mondás: az ember sohse adja fel a reményt. Kicsit soká tartott, amíg megértetted, hogy miért nem viselem el tovább ezt az életet. De nem tehetek róla. A nagyszüleim, az ükanyám az oka. Én nem tudok hű lenni egy esztendeig. Legkevesbé, ha muszáj. Nem volt helyes már barátságunk kezdetén se, hogy egy gyöngé pillanatban belementél az ajánlatomba. Már akkor mondanod kellett volna: Ne ígérj többet, mint amennyit meg tudsz tartani.

- Bocsáss meg, Lola, - védekezik Lersfeld - én ezt megmondottam. Megmondtam nem egyszer, hanem legalább tízszer. Most engem kárhoztatsz. Persze, mindig mi férfiak vagyunk hibásak. Valamelyik nagynéném kitörte a lábát a lépcsőn, mikor az ura úton volt. Hát mégis:

ki volt a lábtörés oka? A férje, csakis a férje! Minek is utazott el, ahelyett, hogy levezette volna a lépcsőn és elmondta volna: Konstancia vigyázz, sötét van! - Majdnem elvált tőle a nagynéném.

Lola akaratlanul nevet. - No hallod, annak a néninek némileg igaza volt. Ha az én helyzetembe képzeled magad például...

- Nem lehet, Lola. Mert hisz nem volt az én akaratom, hanem egyesegyedül és kizárólag a tiéd, hogy akkor nekem egy rövid esztendőre hűséget esküdtél. Sőt azon az estén valami hosszú történetet is elmondtál, amire ugyan nem nagyon ügyeltem, hogy mi készített erre a lépésre. No, nem így volt, Lola? - S be sem várja a feleletet: - Mondd csak Lola, miért akarod magad akaratából adott ígéretedet most megszegni?

Lola csodálkozva néz rá. - De Just, hát nem magyaráztam meg éppen most a dolgot? Hogy miért nem lehetek én hű ilyen hosszú ideig. - S még szemrehányó hangon mondja: - Látod Just, ha hűtlenné lennék hozzád, hát annak egyesegyedül te volnál az oka.

Lersfeld felkacag. - Mondjam el még egyszer a nagynéném történetét? Mintha már el is felejtetted volna.

- Nem vagyok gyengeelméjű öreg anyóka. Persze, hogy nem fogod elhinni, Just, pedig úgy van, hogy egy kicsit te vagy az oka, hogy hűtlenségre gondolok.

- „Egy kicsit!” Ez olyan ügyesen hangzik. No, mert talán rossz példával jártam elől?

- Azt éppen nem és azt nem is tanácsoltam volna. De hisz nem is arról van szó. De már köztünk nem úgy van, mint volt. És pedig nem én vagyok ennek az oka. - S ahogy a férfi csodálkozva néz rá, folytatja: - Mi nők az ilyesmit ösztönszerűleg megérezzük. Hiszen kedves vagy te hozzám még ma is, teljesíted minden kívánságomat és sokszor igazán gyöngéd tudsz lenni. De én azért érzem, hogy most másképp van a dolog. Azóta van másképp, mióta átküldtem hozzád valamelyik este egy levelet, hogy siess, mert nem tudok játszani, ha nem látlak a szokott helyeden. És akkor véletlenül más se volt ott, akivel kokettirozni lehetett volna. És akkor este azt mondtad, hogy csacsi vagyok és szeszélyes, hogy nem tudok nélküled játszani. És haragudtál valami másért is, mert valami baráti körből hívtalak le. Úgy-e, ezt magad se tagadod?

- Akkor csakugyan bosszankodtam, Lola. Mert abban a baráti körben arról volt szó, hogy én részese vagyok a színháznak anyagilag is. És hogy ez tulajdonképpen egy tőlem távoleső és nem a hatáskörömben tartozó foglalkozás. Összeférhetetlen az üzleti világban való ténykedéssel.

Lola, úgylátszik, nincs meggyőzve. Megrázza csinos fejét.

- Nemcsak az, Just! Más is. Megmondom. A színházi szolgál megmondta, hogy abban a te társaságodban hölgy is volt. Csinos, fiatal hölgy. Nem a te kis égési sebed...

- Lola, az az égési seb nem is volt olyan kicsi. Az a hölgy Königsberg grófnő volt - hagyjuk csak ki őt a játékból.

A hangja nyugodtnak akart látszani. De maga Lersfeld veszi észre csodálkozva, hogy a nyugalma, amelyik a Lola szeszélyei alatt csak erősödött, most bizony kicsit cserbenhagyja. S ha neki magának feltűnik ez, akkor hogyan? De a nő elrejtő hirtelen támadt féltékenységet. - Úgy, grófnő? No, miért nem mondtad, Just? Azt hittem, valami csinos kis színésznő. Új, protekcióra éhes csillag. Engem kitűrni akaró. Ó, hisz akkor sohse jöttem volna arra a gondolatra, hogy többet foglalkozol a másikkal s a gyöngédséged azért erőltetett hozzám. Úgy, hát fiatal grófnő. Hát akkor igaztalan voltam hozzád, Just. Hacsak nem arról

volt szó, hogy a szíved elfordult tőlem s azért nem kívánsz többé olyan viharosan, mint azelőtt, mert a szíved - talán már érzékeid is - a fiatal grófnőnél vannak.

Mialatt Lola cseveg, Lersfeld homlokára mély barázda húzódik. Jó egynehányszor félbe akarja szakítani. De aztán hagyja. Csak az utolsó szavaira csattan fel. - Úgy; remélem, elké-szültél, Lola. Újra kérlek: ne említsd többé a fiatal grófnőt. Nem, mintha közel állana hozzám, vagy mintha - amint magad se hiszed - szerelmes volnék belé. Egyik barátom közeli rokona.

- No és azért ne? Ez nem ok. Az ember nem bántja őt. - Lola látszólag csodálkozik. A fiú nem veszi észre lebecsátott pillái alatt a leány kutató, ravasz pillantását.

Nem is tudja hirtelenében, hogy mit is feleljen.

- Mégse való, Lola, hogy csipkedj, hogy én beleszerettem, még hozzá nemcsak a szívemmel, hanem az érzékeimmel is. Ne haragudj, de ezt nem kellett volna mondanod. Igaz, - folytatja meggondolatlanul - nagyon csinosnak találom a grófnőt. Meg temperamentumos is. De, hogy szerelmes volnék bele, arról szó sincs. Túl vagyok azon a koron, mikor az ember szíve olyan hamar tüzet fog. Aztán itt vagy te, Lola...

A leány hálásan pillant rá. S hozzáteszi:

- Tudod-e Just, hogy ez ma az első szeretetreméltó szavad?

- No és te, Lola? Mondtál talán nekem valami barátságosat?

- Úgy? - Lola tényleg megérzi. - Ne ne haragudj, én néha szeszélyes vagyok, Just. Végére is az idegeim; tudod, hogy mi művésznők valamennyien kicsit idegesek vagyunk. Kell, hogy nekünk mindennap újra elmondják, minő szépek vagyunk és mekkora művésznők. Tudom, hogy balgaság, de a vaj is jobban ízlik a kenyéren, ha vastagra van felkenve. No jöjj, Just, hadd csókoljalak meg. Hisz látom, néha nehéz a sorsod nálam.

Bizony, nem könnyű a szép Lola kezelése. Ezt Lersfeld be is látja, mikor Lolának az előadás-ra kell már készülnie és ő búcsúzik. Tulajdonképpen másnak képzelte ő ezt a barátságot, mikor a szép Lola kegyeiért esengett. Ha becsületes akart lenni saját magához, be kellett vallania magának, hogy bár még ma is szerelmes a szép nőbe, de tulajdonképpen bánja a dolgot. Nem kellett volna elvenni a régi imádójától.

És ím ma is hangoztatta, hogy nehéz az egyévi hűség. Maga se tudja, hogy tudott olyan nyugodt lenni, mikor a nő ezt így elmondta. Akaratlanul is kérdi saját magát: mi ennek az oka? Igaz, a szívével sohse szeretete a Lolát. Hanem annál inkább az érzékeivel. Talán, - máris megunta a nőt örökös szeszélyei miatt? És Lola - ki hűtlenséggel fenyegetőzik - ez ellen fellázad férfibüszkesége - talán nevetségessé is fogja őt tenni? Végre azzal nyugtatja meg magát, hogy a leánynak biztosan nincsenek ilyen szándékai, hiszen másképp nem is szólt volna olyan nyíltan? Mégis: a leány kijelentése nem minden alapot nélkülöz. Hiszen jól ismeri szeszélyes természetét. És megkérdi ömagát. Mit tennél, ha Lola egy nap csakugyan hűtlen lenne hozzád?

Első gondolata: Majd elfelejteném más oldalán a csapást és az új barátnőnek még a Lolánál is csinosabbnak kellene lennie. Még ha másutt találtnám is meg, nem itthon.

Hanem be kell vallania: ez a gondolat kicsit éretlen, kicsit fiús. És hátha az új barátnő se marad hű? Vagy az is szeszélyes lesz.

Node hát erre még korai gondolni. Hacsak meg nem előzi azt az időpontot, mikor a Lola hűtlenné lesz és előbb elválik tőle.

Ez a gondolat úgy megkapja, hogy állva marad az uccán. - No de milyen okkal? - gondolja el. - És akkor nem volna-e alapos a leány gyanúja? És akkor, hogy megbosszulja magát, persze

mindenütt el is fogja ezt mondani. S ha az a leány meghallaná? Ezt nem lehet. Akkor megtudná az öregúr is, pedig az azt a nézetet vallja, hogy amit a népek beszélnek, abban mindig van egy szemernyi igazság. S akkor jön a régi nóta: - Házasodj, fiam, mire vársz? Elégge kiélvezted az ifjúságot, de nem tesz semmit. Azért a kötelességeidet se hanyagoltad el. De elég is már, fiam; a barátnő boldogságot nem ad, csak a feleség, a gyermeked anyja.

Unalmas vasárnapi prédikáció. De hátha van az öregnek valamelyes igaza? Hiszen a kora már megvolna... Nem, mintha öregnek érezné magát. De visszariasztja a gondolat, hogy a Lola után majd új barátnőt kell keresnie. Nem igen szerette a változatosságot és aztán milyen is lesz a Lola utódja?

Hanem az a házasság is ráér - ha már erre az utolsó lépésre szánja rá magát. És ha már egyszer annyira jut: hiszen rengeteg a szép, gazdag és fiatal leány! És ő csakis gazdagot akar! Pénz a pénzt keresi és túlságos jó üzletember ő ahhoz, hogy csakis a szívére hallgasson. Pénze kell legyen az ő jövődöbeli feleségének. Hanem ahogy most végiggondol az ismerős, gazdag fiatal leányok során, hát valahogy mindeniken talál valami kivetni valót.

Míg végre rajtakapja magát, azon töri a fejét, mi kifogásolni való lehetne tulajdonképpen Königsseg grófnő ellen. Vagyona nincs. Nem neki való feleség. De éppen azért, alaposan megkritizálhatja s mikor azon van, hogy közelebből gondoljon rá, újból eszébe jut Lola és újra előnti a harag amiatt, hogy ez a nő olyasmit tételezett fel róla, mi tőle távol áll. Csak egyben volt igaza: azon az estén csakugyan kelletlenül hagyta el azt a kedves társaságot. Nem is annyira kelletlenül, mint inkább szégyelte magát. Mit gondol majd a grófnő, ha eltalálja az igazat?

- Hopp.

Gondolataiba mélyedve, észre se veszi, hogy egy úr alaposan beléje ütődött. Mikor felpillant, felismeri: véletlenül éppen Königsseg gróf az.

- Ó, ön az, Königsseg? És micsoda ragyogó ábrázattal! Biztosan valami szép leánnyal van itt randevúja?

- No nem éppen, kedves Lersfeld. Egy jó ujságot viszek egy barátomnak. Tudom, hogy az nagyon örülni fog neki, hát én előre vele örülök. Hiszen ismeri őt, Seiler úrról van szó.

- Hja? No helyes, hogy annak valami jó ujságot visz. Mert nem valami ragyogó hangulatban volt a multkor. A multkor este már azon voltam, hogy megmondjam neki: apámnak sok a marhája, vagyis: a mi gyárunkban, ahol annyi a munka, a munkaalkalom, könnyen kaphatna alkalmazást. Szívesen segítettem volna rajta, hisz az ember a mai nehéz időkben nem hagyhatja cserben a barátját.

- Nagyon kedves. De most, úgy tavaszig, azt hiszem, találtam neki valamit.

- Helyes. De bár undorító klímánk hosszú téllal ver is, mégis csak tavasz, meg nyár jön a télre. Ha tehát későbben segíthetek Seiler úrnak: arra is szívesen vagyok hajlandó. Legrosszabb esetben akkor is, ha úgynevezett kölcsönről van szó. Bár jobb volna az állandó elfoglaltság.

Königssegnek már a nyelvén van, hogy megmondja, milyen kevésbé alkalmas Seiler ilyenmire. De fél, hogy csak árt ezzel szegény fiúnak. Aztán még egy darabon elkíséri a barátját. Lersfeld búcsúzáskor megkérdi:

- Ja, igaz, hogy mulattak a multkor este? Szerettem volna visszajönni, de sajnos, nem lehetett. Remélem, hogy kedves unokanővére nem vette rossz néven gyors távozásomat? Kérem, mondja meg neki alkalmilag, hogy én magam sajnáltam ezt a legjobban. Nagy öröömre szolgált volna a vele való társalgás, mert ha az ember arra van kárhoztatva, hogy örökké a színház hölgyei...

Félbeszakítja a mondatot. Először is: hisz ez udvariatlanság volt a Lola ellen. Aztán: nem volt rá szüksége, hát miért terelte Blandira a szót. Mindennek Lola az oka! No most mire érti majd Königssegg a szavait?

Bíz az sietett; nem gondolt semmire se, csak éppen mert olyan hamar abbahagyta a mondatot. - Ó, soká együtt voltunk még a multkor! Hogyne, szívesen elmondom az unokanővéremnek az üzenetét. Nem hiszem, hogy haragudnék. No most nagyon sietek, mert otthon akarom találni Seilert.

S gyorsan el is köszön. Siet az üzenettel: Wendtland úr, ma magához kérette városi irodájába Seilert, hogy a leánya felszólítására megbeszélje vele a dolgot. Így a fiú el van látva a téli szezonra. - Őszintén szólva, gróf úr, így a Herta apja, - mellesleg szólva hamisítatlan, de igen művelt, szeretetreméltó selfmade-man - én a leányom kívánságát kicsit túlhajtottnak tartom. Minek neki a „maitre de plaisir?” Pedig különben a leány nem szeszélyes, nem hiszterikus. Node megvannak a bogarai, akárcsak valami amerikai dollárkirálynőnek. Nohát ha amerikai éppen nem is vagyok, valami megtakarított pénzecske azért nekem is van és szeretem az egyetlen gyerekemet. Szívesen megteszem a kívánságait.

S talán inkább a gróf kedvéért, megkéri, hogy küldje el a barátját, hogy megbeszélhesse vele, mekkora összeggel lehetne megjelenésének megfelelőbb voltát elintézni. S hogy micsoda honorárium mellett hajlandó a leányának jó tanácsokkal szolgálni. Az öreg Wendtland mindjárt meg is mondja az összeget. Hát az minden várakozást felülmúl. Magas, olyan magas, hogy magát Seilert is arra a gondolatra hozhatja, hogy inkább anyagi segítség ez, semmint honorárium. Ezt az aggodalmát Königssegg gróf közli is Wendtlanddal és így kisebb összegben egyeznek meg.

Hogy Seiler az ajánlatot el fogja fogadni, az bizonyos. Majd elmondja neki, hogy kénytelen elfoglaltsága miatt ezt a kényes és alapjában véve csakugyan sok időt emésztő foglalkozást áthárítani rá.

A barátja fenn, a negyedik emeleten több mint szerény szobáskában lakik. Ahogy felér, már a folyosón ideges szóváltás üti meg a fülét. Megáll. Ejnye, úgy látszik, éppen idejekorán érkezett. A fiú a holmiját csomagolja. A háziasszonya igen erélyes hölgy, váltogatja a szót. Hogy bár ő szívből sajnálja, de csak csomagoljon, mert holnap reggel távoznia kell. Ő végtére a lakóiból él s Seiler úr már túlságos régen tartozik. Neki van már másik lakója, az pedig majd három hónapra előre fizet.

- Na, azt én is megfizethettem volna nemsokára és majd a kétszáznyolcvan márkát is megadom, amivel még hátralékban vagyok. Mondtam, hogy várok valamire...

- Vár, vár, Seiler úr. Tudja, ezt már régen mondja. Az a táncmutatvány, ami majd félmilliót hoz...

- Hát hoz. Az olyan biztos, mint a kakas kukorékolása. Hacsak a kakas reggelre be nem reked.

- Úgy ám, az biztos és én akkor meg is fizetek magának mindent, Frau Münter. Sokkal többet is, tízszer annyit. - S mikor látja, hogy a háziasszonya küzd magával, még annyit mond: - Hiszen különben olyan jó asszony maga, Frau Münter. Nem tudom miért olyan kegyetlen máma. Persze, az a Goethe is megmondta, nem tudom, ismeri-e őt: „Arany körül táncol ma a világ.” Pedig az arany elrontja a jellemet.

- De a tiedet, remélem, nem? - szól itt közbe Königssegg. - S meglepett barátjához fordulva, folytatja: - Igaza van, kedves háziasszonyodnak, öregem. A te félmilliód nem olyan egészen biztos. Azért azt ajánlom, csomagold te csakugyan szépen össze a dolgaidat. Aztán gyere: úgyis valami féligmeddig olyan lakás után kell nézned, ami meg fog felelni változott

körülményeidnek. De mielőtt búcsúznál, persze kiegyenlíted a háziasszony számláját! S abból a pénzből, amit az öreg Wendtland úr erre a célra előlegezett, néhány száz márkát ad a fiúnak.

Seiler elnyilt szemmel pillant rá és olyan arcot vág, mintha azt mondaná: - Értem én ezt? - Végre is kedvenc szavát hallatja:

- A fene! - De hamar feltalálja magát. Ünnepestes pózt vesz fel. - Nagyságos Münsterné úrnő. Tisztelettel értesítem, hogy többszörös milliommos lettem!

- No, ha nem is egészen az, azért mégis eljátszhatod a dalt: „Ó, ez a búval bélelt élet”. - S amikor a háziasszonyt kiküldik, mindjárt elébe tálalja barátjának az ujságot.

- Remélem, elfogadod az ajánlatot és nincs kifogásod az ellen, hogy ilyen módon keresd meg a pénzedet?

- Ó, hisz akkor kényszerzubbonyt érdemelnék - mond Seiler, mikor túl van az első örömmá-moron: - Örök életemre hálás leszek érte, kedves barátom, hogy rámgondoltál, mint segédre. Örök életemben, utolsó óráimig. Bár akkor már semmilyen se szeretnék lenni. Mikor az ember az órára néz és azt mondja: No még öt perc, aztán az orrodra ütök majd a koporsófedeletem.

- De fiú, ne a halálra gondold most, hanem az életre. Egyelőre segítve van rajtad és későbbre is tudok egy-két előnyös dologról. Találkoztam Lersfelddel - s elmondja annak az ajánlatát.

- Hogyne, hogyne. Ha szükségem lesz rá. De azt hiszem, hogy nem lesz rá szükségem.

Königsegg meglepetve pillant rá. - Hogy értsem ezt? Hiszen a következő hónapok hozadéka elég tekintélyes lesz, de mégse akkora, hogy a klubszéket már most megvehesd?!

- Tudom nemes lord. - S hozzá teszi: - De hát mit gondolsz, az istenért? Csak nem teszed fel rólam, hogy ezt az alkalmat elszalasztom anélkül, hogy gazdag házasságot ne kössék? Mi az, hogy gazdagot? A leggazdagabbat! Társadalmi tökélyemet legszíkrazóbb színekben fogom bemutatni. Ostoba volnék, ha nem tenném. Hiszen talán már csak azért is belémszeret valamelyik leány, hogy odahaza, nálunk, ugyanolyan pompás ünnepeket szervezzek, mint Wendtlandéknál? Ó kedves barátom. Nekem lesznek eszméim! Elhomályosítom a legbolondabb amerikaiakat. Most egyelőre az a gondom, hol ünnepeljük meg méltóképpen ezt a mai estét. Nem itt, nálam, nyomorult tanyámon. Különben is, kezdek éhesebb lenni, mint egész nap voltam. Ma este a vendégem leszel.

Vacsoraközben aztán megbeszélik, hogy a városnak melyik részén igyekezzék Seiler egy-két csinosan bútorozott szobát bérelni. És hogy melyik szabónál faragjon úriembert magából. Seiler ugyan éppen ezen a ponton nem akar nagyon költekezni: a kiutalt hitelt csak a leg-szerényebben szeretné igénybevenni. Már csak azért is, nehogy azt a látszatot keltse, hogy most akarja magát berendezni egész életére.

És a sok szó szomjassá teszi, - erre inni kell. - Seiler hirtelenében nem is akarja elhinni sorsának szerencsés fordulatát - erre is inni kell. - Königseggnek meg kell őt nyugtatni - erre is inni kell, - úgy hogy végezetül alaposan fárasztó munkának bizonyul, a derék Seilert nemcsak hazáig, de négy emeleten föl is biztonságban ágybaszállítani.

Meglepetés vár Königseggre is, mikor a saját lakásába tér meg. Blandi volt nála és néhány sort hagyott hátra. - „Hol vagy Péter? Félórát vártam rád. Találkoztam Baumgarten Ginával. Egy kis társaság lesz náluk a jövő hét végén. Engem meghívtak, de téged is szívesen látnának, mert nem sok a táncos. De neked előbb náluk látogatást kellene tenned. Én a te nevedben mindkettőt megígértem és remélem, már az én kedvemért is elmegy hozzájuk. Tudod, hogy szeretek társaságban együtt lenni veled, már csak azért is, mert olyan jól táncolsz. Hát kérlek látogasd meg a családot. Hozzáink mikor jössz? Olyan magunkban élünk. Egész esemény, ha a

báró jön. Bár hát inkább ne is jönné. Bár nem utálok éppen, de nem hiszem, hogy valaha kicsit is szeretni fogom.”

S ahogy elgondolkodik a sietve odavetett sorokon, elhatározza, hogy már csak a Blandi kedvéért is elmegy Baumgartenékhez.

- - -

Köstlin Felix, a „szép” kapitány, rövid útról tér meg. Asztalán a többi levél közt egy meghívást talál Baumgartenéktől. Társas összejövétel, tea, tánc. Maga előtt látja Baumgarten Gina könyörgő szemét. „Ne mondj - nem-et!” Ne rontsd el az estémet. Hisz úgy örülök neki, hogy viszont foglak látni. S a kapitánynak be kell vallania - olyan tüzesen udvarolt eddig a kis-leánynak, hogy méltán reményeket, sőt házassági reményeket is kelthetett benne. S úgy futólag gondolt is ilyesmire, hiszen bájos leány. És azt is hitte a kapitány, hogy igen gazdag. Hanem mikor hallott az apa üzleti veszteségeiről, akkor belátja, hogy bolond dolog volna a leányt tovább is szeretni. Á, ő csak gazdag leányt vehet el. Nem feltűnő formában, de már kerüli is a leányt, mert bár természetből hajlamos arra, hogy a leányok jobban szeressék őt, mint ő a leányokat, mégis erőt vesz magán. Hirtelen másba szeret bele. Ha nem is a szívével, hát annál inkább az érzékeivel. Ez a másik pedig a Residenztheater szép művésznője, Lola.

S mert gondolatai Lola körül forognak, nem foglalkozik többé Ginával. S igyekszik a leány értésére adni, hogy nincs remény, vége a flörtnek. Elhatározza, hogy nem is megy el az estélyre s lemondó levelet ír, bár tudja, hogy ezzel nagyon elszomorítja Ginát.

Mikor Gina a sorokat megkapja, forró könnyeket hullat fölötte. Azt hitte szegény, a fiú azért nem válaszol olyan sokáig, mert biztosan jön. Gina megérzi: vége a játéknak. Pedig hogy szerette, hogy örült rajta, hogy áttáncolják majd az éjjelt! Még drága, új ruhát is csináltatott, hogy csak nagyon tessék neki. Pedig nem ment olyan könnyen. Bár az öregnek újabban újra jobbra fordult a sora, mert másképp nem is adták volna a házibált. De most már kinek öltözködjék szegény Gina? Tán bizony új barátnője, Blandi unokabátyja, Königsegg gróf miatt? Á, annak a kedvéért nem. Máséért se. Azért mégis csak felveszi, nehogy apa haragudjék.

A vendég urak így hát mind közönyösek lesznek előtte. De valamelyiket mégis csak asztali szomszédul kell választania. Marad végeredményben: Königsegg gróf. Talán mert olyan gyorsan tette meg a délelőtti látogatást a Blandival történt beszélgetés után? A fiú olyan jókedvű és kedélyes volt, szerencsére otthon találta őket. Ennek Gina a fiú érdekében örül, mert tudja, milyen kelletlen dolog a hiábavaló út.

Hja, ha már táncpartnerről van szó, hát Königsegg gróftól választja. S hogy ezt nyugodtan végiggondolhassa, kénytelen letörölni a könnyeit. De ahogy törölni akarja, látja ám, hogy a könnyei el is apadtak közben; a zsebkendő egész száraz. Örül rajta, mert hisz az a szép Felix nem is érdemes arra, hogy az ember túlsok könnyet ontson miatta. Hiszen ha igazán szerette volna, nem küldött volna lemondólevelet, nem rontotta volna el az estét.

Gina türelmetlenül várja a vasárnap estét. Kíváncsi rá, vajjon Königsegg gróf képes-e elfeledtetni vele azt a másikat?

Königsegg is örül az estének. Gina szüleit, mint rendkívül intelligens, művelt embereket, rögtön megszerette. A kis Gina pedig még jobban tetszik neki, mint első alkalomkor. És ez természetes is, hiszen előszörre nem beszélhetek egy okos szót. Valami túlkomoly ugyan a társalgás nem volt most sem, sokat nevettek, bolondoztak. De olykor-olykor, különösen ha a szülők beleszóltak, komoly szó is esett közöttük. Maradt volna náluk tovább is, ha nem kellett volna Wendtlandékhoz sietnie, hogy ott jelentse, hogy Seiler barátja örömmel elfogadja az ajánlatot. S mihelyt átvedlik: rögtön teszi majd tiszteletét.

S ha soká volt Baumgartenéknél, még tovább maradt Wendtlandéknál. Már csak azért is, hogy, amint feltette magában, erélyesen felvegye a Herta kitanulmányozásának műveletét. Hanem a tanulmányozás most nem ment olyan jól. Hertát ugyan még sokkal csinosabbnak találta, mint első alkalomkor. Hanem a leánynak mindenféle kérdése van. Beszél a rokonairól és kéri Königsegget, hogy ő is beszéljen a saját rokonairól, ami Königseggnek egyelőre kellemetlen. Hogy legalább a többről ne kelljen szólnia, annál többet beszél Blandiról. Hogy milyen csinos leány és milyen visszavonultan él. Azt nem említi, hogy családi határozat folytán nemsokára férjhez kell mennie. A dolog nagyon tetszik Hertának. Rögtön megkéri Königsegget, hogy közvetítse a barátságunkat és hozza fel Blandit. Már csak azért is, hogy az unokahugát a készülő téli szezon többi mulatságaira is meghívhassa. S egyben megbízza, hogy ismertesse meg körének néhány kedveltebb hölgyével, urával, akikkel érdemes a társaságbeli viszonyt felvenni.

S annyi a mondanivaló, hogy Königseggnek megint csak bucsúzáskor jut eszébe, hogy ma sem kezdte meg az udvarlást. Kicsit bosszankodik; legjobban szeretne visszafordulni, hogy jóvátegye a hibáját. És alapjában véve Herta volt az oka. Rokonokról beszélt és ez a kényes téma nem volt alkalmas arra, hogy az ember utána közvetlenül az udvarlásba menjen át.

És nem térhet vissza azzal: Nagyságos kisasszonyom! útközben jutott eszembe, hogy nekem voltaképpen udvarolni kellene.

Node hiszen csak másodszor látta Hertát. És van rá ideje, hogy jóvátegye a hibáját. Örül, hogy még eddig nem kérte meg a kezét. Hiszen még alapjában nem is tudja, hogy miként fogjon neki az udvarlásnak?

Elhatározza, hogy hamarosan át fogja gondolni a csatatervet. Ellenben úgy látszik, hogy estig, amikor Baumgartenéknél kell megjelennie, erre már nincs is ideje. Mert íme otthon meghívót talál, hogy délután két órakor fontos családi összejövetel Maximilian bácsiéknál. Mindenki ott legyen.

Nem valami rózsás kedvvel indul útnak. Hogy gondolkodják a Herta meghódításán, ha nem engednek rá időt? Legjobban szeretne odahaza maradni. Dehát erre gondolni se lehet. A parancs - parancs.

Maximilian bácsitól úgy fél, mint a közbaka a katonától.

A „legszigorúbb családi kör” csakugyan nem állott másból, mint Maximilian bácsiból és a nagynéniből. Ez csak megerősítette abban a feltevésében, hogy itt csakugyan valami igen komoly dologról van szó. Ebédnél csak közönyös dolgokról folyt a szó a felszolgáló inas előtt. De rögtön változott a helyzet, mihelyt a néni távozott és az urak a mokkaasztalhoz vonultak vissza. Itt aztán a nagybácsi mindjárt a legközvetlenebb hangot pendíti meg.

- Miután eddig nem mutatkoztál fiam, kénytelen voltam téged magamhoz kéretni, hogy megtudjam, mennyire mentél Wendtlandékkal. Hiszen családi összejövetelünk óta majdnem hat hét telt el. Hosszú idő ez és teljesen elegendő arra, hogy magadfajta csinos fiú leányszívet hódítson. Hiszen a háborúban megtanulhattad, mikép készít elő az ember rohamot; bárha ott nem fiatal leányszívekről volt szó. Hát kérlek, beszélj. Hogy azonban lásd, mennyire fontos nekünk vállalkozásod sikere, hát még előre akarom bocsátani, hogy közben új értesítést kaptam az intézőtől. Nagyon kedvezőtlen. És ezt csak úgy tudom magamnak megmagyarázni, hogy eddig nem értesítettek pontosan. Talán, mert nem akarták a valóságot előttem föltárni, vagy gondatlanul kezelték a birtokot. Nem akarom gyanúsítani az intézőt. Azonban arra mégis elhatároztam magam, hogy a birtokkezelést és a könyveket felülvizsgálatom szakértőkkel. Képzelheted, mennyire aggaszt ez a vizsgálat, mert abban már ma se kételkedem, hogy a legjobb eredmény se lesz még megközelítőleg se olyan jó, mint aminőt a multkor elétek tárhattam.

Péter gróf tudja, hogy az öreg nem szereti a megjegyzéseket. Mégis megkísérli a vigasztalást.
- Őszintén remélem, bácsi, hogy túlfeketének látod a dolgokat.

A bácsi most se hálás a vigasztalásért. Elutasító kézmozdulatot tesz, szinte azt mondja: Nem kértem a véleményedet; megtarthattad volna. Különben pedig elég idős vagy ahhoz, hogy tudjad, hogy az ilyenfajta jámbor vénasszony-kívánság semmit sem jelent. - Én csakugyan aggódom, - úgymond. - Mert ha a zárszámadások igazat mondanak, akkor énnekem nagyon, de nagyon csökkentenem kell a kiadásaimat. Mert másképp abba a helyzetbe kerülök, hogy a lakodalmadig, - ami remélem, hamarosan bekövetkezik - se leszek képes a családotat segílyezni. És akkor miből éljen a család? Talán kénytelen lennék ahoz a hozományhoz nyúlni, amit Blandi részére tettem félre. Akkor talán a báróval való házasság gondolatát is fel kellene adnunk; nekem már most is úgy tetszik, hogy a báró valahogy nincs megelégedve a hozomány nagyságával. Nyíltan nem mondja, de hát az alkalmi kinyilatkoztatások. Különösen mióta sokkal szenvedélyesebben játszik, mint eddig.

- És persze, szerencsétlenül? - veti közbe a közbeszólások miatti rossz tapasztalatai ellenére, Péter.

Az öreg csakugyan dühbe gurul. De most kivételesen nem Péterre haragszik, hanem a báróra.

- Ha veszítene, nem szólnék egy szót se. Egyszerűen megígértetném vele, hogy többé nem vesz a kezébe kártyát. Megtenné és örülne annak a hozománynak, amit a Blandival adok. De nyer - nyer! Hetek óta nyer! A legöregebb klubtagok se emlékeznek arra, hogy valaki hetek óta mindig, örökké, sokat nyerjen! Minden baljóslat dacára!

- A baljóslatok mégis csak teljesednek egy nap, - szólal meg félénken Péter. De a nagybácsi felhorkan:

- Istenem, a közbeszólásaid! Borzasztó szokás! Igazán nem tudom, hol kaptál rá. A hadseregben nem, az bizonyos. És tapintatlan is volt a közbeszólásod. Mert ha egyszer én jelentem ki neked, hogy az a kártya nem fordul, hát akkor az nem fordul. Mint fiatalabbnak, nem kellene annyi nyomatékkal emelni érveidet. Mindegy. Ha a báró így nyer tovább, nemsokára olyan jómódú lesz, hogy a jövődöbéli feleségétől joggal megkívánhatja, hogy az hasonló körülmények között legyen. S ha veszít? úgy a Blandi hozománya meg már éppenséggel nem lesz elég neki. Akkor itt állok a Blandimmal, mint a hivatásos házasságközvetítő, akinek az ügyfele a nyakán maradt. Hogy az micsoda blamázs nekem, meg a Blandinak, azt fölösleges hangsúlyoznom.

- Fölösleges, - hangzik a katonás válasz, amit a nagybácsi helybenhagyó bólogatása kísér.

- Mindebből levonhatod a következtetést. Láthatod, hogy a feleségeddel olyan hozományt kell kapnod, hogy abból még a Blandinak is segítségére lehessünk. Hogy közte, meg a báró közt a házasság lehetősége pénzkérdésen fenn ne akadjon. Erre gondolj, mikor majd Wendtland úrral a lánya hozományáról beszélsz.

Nem volna-e okosabb, szeretett nagybátyám, ha ehelyett inkább elvenném Wendtland úr bankszámláját? Mert úgy látszik, csak erről van itt szó, ez majdnem kiszalad Péter gróf száján. Jól összeszorítja a száját, hogy csakugyan ki ne mondja a dolgot, különben is a nagybácsi most egész közvetlenül megszólal: - No és most, hogy tudod, hogy az egész familia jövője a te válladon nyugszik, mondd el hát, hogy mire mentél, hogyan közeledtél Wendtland kisasszonyhoz? Mit értél el nála? Szíves, kedves hozzád? S mit gondolsz, mennyi időre van szükséged ahoz, hogy célhoz éj?

S bár kelletlenül - Hertára való tekintettel - Péter beszámol. Csak annyit mond el, hogy Herta kisasszony a „maître de plaisir” szerepét bízta rá az elkövetkezendő szezonra és hogy ő belement - némi megszorítással a dologba.

- Jó; szép. Ez jó jel. Ez győzelmet jelent, öcsém. Ha ágyúm volna a házban, mindjárt leadnám az üdvövéseket. Hogyha nem tetszettél volna a kezdettől fogva, akkor a kisasszony nem jött volna ilyen ajánlattal. Most már a te dolgod, hogy a vele való gyakori bizalmas együttlétet hogyan használod ki. Hiszen tudod most már, milyen epedve várjuk valamennyien házasságkötésed napját. Elmondtam neked bizalmasan, hogy áll a családi vagyoni ügye. Hanem ez négy szemközt maradjon, kedves öcsém. Még a nagynéninek se szóltam a dolgokról, nehogy nyugtalanítsam. Hát te is hallgass, fiam! Blandinak se szólj. A legszigorúbb diszkréció.

Péter gróf szavát adja; vége a kihallgatásnak. Pár perc múlva a nagybácsi fölemelkedik. - Ne haragudj, kedves öcsém, hogy most búcsúzom, de le akarok kicsit feküdni. Remélem, nemsokára jó hírt kapok felőled. Jó mulatást kívánok ma estére, bár jobb szerettem volna, ha Wendtlandékhoz volnál hivatalos. Remélem, hogy fölösleges dolog, hogy arra figyelmeztesselek, hogy a jövődöbeli feleségedre való tekintettel, a ma este veled táncoló leányokat semmiféle reményekre fel nem jogosítod. Rendben van. Köszönöm, öcsém. Isten áldjon.

Péter nem a legrózsásabb hangulatban lép az uccára. Ha legalább arra ne figyelmeztette volna az öreg, hogy ma este tartózkodó legyen a kisleányokkal! Nehogy valamelyiknek hiú reményei támadjanak!? Hát hiszen úgylis kizárt dolog, hogy Baumgarten kisasszony ilyes gondolatra jöjjön, ha valamelyest udvarol neki. Hisz úgylis szerelmes a „szép kapitány”-ba. Meg ha nem is, annak lesz annyi esze, hogy egy kis flirt után nem gondol mindjárt a legrosszabbra - házasságra? S afölötti bosszúságához, hogy nem udvarolhat egészen szabadon és fesztelenül a szép leánynak, még az is hozzájárul, hogy a bácsi olyan sötétre festette a család anyagi helyzetét. S bárha komoly aggodalmai nincsenek is Blandi miatt, mégis legjobban őt sajnálja. Hiszen nem fog megszakadni a szíve, ha el is marad a báró, mégis sértené, ha az egy szép nap pénzkérdések miatt beszüntetné a látogatásait. S ezzel kapcsolatban felmerül benne a gondolat: - mi is sértőbb hát egy fiatal leányra nézve, ha pénzokok miatt imádják, vagy ha minden külső-belső tartalom ellenére csak azért marad hajadon, mert nem elégséges a hozomány? Sértő mindkét eset és hogy Hertára ne kelljen gondolnia, Blandira gondol s annál jobban örül most, hogy Wendtlandék sürgető kérésére be fogja vezetni abba a társaságba. S elhatározza: Blandi el fogja kerülni a sorsot, a megszegyenülést, hogy a hirtelen gazdaggá vált báró otthagya, mert nem elég jómódú neki, vagy visszatér hozzá, mert a kártyaszerencse újból ellene fordul. Nem: még ha az égből is, de kerít ő Blandinak derék férjet.

Sokkal jobb hangulatban érkezik haza, semmint eleinte hitte. S elkészül rá gondolatban, hogy hogyan fog viselkedni este, hogy a későbbi szemrehányásokat, melyekkel saját magát ostromolja, elkerülje. És könnyű a „meneterv”. Baumgarten Ginával, meg a többi kisasszonyokkal a lehetőség szerint tartózkodónak kell lennie, ezt belátja. Persze, anélkül, hogy udvariatlan lenne. Sokat nem fog táncolni és ha a hölgyek valamelyike mégis különös kegyével tüntetné ki őt, akkor, majd elmond egy-egy alkalmi verset a „félíg-meddig vőlegény” legényről.

Jókedvvel találkozik Blandival a ház előtt az előre megbeszélt órában. S Blandinak a legfrissebb bókákat vágja ki. A leány csakugyan pompásan fest: ragyog az örömtől, hogy a fiút idecsalta és az majd viszontlátja Ginát.

A párocskát a család melegen üdvözli. Hanem hogy az előre megfontolt szándék keresztülvitele nem mindig az emberen múlik, azt Péter grófnak sajnosan kell tapasztalnia, mikor a ház úrnője kis papírlapokon kijelöli a hölgyek szomszédjait. A szegény Péter grófnak ijedség száll minden tagjába, mikor később az asztalnál helyet kell foglalnia.

Ugyan, hát miről is beszéljen ő Gina kisasszonynak? Közönyös dolgokról, hogy a leány később elmondja magában: de unalmas ember! S hogy sajnálja a választását és más asztal-szomszéd után vágyakozzon? Vagy csak beszéljen a mulatság kedvéért, mint annyszor, mikor kivilágított teremben szép leány mellett ül? Lehetetlen. Sokkal jobban ismeri saját magát. Ha egy-két pohár bort megivott, elragadja a vérmérséklete. Vidám lesz és nem tehet

róla: olyankor muszáj, kell udvarolnia. Még akkor is, ha nem olyan szép a leány. A kis Gina pedig ma meglepően bájos. Marad egy: nem szabad hozzányúlania a borhoz. De akkor mit gondol majd róla Gina? Azt ugyan el nem fogja hinni, hogy elvből nem iszik. Meg fog sértődni, hogy az apja bora nem ízlik a fiúnak. És esetleg Blandit is megkérdi a dolog felől. Akkor meg egyenesen mint hazug szerepel előtte, akkor majd a leány elfordítja szép nyakát: sajnálom, hazuggal nem táncolok. És igaza is lesz.

Valamelyest tehát kell innia. S csodálkozva tapasztalja, hogy üres előtte a pohár: egy pohár bort tehát már ki is ivott. Jóleső meleg járja át egész testét: hirtelen tudja is már, hogyan bánjon Ginával. Ahogyan Berlinben egy bizonyos kedves körben érintkeztek a hölgyekkel, valahogyan úgy „félíg-meddig”. Nem kell banálisnak lennie, de nem is olyan túlonatlag figyelmesnek.

De már hallja a Gina jókedvű hangját: - Micsoda papi szerénységében jelent meg ma, gróf úr? Inni nem iszik, alig szól...

A hang víg, de a fiú kiérzi belőle a hallgatása feletti szemrehányást. Pedig hiszen alig pár perce vannak asztalnál. S bár magát kimenteni hirtelenében mégsem tudja egészen, hogy mit mondjon.

- Ó, kedves kisasszonyom, hát nem tudja? Sok ember nem bírja méltányolni a szerencsáját, másokat pedig az öröm némává tesz. Lám, én is valahogy így jártam. Mert el voltam készülve mindenre, de arra a szerencsére nem, hogy a kegyed asztali szomszédja legyek.

Püff neki! Pedig lám, nem ivott többet egy pohár bornál! Máris itt a bók, amit pedig nem akart elmondani. És nem ilyen édes melegen! És nem olyan pillantással - az ő ezelőtt híres, bűvölő-pillantásával! Valamikor egyik barátnője mondta neki, hogy olyan szép, becsületes pillantása van, hogy az embernek muszáj benne hinni. Ő maga persze semmit sem érez ennél a nagyszerű pillantásnál! De most, mintha másképp volna s Gina is megérzi, hogy bár csak kifogás a szó, mégis becsületes a lélek, mert a fiú arca könnyedén elpirul.

- No ha úgy van, Königsberg gróf, akkor igazságtalanul haragudtam magára!

- Hát haragudott? - kérdi félíg tréfás, félíg komoly hangon. - Haragudott rám?

Most a leány arca lesz kicsit pirosabb.

- Hát - kicsit. De hisz még alig ismerem!

- Akkor hát ismerjen meg, kisasszonyom - felel Königsberg pajkosan. - Ismerjen meg olyanak, amilyen akkor voltam, mikor ezt az átkozott háborút még ki nem találták, mikor boldogok voltunk, mikor, friss, gondtalan tisztecske voltam magam is!

S mesél az elmúlt szép időkről, bálokról, társaságokról. Összehasonlítja a multat a jelennel. A leány is elmondja, hogy az élet az ő részükre is megváltozott. Nyilvános bálba nem megy az ember, házibál meg olyan kevés adódik, hogy sok, ha háromszor bujtam báli ruhába ezen a télen!

- Hát ez szomorú, ennek nem szabad így lennie. Először is a ruhácskája túl csinos ahoz, hogy a szekrényben molyok tápláléka legyen. Ezen segíteni kell. Hopp! megvan! Egy nagyon gazdag családba vagyok bejáratos, a Blandi húgommal együtt, ahol a téli évadban nagyon sokat fognak táncolni. Megkértek, hogy keressek fiatal, táncoskedvű urakat és hölgyeket. Meghívókat küldök önnek minden alkalomra, anélkül, hogy kedves szüleinek kötelessége lenne ezeket a mulatságokat viszonzni.

- Ha Blandi megy, én nagyon szívesen vele megyek és a szüleimnek se lesz a dolog ellen kifogása, - felel a lány örömteli izgalommal. - Hiszen valahogy csak viszonzhatom a kedvességét? Mert ha ott táncolnak, akkor biztosan leány, vagy leányok is vannak a háznál, akiket viszont én meghívhatok?

- Egy leány csakugyan van ott, - felel Péter gróf örömmel. - Azon örül, hogy Gina belement az ajánlatba. - És az a leány biztosan nagyon fog tetszeni. Wendtland Herta kisasszonyt úgyszólván a külföldön nevelték. Van benne valami nyílt, kedves, friss, ami sokban előnyére különbözteti meg a német leányoktól. Igazán. Például nem lelkesedik a mozicsillagokért. Inkább a sportot, a korcsolyát és a ródlit szereti. Biztos vagyok benne, hogy Wendtland kisasszony nagyon fog tetszeni.

De úgy látszik, a kicsi nincs olyan nagyon elragadtatva Péter gróf szavaitól. Mert nem felel. S mikor Péter kérdőleg pillant rá, látja, hogy Ginát valahogy kellemetlenül érinti a sok dicsérő szó, mit Herta tökélyéről zeng. Ugyan miért? Talán sértette, mikor azt mondta, hogy Herta előnyösen különbözik a német leányoktól? Vagy azt vette ki a szavaiból, hogy Herta jobban tetszik neki és hogy szívesebben volna vele ma este, mint Ginával? Vagy tán már arra is gondolt, hogy eleinte azért volt olyan hallgatag, mert összehasonlítást csinált közte és a szép Herta közt? S hogy az összehasonlítás a Herta előnyére ütött ki? Vagy talán a sok dicséret egyszerűen féltékennyé tette Ginát? De hisz ez ki van zárva. Mert akkor Gina kellett hogy érdeklődött légyen iránta. És az hogyan volna lehetséges?

Á, ez a kis Gina nem féltékeny Hertára. Csak egy kicsit elkedvetlenedett. Azért hallgat. S mert hirtelenében nem tudja, hogy mit mondjon, hát hallgat ő is. Mégis az az érzése, hogy nem tudja, miként, de valami hallatlan butaságot követett el.

Úgy látszik, Gina is látja elszontyolodását: csakugyan nem valami bölcs arcot vághat. Mert a leány hirtelen felkacag és ez olyan jól esik a fiatalembernek, mintha valami szép ajándékot kapott volna. Egész pajkossá válik. Csakugyan a háború előtti saját „én”-je a víg, gondtalan tisztecske. A legvígabb, legmulattatóbb pajtás és asztalszomszéd, aminőt az ember csak képzelhet. Gina már nem is gondol arra, hogy azt a helyet maga mellett tulajdonképpen másnak szánta. Feledti, hogy a vacsora kezdete előtt mind azt hajtogatta magában: - Ó, csak a szép Félix ülne itt mellettem helyette! Hisz unalmas egy Pali ez a Königsberg gróf, hihetetlenül unalmas! Ha tudta volna, ugyan máshová ültetted volna! És ím, hogy megváltozott! Ki se jönnek a kacajból, hahotából. Nem élceket mond ez a fiú hígvelejű emberek módjára, hanem beszél közvetlenül, szabadon, akár a forrás csobogása. Lényének gondtalan derűje uralja a leányt is. Most már nem fekszi meg a lelkét a leánynál a gondolat, hogy a fiú azért hallgat, mert a gondolatai másfelé ragadják; már nem fél attól, hogy azért beszélt olyan melegen Wendtland kisasszonyról, mert közelebb áll hozzá. Hiszen ha úgy volna, nem udvarolna olyan gyöngéden és annyi tüllel; szépmetszésű szemével nem mondaná folyton, hogy minő csinosnak találja. Olyan csinosnak találja, hogy a leánynak már nem fáj, hogy a szép ruhát megcsináltatta és fölvette.

Talán mégse az a Wendtland kisasszony az oka, hogy a fiú nem támad olyan erősen, mint ahogy hitte, vagy szeretett volna, amiért olyan jóképű gyerek. És biztosan azért van csak úgy, mert hiszen még alig ismerik egymást. És hátha a fiú iránta mutatott érdeklődése csak futó jellegű?

Mert hisz az ember ízlése is változik, - hát például ő maga, aki minden inkább, semmint könnyelmű és léha természetű s hát ő nem epedett annyit a szép kapitány iránt? Nem álmodott sok-sok éjjel az ő csókjaival? S hátha ma éjjel már Königsberg gróffal álmodik? Igaz is, igaza van ennek a fiúnak, ha nem udvarol neki már az első este teljes tüllel és lélekkel, - és talán ő maga is tisztában akar lenni a leány érzelmeivel?

Így hát ő is tartózkodik a meggondolatlan szótól és víg, ártatlan fecsegés közt telik az idő, míg végre - Gina szerint túlságosan hamar - az asztalbontásra kerül a sor.

Péter gróf azonban akaratlanul is megkönnyebbülten sóhajt, mikor az urakkal a dohányzóba vonul vissza. A fenébe is, nehéz munka volt. Nemcsak a kis Gina miatt. Hanem sajátmagát tartotta nehezen kordában. A Maximilián bácsi miatt!

Hát hála Istennek, vége a vacsorának. Igaz, hogy ezzel még nincs vége az estének. Alig félóra és az ebédlőből átsendül a nagybőgő szava. Pedig erősen rossz hatással van rá a hegedűszó. Olyan az neki, mintha pezsgőt ivott volna. Pláne, ha még hozzá fiatal leány is van a karjában és azt forgatja? És milyen csinos ez a Gina - sokkal csinosabb, semmint első találkozásukkor hitte. Bárha persze távolról se olyan csinos, mint Herta. Hát vigyázni kell, nehogy tánc közben túlságosan találja magához szorítani itt-ott. Vigyázni kell, nehogy titokban megszorítsa a kezét, vigyázni kell, nehogy túlságos hála fűtse a táncért és a szemébe se szabad túlkomolyan pillantani.

Kiegyenesül és rendbehozza a szalónruhát, mint valamikor hasonló esetben a Waffenrockot. Mintegy, azt mondja: „Vigyázz Péter, szedd össze magad, nehogy szégyent hozz a Waffenrockra!

Hanem hiába, most még nehezebb a dolog, mint asztalnál. Mit, jó szándék! Ez a kis Gina olyan könnyen táncol, akár a pehely. Alig érzi. Bizony itt tenni kell valamit. Sokkal szorosabbra kell fogni azt a karcsú derekat és sokkal jobban meg kell szorítani azt a kis kezét.

Hisz másképp elszáll az egész tünemény, vagy esetleg eltörik, pedig azt nem akarja senki.

Hát nagy a kísértés. Még nagyobb, mikor az est további folyamán odáig fejlődik a dolog, hogy annyi a táncos pár, hogy már attól tartanak: az egyik elüti a másikat. Mert most igazán egészen szorosan át kell fogni Ginát, másképp itt a veszedelem. S mikor aztán olyan szorosan magához vonta, belenéz a szemébe, hogy hát mit is szól ahoz, hogy így megszabadította a veszedelmektől. S lám, Gina kacag, nemcsak a szájával, hanem a szemével is, ahogy hozzá felpillant. De mi! - most egyszerre megváltozik a kifejezése - ó, ez lehetetlen. Mert az egészen bizonyos, hogy a kis Gina nem azt akarta mondani a szemével, amit egy pillanatig kiolvasott belőle. Ezt csak úgy képzelte. Persze, ezt is csak azért, mert szégyelte magát, hogy felnőtt ember léteire ilyen rosszul olvas, meg ilyen ostobaságokat. Gina is zavarba jön, mert alighanem észrevette, hogy túlment a határon: valahogy megértette a fiúval, hogy tetszik neki. S hogy alaposan helyreigazítsa a mulasztását, lesüti a szemét, már nem is néz rá többet. Egészen elrejtí a fejét a fiatalember mellén.

S amikor az ott érzi a fejcskáját: olyan vidám lesz attól és olyan jókedvű, aminő még életében sohse volt! Csak akkor múlik el a boldogságnak ez az erős érzése, amikor minduntalan újra elmondja magának: - Nem tévedtem az előbb. Nem azt mondta a szemével. Hiszen, hogy is volna, ha nem tévedett volna? El se lehet azt gondolni. S már afeletti hálából, hogy semmi ilyesmit nem tett az a leány: vele táncolja át az egész estét. Míg végre a vendégek elszélednek.

- - -

A Wendtland Herta szobája világos és igen-igen barátságos. A leány az íróasztalnál ül és újra átfutja a levelet, amit a svédországi barátnőjének írt. Amíg odaér, ahol Königsgröf van szó.

„Hát tudod, drágám, ha éppen kérdezed, megmondom neked, hogy miért esett a választásom Königsgröf grófra, mikor maitre de plaisirt kerestem.

Hát tudod, mondhatom neked, igazán nem azért, mert gróf. Egész más volt az ok. Tudod, rengetegen kerestek fel bennünket, mióta kitudódott, hogy a télen nyílt házat fogunk vinni.

Jött egész csomó kedves, derék fiú és persze csomó felfuvalkodott divaturacs is. De akár-mennyire is különböztek egymástól, az az egy kívánság valamennyiben megvolt, hogy nekem mindjárt az első pillanatban tetszeni akartak. Mindenik túl akart tenni a másikon. Hiszen tudod, hogy az idei szezon után csakugyan menyasszony akarok lenni. És aztán hamarosan férjhez akarok menni. Bár senkinek sem mondtam meg ebbeli szándékomat, valamennyien mintha sejtették volna. Mondom neked, hogy a sok látogató közt egy se volt, akinek ne az lett volna a titkos célja, hogy megfogjon. Nem vagyok se csunya, se ostoba. Azért hiú se vagyok és igen jól tudom, hogy milyen szerepet játszik a papa pénze a dologban. Tudod, én ezt nem nagyon bánom, mert olyan emberhez, aki igazán és csakugyan csak a pénzemért venne el, úgyse mennék. Aki elvenne akkor is, ha öreg volnék vagy púpos, vagy kancsal. Jól megnézem én majd ám a jövődöbeli férjemet és ugyancsak nem megyek olyanhoz, aki csak mindenáron „megfogni” akar. Már csak azért se, mert az eljegyzésem az ismeretlennel úgyis csak a tél végére szeretném. Mert másképp elmaradna mind a fiatal úr és vége lenne a kedves szezon-mulatságnak. Mert a lányos ház igen, de a menyasszonyos ház nem bír varázssal az ifjúságra.

Nohát térjünk rá ezekután Königsberg grófra. Mindjárt az első öt perc után tisztában voltam vele, hogy ugyanazzal a szándékkal jött, mint a többi. De legalább kerülte azt, hogy ezt kimutassa, kezdettől fogva tartózkodó volt. Mégis, mintha nem számításból tette volna, hanem valamelyes őszinte lovagiasságból. Nemcsak névleg, de igazán nemes ember.

Ez még szinte jobban tetszett nekem, mint a csinos megjelenése. Hogy ő is azt akarja, amit a többi, ahoz nem fér semmi kétség. De legalább másképp akarja. Hogy őt is a papa pénze csábítja-e, azt nem tudom. De biztos, hogy nem venne el, ha nem tetszeném neki különben is. Úgy látom, hogy azon van, hogy alaposan kiismerjen. És nála afelől is biztos vagyok, hogy a házassági ajánlatával nem fog ajtóstul rohanni a házba. Még azt az alkalmat se akarja kihasználni, hogy gyakran legyen velem egyedül. Azt hiszem, méltatlan dolognak tartaná, hogy kihasználja a gyakori együttlét alkalmait. Sőt. Tudod, valahogy úgy áll a dolog, hogy a megjelent urak között eddig a választásom Königsbergre esett. De ismétlem, nem azért, mert gróf. De mert tetszik. És mert nem fogja siettetni az eljegyzést.

Azt nem is sejtem, hogy én milyen hatással voltam rá. Tartózkodó, bár természetes, nyíltszívű és jó ember. Például ahogy egy szegény sorsra jutott ezredbeli barátjáról beszélt! Valahogy meg akartam mutatni a grófnak, hogy én is jó ember vagyok. És akkor együtt igyekeztünk segíteni azon a rossz sorsba jutott tisztén. Apa meg nekem segített. Így váltunk javára annak az embernek - talán túlon túl is. Nem baj; azt akartam a grófnak megmutatni, hogy nem vagyok rosszszívű, elkényeztetett gazdag leány. Remélem, ezzel csak jobban tetszem neki. Mert neked bevallhatom: szeretném, ha megtetszenék neki, mert már ma se olyan közönyös előttem, bár mindössze kétszer voltam vele együtt. És látod, biztos vagyok benne, hogy legalább itt, a városban, nem fogok második férfit találni, ki annyira rokonszenves volna, mint ő, első pillantásra. És tudod, hogy az első pillantás a sorsdöntő.”

Eddig ért Herta, mikor kopogtak.

A szobaleány jött jelenteni, hogy von Seiler úr szeretné tiszteletét tenni a nagyságos kis-asszonynál. A nagyságos asszony ugyan nincs idehaza, de hisz a kisasszony meghagyta, hogy engedjék be azt az urat, aki ma fog jelentkezni.

Igaz is! Hisz Seiler tegnap telefonált, hogy tehetné-e ma délből tiszteletét? Ezt írás közben elfelejtette. Pedig ma reggel még kíváncsi volt rá, hogy milyen is lehet az a fiatalember. Elhátározta, hogy nagyon kedves lesz hozzá, már csak a barátjára való tekintetből is. És igazán nemcsak számításból akar hozzá kedves lenni, de mert őszintén sajnálja. Ezt persze mutatnia sem szabad, nehogy még inkább zavarba jöjjön. Hisz úgyis elég zavart lesz az öltözkében, mit apja nagylelkűségének köszönhet.

Hanem mikor a szalónban egymással szemben állanak, akkor csodálkozására, de örömére is meg kell állapítania, hogy Georg von Seilernak eszeágában sincs az, hogy zavart legyen. S mikor Herta nem tudja afeletti csodálkozását egészen elleplezni, akkor a fiú az, aki felkacag.

- No, úgy-e, nagyságos kisasszonyom, nem ilyennek képzelte Hans von Seilert? Helyes fiú, mi? - És hunyorít a szemével. - Tudja, kisasszonyom, a szabóm nem olcsó. De anélkül, hogy hencegni akarnék, mondhatom, hogy bírom fizetni. Úgy ám. Találtam egy mecénást. És csak annyiból kell hálásnak lennem hozzá, hogy a házát az elkövetkező téli szezonra az előkelő társaság találkozóhelyévé varázsoljam. Feltéve, hogy a működésemmel meg lesz elégedve. Ó, meg a barátom, gróf Königsegg.

Olyan derüs természetességgel beszél, hogy Herta jön zavarba. Szinte megkéri: Ne is beszéljünk róla. Mégis, tetszik neki, hogy a fiú így frissében előhossa a dolgot. Hiszen másképp úgy festene az egész, mintha titkolni valójuk volna egymás előtt. És hogy ilyen nyíltan tárja fel a helyzetet, az mutatja egyúttal azt is, hogy nem olyan ostoba, hogy az eddigi szegénysége miatt szégyelje magát, sem nem olyan kicsinyes, hogy azt a leány előtt eltitkolja. Az bizonyos, hogy ez a fiú nem ostoba, hanem határozottan igen csinos ember, aki kitűnően fest jól szabott ruhájában.

S még valami tetszik a leánynak: az a tökéletes személytelenség, amivel saját magáról beszél. S ami megnyugtatta Hertát afelől is: ez az ember sohase fog udvarolni akarni. Nem fogja elfelejteni, hogy minő szerepe van itt.

De most emiatt az utolsó gondolat miatt szégyeli magát Herta. Hiszen nincs is ennek a férfinak itt úgynevezett „szerepe”. Olyan itt ő is, mint Königsegg barátja. És hát nem állapodtak meg abban, hogy bár ténykedéséért fizetést húz, mégsem más, mint a háznak csak olyan jogú vendége, mint a többi? S bár a dolog így áll, Seiler mégis sejteti, hogy később csak hivatala fogja idevonzani. S mintegy azt is érezteti, hogy a leányban nem lát mást, mint mecénásának családtagját, ki nem nagyon érdekli. Hát ez persze szép és becsületes dolog és előre is sok csalódástól menti meg. Mert hiszen ha kifejtette is volna valamelyes igyekezetet abban az irányban, hogy esetleg a Herta kezére pályázzék, hatalmas kosárnál nem kapott volna egyebet. Miért? Mert az ilyen szegény ember csakugyan nem pályázik másra, mint a milliókra!

S most másodszor is elszégyeli, amiért ezeken a gondolatokon rajtakapja magát. Hiszen ez az ember valószínűleg távolról se gondol ilyesmire. Milyen gyakori eset, hogy a legszegényebb ördögök a legbüszkébbek. Ha gazdagon akart nőszülni, ezt biztosan már meg is tehette volna, hacsak egyszerű nemes ember is. A leány gazdagságával szemben hiszen van neki is adni-valója. Nemcsak a neve, de egész személyisége. És hát a házaséletben végre is fontosabb, mint a pénzkérdés.

Mindez - bárha akarata ellenére is - annyira foglalkoztatja, hogy alig bír elfogulatlanul csevegni. Végére a fiú áttér az ünnepségek rendjére. Eleinte csak úgy általánosságban, aztán, mint kijelenti, a hölgynek és Königsegg barátjának beleegyezésével, majd a részletekre tér át.

- Rózsäünnepély lesz az első. De nem ám olyan közönséges rózsäünnepély, aminőt a virágkorzók idején láttunk. Együtt fogjuk a terveket elkészíteni, kisasszonyom. Ez a fehér rózsä és a piros rózsä harca lesz - emlékszik rá az iskolából? A történelmi háttérrel elhagyjuk; a színek fognak birokra kelni. A terem és az asztalok mind csupa fehér, piros rózsä lesz. Hogy ki marad a győztes, azt a „rózsälovag” fogja eldönteni. Neki udvarolni szabad mind a fehér, mind a piros rózsä hölgyeknek. S a piros és fehér rózsät viselő hölgyek között azt választja „rózsäkirálynő”-nek, aki a legszebb. A többi udvarhölgy marad. Így képezem a dolgot. A további részleteket megbeszélhetjük.

- Ó, hisz ez kedves lehet, - helyesli örömmel Herta. - Majd kitetszik melyik szín lesz fölényben, melyik szín az, amelyet a többség fog viselni. És az uraknak is rózsát kell tűzniök a gomblyukjaikba. Az ünnepély címe is ilyesvalami lesz.

- Persze. És a meghívón az is fog szerepelni, hogy a meghívottak szíveskedjenek előbb otthon rózsavízben megmosakodni. Még a hajukat is rózsaoalajjal kenjék be - fejezi be szárazon, úgy, hogy Hertának kacagnia kell.

- Ne tréfáljon, több komolyságot, Seiler úr!

- Komolyságért - feleli Seiler a fejét rázva - csak Königsegg barátomhoz forduljon, kis-asszonyom. Nem mintha az nem tudna víg cimbora lenni. De, ha valamit rábíznak, hát olyan lelkiismeretesen fogja fel, mint - hogy rossz hasonlatot mondjak - az orvos, akinek erősen rossz körülmények között kell új kis honpolgárt a világra segítenie. S ahogyan az orvos csak akkor nevet, ha a munkája sikerült, úgy Königsegg, akinek az utolsó pillanatig ezer az aggodalma, vergődése, hogy a rábízott feladatot nem csinálhatta-e volna még jobban. Ép azért örülök, hogy engem hívott segítségül. Azt hiszem, ha minden felelősség az ő vállát nyomná, nem is tudna éjjel nyugodtan aludni. Mindig azzal kínozza magát, hogy el tudja-e végezni lelkiismeretesen, amit kisasszonyom rábíz. Meg hogy elég eredeti lesz-e. No dehát azután bizonyára különbet is találna ki nálamnál.

Herta nem hitte volna, hogy Königsegg gróf mindent olyan komolyan vesz. Ő a megbeszélések óráit mindig olyanoknak képzei, amiket gondtalan nevetés kísér. Node hiszen nem olyan fekete az ördög, aminőnek festik. És ha mégis túlságosan komolyan venné a dolgot, hát azért van ő itt, hogy megmagyarázza, hogy ezekre a víg dolgokra nem úgy kell készülni, mint valami temetésre. S ha neki nem sikerül jókedvre hangolni a grófot, egyszerűen segítségül hívja Seilert. Á, mégse. Hisz egyedül akar lenni Königseggel. Hogy, jobban kiismerjék egymást. Mert hiszen a társas összejöveteleken csak közömbös dolgokról beszélhetnek.

S míg elgondolkodik, Seiler már nyúl a cilindere után. Úgy véli, ma nincs több megbeszélni való. Herta azonban nem akar ilyen hivatalos színezetet adni a dolognak. Seiler is csakúgy vendége a szülői háznak, mint a többi. Kéri tehát, hogy maradjon és várja meg az anyját, kinek minden pillanatban itt kell lennie.

Seiler nemcsak marad, hanem igen kedves és mulattató fecsegőnek bizonyul. Igazi humorral tesz tanuságot akkor, mikor saját magát és minden praktikus munkára való alkalmatlanságát gúnyolja. S bár vígan hangzik a dolog, mégis kiérzik belőle valami szomorú alhang. Herta megkéri, ne vegye tragikusan az életet, Seiler úr. Ne lássa túlsötétnek a jövőt.

Pillanatig meghökkenve pillant a leányra. Aztán vígan felnevet. - Ó, csak nem tart azért pesszimistának, nagyságos kisasszonyom, mert ezeket elmondtam? Ha igen, akkor ez csak új bizonyítéka annak, hogy az ember ne beszéljen saját magáról. Valójában nincs hozzá tehetségem, hogy egy hónapban két-három óránál tovább sötétnek lássam az életet. Ha eddig éheztem, hát örültem, hogy legalább meleg kályhám van. Holott sokszor az sem volt meleg. No de ott volt az ágyam és mindig fődél alatt aludtam. De az Istenért, ne higgye, kisasszonyom, hogy én amiatt, amit most mondtam, optimista vagyok, mint ahogy a modern könyvek írják őket. Ha ilyen könyv a kezembe kerül, én sarokba vágom. Bolondság. Hisz a való mutatja, hogy nincs ember, aki csöpög a lelkiismeretességtől. - Seiler majdnem ijedten abbahagyja. - Bocsánat nagyságos kisasszonyom. Csöpögni - az úgy-e nem kifejezés.

- Ha tudja, hogy nem, akkor minek mondja? - incselkedik a leány.

- Kicsit ügyetlen ember vagyok. - Seiler nevetve fölemelkedik. - Úgy látszik, kedves anyja önagysága ma huzamosabb ideig marad a városban. Nagyon sajnálom, hogy ma már kezet nem csókolhatok neki. De hisz hamarosan jóvátehetem a hibámat. Most majd beszélek Königsseggel és előadom neki a rózsáünnepély tervét.

- Tegye, kérem. Szeretném, ha az megtarthatnók. Nemsokára szétküldjük a meghívókat.

- Majd beszélek valamelyik ismerős művésszel, aki elkészíti a terveket.

Vígan tart hazafelé Seiler. Az az érzése van, hogy a Wendtland-házban csakugyan hasznossá teheti magát. Nélküle Hertának eszébe se jutott volna, hogy eredeti és csinos meghívókat küldjön szét. Pedig az ilyen kicsiségekre szükség van az ünnepélyes hangulat előidézéséhez. A pénz, amit kap, nem alamizsna.

Amint így elmélkedik, látja, hogy egy inasgyerek hasztalanul vesződik azzal, hogy egy nehéz talicskát toljon a lejtős uccán felfelé.

Hogy lehetnek olyan szívtelenek, hogy senki se segít rajta? - kérdi saját magát és szemrehányó pillantást vet a járőkelőkre. Igaz ugyan, lám, hogy ő maga se valami nagyon igyekszik. S mihelyt erre rájön, már ott áll a fiu mellett a járőkelők csodálkozására és megveti a lábát, úgy igyekszik segíteni.

Hanem mikor túl vannak a nehezén, a fiúnak nincs egy köszönő szava.

- No, fiam, - kérdi - hát ezért szó se jár? Mondd?

- Minek mondja maga nekem, hogy „mond”? Hogy gyün maga ahoz?

- Helyes. - Seiler letörül izzadt homlokát. - A mai fiatalság!

Pillanatra fel van háborodva. De aztán kacag a gyerek vakmerőségén és folytatja az útját. Elhatározza, hogy még ma felmegy Königsseghez és megbeszéli vele a rózsáünnepélyt.

S ha Hertára kerül a beszéd, majd elmondja a gondolatait erről a tárgyról. - Mondd csak nemes lord! sohse támadt az a gondolatod, hogy ezt a szép és gazdag leányt lestoppoljad? Ha szükséged van rám, segítségemre leszek. Részben, mert ilyen nagyszerű hivatalhoz juttattál. Hisz valaki úgyis elveszi ezen a télen azt a hölgyet. Miért ne te? Én ugyan nem leszek a riválisod. Fel nem merem a szemem emelni Herta kisasszonyra - már csak azért sem, nehogy a jó állásomat elveszítssem.

Hanem a tervet nem viheti keresztül. Königsseg gróf odahaza van ugyan, hanem vele van Maximilian nagybácsija, fontos, családi ügyben. Nem tudni meddig marad. És aztán valószínűleg együtt mennek a nagybácsihoz vacsorázni.

Seiler ijedten elsiet. Bár humoros formában, de ijesztő dolgokat hallott erről a nagybácsiról. Úgy elsiet, hogy észre sem veszi a gazdaasszony elcsodálkozott nézését. Ez a világfi lenne az az éhes legény, aki olyan jóízűen evett a konyhán?

Pedig hát nem Maximilián bácsi van odabenn Königssegnél. Azt csak biztos kifogásul hozta fel. Just von Lersfeld van nála, aki délelőtt telefonált hozzá, hogy nagyon kínos és fontos ügyben szeretne vele beszélni. Mert bár nem ismerik egymást túlságosan közletről, mégis igen sokat ad Königsseg véleményére.

Hatalmas szivarral a szájában ül most a gróf előtt és már harmadszor megismétli:

- Mit csináljak hát olyan gazemberrel, akit legszívesebben szitává lőnék, de törvényeink értelmében tartózkodnom kell ilyesmitől!

- A háromszori kérdés időt adott nekem a felelet átgondolására. Az ember az ilyenre nyilvánosan ütést mér, aztán négy szemközt megverekszik vele, vagy lelövi. Ha pedig az illető

párbajba nem megy bele, akkor bepörli a másikat testi sértésért. Egy pár napra, vagy egy pár hétre akkor bezárják az embert. S most, hogy megadtam a feleletet, mondja meg hát kérem, micsoda nagy becsületbevágó dologról van szó?

Königsegg csodálkozva látja, hogy Lersfeld egy kicsit zavarban van. Nem is felel mindjárt.

- A becsületemben, azaz hogy még nem sértett meg, de ez a szándéka holnap este, ha üzleti ügyben Berlinbe utazom.

- Nem értem. Telefonon, vagy sürgönyileg akarja megsérteni?

- N-e-e-m. - Míg végre akadozva kihozza, mintha szégyelné magát e vallomás miatt. - A barátnőm komornája afeletti haragjában, hogy elbocsátják a szolgálatból, tegnap este elárulta nekem, hogy Köstlin kapitány, akit a hölgyek úgy hívnak, hogy a „szép Félix”, holnap este alighanem megcsal Lolával.

- Csúf dolog - véli becsületes felháborodással Königsegg. - Mit szól ehhez Lola önagysága?

- A komorna csallhatatlanul bebizonyította, hogy a hölgynek nincs kifogása a kapitány ebbeli szándéka ellen. Holnap előadás után intim kis vacsorára várja a kapitányt. Az ember elképzelheti, hogy végződik ilyen intim kis vacsora.

- Hát bíz ahoz nem kell nagy képzelőtehetség. No és? In flagranti akarja megcsípni a bűnösöket? Nem lesz okos dolog, hiszen Lola úrnő nem a felesége - és akkor még nehezebb a párbaj - és a szerep kissé nevetséges is...

- Az én véleményem is. Különbözik pedig berlini utam rendkívül fontos. Ezt Lola is tudja. Nekem utaznom kell. Hanem hogy holnap este, ha rágondolok, hogy mi megy végbe a Lola lakásán, nem fogom magam valami jól érezni, az bizonyos. Szerettem volna kicsit szétütni köztük... Mit gondol?

- Adjon öt percnyi gondolkodási időt Lersfeld. Talán kitalálok valamit. Hanem annak az előfeltétele az, hogy ön megszakítja Lola úrnővel a további összeköttetést. De hisz ez természetes. Ha tudjuk, hogy a barátnőnk meg akar csalni, ez annyi, mintha már meg is csalt volna. Vágjon a dolognak elébe és írjon Lolának lemondólevelet.

- De micsoda indokkal? - A terv Lerseld előtt nem túlságosan rokonszenves és keresztülvitele nehézségeket sejtet. - Ha mindenesetre okos tanácsát elfogadom is, nekem meg kellett esküdnie a komornának, hogy nem árulom el...

- Igaz. Az ember az esküjét megtartja. De sok út vezet Rómába. Írja meg Lolának, hogy édesatyjával komoly megbeszélése volt és becsületszavát kellett adnia, hogy szakít, hogy búcsúznia se szabad.

- Hazugság volna...

- Node nem válhatik ebből a hazugságból igazság is? Hiszen úgy-e, elmondta egyszer, hogy bár az öregúr mindenben teljes szabadságot engedélyez, nincs túlságosan elragadtatva önnel a Lola kisasszonnyal való viszonyától. Csavarja valahogy úgy a beszédet, hogy csakugyan szemrehányásokat tegyen. Aztán jelentse ki, hogy jól van, na. A Lolával mindennek vége. Aztán írja meg a szeme előtt a búcsúlevelet, úgyhogy Lola, mikor holnap este az előadásról hazajön, azt már az asztalon találja. Nyugodt lehet felőle, hogy ez majd alaposan elveszi a kedvét attól, hogy holnap este túlságosan jól mulasson a szép Félix-szel. Alighanem haza fogja küldeni az öreget. Mert ha a szép Lola a szívével nem is csüng önön túlságosan, határozott érzéke van a dolog anyagi oldala iránt. Mondhatom, erősen sajnálni fogja elvesztését. - Hogy Lersfeldet megnyerje tervének, még nevetve hozzáteszi: - Látni vélem a szép Félix arcát, mikor dolgvégezetlenül hagyja el a fészket.

Kicsit Lersfeld is mosolyog. Aztán elgondolkodik.

- Hiszen a terv szép. Az öregem is örülne a dolgon. De hatása csakugyan úgy volna, ha Lola a levelet pontosan az előadás vége után, vacsora előtt kapná kézhez. De hogyan? A postára ilyet nem lehet bízni, a komornát nem merem... Ki adja át az üzenetet?

- Én, Lersfeld. - A másik meglepetve pillant rá. - Miután én hoztam erre a gondolatra, hát úgy érzem, segítségére kell lennem. Nem is olyan nehéz dolog. Értesítse a komornát, hogy holnap este, ha meghúzom a harangot, eresszen be a lakásba. Majd bevezettem magam Lola úrnőhöz és elmondom, hogy levelet hozok öntől. Elmondom neki, hogy olyan fontos levél, hogy nem bízhatta fizetett küldöncre. Már előre örülök rajta, hogy minő ostoba képpel fognak ráammeredni. Arra a szép Félixre úgylis régóta vagyok dühös. Hát én annak holnap este jól megadom.

Lersfeld újra nevet. De a hangja kicsit bizonytalan. - Hálás vagyok az igyekezetéért, Lersfeld, de ön nem viheti el azt a levelet. Mert ha ön vinné, abból Lola olyan következtetéseket vonna le, melyeket levonnia nem szabad és azt se akarom, hogy Lola indulatának első kitörésében éppen a kapitány előtt olyan kijelentésekre ragadtassa magát, melyek...

Königsegg értelmetlenül mered rá. - Micsoda kijelentések?

- Legyek egész világos? - S Königsegg intésére még zavartabban folytatja: - Ha ön viszi a levelet, abból Lola arra a következtetésre fog jutni, hogy jövődöbeli sógor-minőségében viszi.

- Jövődöbeli micsoda? - kérdi határtalan csodálkozással Königsegg. - Ugyan, ismételje kérem. Egy szót se értek a dologból. És hogy jön ehez Lola úrnő?

Lersfeld egynéhány szóval elmondja, hogy mivel gyanúsította őt Lola. - A legerélyesebben megcáfoltam a kijelentéseit, már csak azért is, hogy ne adjon a grófnővel együtt az emberek számára. Lola féltékeny nők módjára még a keresztvizet is leszedte volna az ön unokanővéréről. Hát ezt meg akartam előzni. Már csak azért is, mert az ön unokanővérét igen rokonszenvesnek találtam. De hisz nem is erről van szó. - Gyorsan félbeszakítja magát. - Vagyis hát: a Lola feltevéseinek nem szabad tápot adnunk. Hisz az a nő képes volna arra, hogy gúnyos szavakkal gratuláljon önnek, mint jövődöbeli sógornak. Ezt nem akarnám semmi körülmények között. Már a grófnő érdekében sem.

Volt valami Lersfeld szavaiban, amire Königseggnek fel kellett figyelnie. De nincs ideje, hogy ezen elmélkedjék. - Így azonban igazán nem tudom, hogy milyen tanácsot adjak. Én ugyan kizártnak tartom, hogy Lola ilyen jelenetet csináljon, s ha igen, bár udvariasan, de egész erélyesen tudnék neki felelni. Különben se volna a legostobább dolog, ha maga már komolyan a házasságra gondolna.

- Ó, csak egyszer Lolától szabadulnék! Apám biztosan még sokkal jobban segítene, mint eddig. Bevallom: egy idő óta foglalkozom is a gondolattal. Már körül is néztem gondolatban az eladó leányok közt. Hanem az igazit nem találtam. Nohát, honnan vegyek én már most hirtelenében feleséget, aki mindenképpen tetszik?

- Nézze, járjon az idén télen a Wendtlandék estélyeire. Talán talál ott valamit. - Königsegg maga se tudja, hogy miért beszél most olyan elragadtatással arról a vendégszerető házról. Akárcsak a multkor Baumgarten kisasszonynak. De aztán kivilágosodik előtte. Persze! Miután ő maga nem gondolhat arra, hogy a csinos kis Ginát feleségül vegye, hát legalább alkalmat akar neki adni arra, hogy társaságba kerüljön és egy saját magánál is kedvesebb férjre szert tegyen. Nem olyan „szép kapitány”-félére, aki a leányok szerelmét nem érdemli meg. Abból jó férj úgyse lesz soha. De hátha talán Lersfeld? Az mégis csak más fából van faragva, mint a szép Félix. Arról kezeskedik. Hát hadd találkozzanak ezek ketten. Majd ő lesz a

Gondviselés! Most már örül a Herta felszólításának. Könnyű dolog lesz, hogy a kettőt asztalnál egymás mellé ültesse. Szegény kis Gina, igazán megérdemli, hogy boldog legyen. Majd a végén hálás lesz a kisleány.

S mialatt ezt elgondolja, megbeszéli Lersfelddel, hogy az mikor tegye első látogatását a Wendtland-házban. Aztán Lolára térnek vissza. Mikor egy óra múlva Lersfeld távozik, már megállapodtak abban, hogy Königsberg holnap este levéllel fogja megzavarni a barátságos kettőt.

A komorna segítségével pompásan is megy az egész dolog. Olyan jól sikerül, hogy a komorna örömeiben elmondja mind a harminchat szomszédnak. Azok továbbadják és negyvennyolc óra múlva tud már róla az egész város.

Lersfeld szakított Lolával!

A Königsberg neve is belekerült a dologba. És az ismerősei annyit faggatták emiatt, hogy elhatározza, hogy ilyen feliratot akaszt majd a mellé: „Kocsisgoromba leszek, ha még valaki megkérdezi, hogy mi történt azon az emlékezetes estén a szép Lola lakásán”.

Hogyan ostromolják az ostoba kérdéseikkel! Csak egyet nem látszik - szerencsére - érdekelni a dolog. Az az egy Blandi. Pedig hiszen hogy érdekelte valamikor ez a viszony. És nem ő volt, aki kijelentette, hogy alkalmilag szerelmes tudna lenni Lersfeldbe? Bár ez utolsó pontban megváltoztatta a véleményét, mióta megismerte, - de hát ilyen mind a fiatal leány! Valami csekélység miatt beleszeret az emberbe és ugyanolyan csekélység miatt - kisseret belőle! Node jól is van a jelen esetben, gondolja Königsberg, mert ha Blandi Lersfeldet szeretné, akkor kihez menne feleségül a kis Gina? Blandi nem gondol Lersfeldre. Helyes is, mert neki már van kérője. Bár hiszen - amit Maximilian bácsi mondott - ez se olyan biztos vőlegény. És hirtelen eszébe jut, hogy csinos unokahúga részére is akart vőlegényről gondoskodni. Sőt: akár az égből akarta lehozni. Nehogy azért maradjon pártában, mert a báró kevesli a hozományt. Lám, ezt elfelejtette. Hát akkor inkább mégis a Blandi, meg a Lersfeld? Mintha a fiúnak jobban tetszenék a leány és másképp szól iránta való rokonszenvéről, mint ahogyan Loláról beszél. Igaz is: miért nem igyekezett azon, hogy ezt a kettőt összehozza?

A homlokán izzadságcseppek gyöngyöznek. Ejnye, de befűtött a gazdasszony. Lersfeld - Blandi - Gina - a báró - Herta - meg ő maga! Hogy tegyen itt igazságot? Ekkora feladatot csak az Isten képes megoldani. No te, Blandi, mi van veled ma? Hiszen csinos voltál mindig, de ilyen friss, szinte csábító?...

„Éppen te hiányoztál”, - gondolja. De hangosan: - Node, ha ő nem segít az Istennek, hát majd az se tud rendet teremteni. - Már éppen üstökön akarja ragadni a problémát, mikor kopognak. Blandi lép be.

- Csak folytasd, - felel a leány nevetve. - Jól áll az új ruhám, mi? Igaz, nyolc fok hideg dacára lakkcipőt és selyemharisnyát is kellett volna vennem! Hanem azt már nem, nem akarok nyomorék lenni harmincéves koromra. Úgy-e, csinos ruha?

- Nagyon. Apától kaptad?

- Nem, Maxi bácsitól. De biztos csak azért, mert az uccán nagyon tetszem a bárónak és hogy már egyszer végleg horogra kerüljön.

- Hát mennyire vagytok?

Blandi leül. Cigarettára gyújt. - Te, Péter, nem tehetek róla, a báró, mintha rák módjára hátrálna. Eljön ugyan minden négy-öt napban és erősen udvarol nekem, de látom, csak azért teszi, mert már elkezdte - nem, mintha végére akarna jutni a dolognak. Még a lénye is megváltozott. De ez talán csak azért van, mert mint mondja, pechje van a játékban; két hét óta üldözi a

szerencsétlenség. Nem érti, azt mondja, mert eddig hallatlan szerencséje volt. Most ellene fordult a kártya.

- Ez előrelátható volt, - gondolja Königsberg. De nem szól. Blandi folytatja: - Ne is beszéljünk a báróról. Arra még van idő. És nem is azért jöttem én ide...

- Kérlek, Blandi. Igazán nem élhetsz tovább, ha nem?!

- Nem, nem! - kacag Blandi. - Nem, egész egyszerűen nem élhetek tovább. Hiszen minden ember arról beszél! És végre is rokonom vagy! - S még élénkebben folytatja: - Nem is képzeled, hogy minő kíváncsi vagyok! Nem aludtam egész éjjel! Telefonálni akartam! De a vezeték még mindig hibás. És azt is megmondom, hogy miért vagyok olyan kíváncsi. Három napig nem voltam el hazulról, mert én jól éreztem magam. Tegnap este kicsit elmentem. Számos barátnőmmel találkoztam, azok értesítettek a nagy ujságról. De most hallani akarok ám mindent, Péter! Nem segít rajtad senki!

- Nem a', Blandi. Már a nyakamon nő ki az egész történet. Hanem nem bánom, kérdezz. Csak ruhákról ne. Csak annyit láttam, hogy Lola olyan szép volt, mint az élő bűn és sajnáltam szegény Félixet, mikor haza kellett kísérem. Határozottan nem érdekelte a művészet és irodalom, amivel útközben mulattatni akartam!

- De mit szólt Lola - kérdezte Blandi kacagva.

- Mondani nem mondott az semmit. Felsikított és ügyes ájulásba esett.

- Igaziba? - kérdi Blandi részvétellel.

- Túlságos igazi nem lehetett Blandi és nem is tartott soká, mert mikor a szép Félix segíteni akart, gyorsan ellökte magától.

- Távozzék rögtön! Látni se akarom! Maga az oka mindennek! Ha nem henceg el vele férfimódra, hogy ma nálam fog vacsorázni, Lersfeldnek soha eszébe se jut, hogy nekem ilyen levelet írjon és pont most küldje ide! Mikor tudja, hogy nálam van! Na igen, ahoz képest, hogy ájulásból tért magához, igen okosan szólt. Bár igazságtalan volt a szép kapitányhoz. Mert Lersfeld másképp tudta meg a dolgot. De azt nem mondhattam el neki. Lola pedig nem akart hinni semmi eskünek. Semminek! Sírógörcsöt kapott a színésznő.

- Hívtatok orvost?

- Nem kellett! Lersfeld jó receptet tett a levele mellé. Csekket a Deutsche Bankra! Lola eleinte nem vette észre, mikor a levelet felbontotta. Leesett a földre, átnyújtottam neki és akkor már nem sikoltozott úgy. S mikor a csinos összeget látta, akkor már csak sírt. Biztosan az örömtől.

Blandi figyelmesen hallgat. - Lersfeld nagyon tisztességesen viselkedett. Látod, hisz éppen meg akarta csinálni. Más örült volna, hogy ily olcsón szabadul a nőtől. De most szeretném tudni, hogy miért éppen te vitted oda a levelet?

S olyan keresztkérdéseket tesz fel, hogy szegény Péter gróf bele-belenyög. Mikor elvégezte, felkacag. - No már szabad vagy, Péter! Már nem tudom, még mit kérdezzek. Hát most én szolgállok neked egy-két ujsággal. A szép kapitány tizennégy napi szabadságot kért és elutazott a városból. Nagyon sokan kérdezték tőle, milyen volt a vacsora a színésznőnél. Már az idegeire ment a dolog. Szökött.

- Nagyon is megértem őt. Node azért én nem mentem volna szabadságra. Hisz annál nevetségesebbé válik az ember.

- Nem is nagyon imponál vele. Annál inkább Lersfeld. Nekem nagyon tetszik, hogy olyan hamar ott tudta hagyni Lolát. Schneidig dolog. Hiszen olyan nagyon könnyű nem lehetett szegénynek. Igazán sajnálom őt. Na, hiszen az majd csak hamar talál vigasztalást.

- Tévedsz, Blandi. Én azt hiszem Lersfeld is rájött arra az igazságra, hogy az igazi szerelem csak a házasságban található fel. Úgy ám. Én azt hiszem, ki akarja próbálni. Mély titokként közlöm veled: én azt hiszem, Lersfeld meg akar házasodni.

Blandi hirtelen fölegyenesedik és elnyúlt szemmel bámul a rokonára. - Ó Péter! Hát ez ujság! De hát kit vesz el? Péter én megesküszöm neked a vén bibliára és mindenféle más bölcs, öreg könyvekre, hogy ezt a titkot soha, de soha nem fogom elárulni! Soha! És ráadásul a legszebb csókot kapod, ami csak a boltomban akad! - S csábítóan szép száját nyújtja felé.

Péter kacag. - Sajnálom, Blandi, hogy nem elégíthetem ki a kíváncsiságodat! Nem mintha nem szabadna: de maga Lersfeld se tudna feleletet adni a kérdésedre. Szeretne asszonyt, de nem talál. Én rábeszéltem, hogy ő is forduljon meg Wendtlandéknál.

A fiú nem tudja, hogy tévedett-e? Mintha Blandi szeme felvillant volna.

- És mit gondolsz, leánynezőbe, feleséget keresni megy oda?

- Igazán nem tudnám megmondani. - Königsseg újra vívódik. A Gina? Mintha elejétől fogva okosabb lett volna a Lersfeldre Blandi révén gondolni. Eh mit! Ő utóvégre is nem házasságközvetítő és ha Lersfeld és Blandi együvé kerülnek, ki veszi majd el a kis Ginát? Talán bizony Seiler? Az ki van zárva! Olyan szegény ördögnek Gina nem elég gazdag! Hát a báró? Azzal is tisztázni kell ám a dolgot valamelyik szép nap! Valahogy így: Nézze, kérem, ez nem megy. Maga hivatalosan megkéri az unokahúgomat és íme most takarodót fúj! Ez sértés, sértés az egész családomra, én ezért elégtételt kérek. Ha elégtételt nem ad, egy félóraig olyan box-matchet rendezek magán, hogy tudom, félóra múlva meglesz az eljegyzés! Igen! Majd így valahogy!

S Blandihoz:

- Na, most már mindent tudsz. Nem beszélnél kicsit a báróról?

Blandi kicsit összerezzen. Ő is a saját gondolatai után volt. Kicsit ingerült a hangja: - Ha kedves akarsz lenni, Péter, ne említsd ma azt a ruhafogast!

- Ejnye, te Blandi, hát így beszélsz a leendő férjedről? - Péter alig tudja visszatartani a kacagást.

- Kérlek... - feleli zavarral - azért mondom, mert soha még kétszer egymásután ugyanaz a ruha nem volt rajt. Soha még kétszer ugyanaz a nyakkendő. Ebben a tekintetben olyan hiú, mint valami süldőleány. Az ilyesmi visszariaszt.

- És úgy különben hogy tetszik?

Blandi vállat von. - Nem nagyon. De éppen valami különös kifogásom sincs ellene. És tudod, ha mégis meg találna kérni, hát még jó, hogy nem egyenesen ellenszenves. Én nem utálom. De azt vélem, öreg hozzám. Most még csak menne a dolog, de tíz év múlva, amikor végeredményben csak fiatal asszony leszek még, másképp lesz a dolog. Azt tartom, fiatalság a fiatalsággal. Nem szabad túlnagynak lenni a korkülönbségnek. Hogy én a bárót szerettem-e, arra még most úgy sem tudnék felelni. Fölösleges azonban ismételnem, hogy mégis csak olyan férjet szeretnék, aki korban hozzám illik. Mit mondjak többet?

Később, hogy egyedül marad, Péter igazán megsajnálja szegény leányt. Hiszen igaza van neki. Csodálkozik, hogy Blandi nem jelenti ki, hogy inkább az alapítványi hölgyek, vagy malomkő. Még szép tőle, hogy nem szól úgy. A Lersfeld házassági vágya nem nagyon

izgatta fel a leányt. Ennek két oka lehet. Először: mert talán csakugyan kiábrándult Lersfeld-ből a személyes megismerés után. Aztán meg, mert talán akaratlanul s anélkül, hogy tudná, csakugyan érdeklődik már a báró iránt. S mert az most visszavonulni készül, talán Blandi büszke bevallani meglevő érzelmét iránta.

Ez az utolsó feltevése valószínűnek látszik. Felteszi magában, hogy most már haladéktalanul beszélni fog a báróval. No jó: múltjon még el egy hónap. De ha az az ember akkor sem beszél, úgy összeboxolja, hogy úgy, megboxolt háttal, cilinderrel a fején kúszik majd Blandihoz, a kezét megkérni.

A gondolat annyira mulattatja, hogy szinte örömmel nézi ápolt, de mégis férfias kezét. Eszébe jut, mint tanította ki a háborúban egy fogoly angol a boxolás nemes művészetére.

- - -

Alig egy órája, hogy tart az ünnepély. Azzal mégis tisztában van a Wendtland-bál valamennyi vendége, hogy ilyen szép estét talán még soha életében el nem töltött, mint a fehér, meg a piros rózsá-estély. Hertát a szerencsekívánók serege veszi körül. S mind igaz szívvvel áradoz. Igazán szép az est; pedig csak előfutárja annak, ami még vendégszerető házukban vár a fiataiságra. Került is a dolog jó csomó pénzbe és még több fejtörésbe. Königssegg és Seiler megtették a magukét. Seiler, nahát az egyenesen kincs volt ebben a tekintetben a túlságosan aggodalmas Königsseggel szemben. Igazán, ha valami nehéz kérdés merült fel, amin a gróf nem tudott eligazodni, Seiler azt úgy oldotta meg mindig, mint Nagy Sándor a gordiusi csomót. Neki köszönhető, hogy olyan az egész ház most, mint valami pompás kert. Hogy melyik rózsá fogja elvinni a diadalt, az kitetszik majd az este további folyásán. Mikor megválasztják a két királynőt és rózsaszavazatot kap mindenik. Még a zenekar is kettő: két kis házizenekar, de mind a kettő viruló rózsáösvény mögé rejtőzött.

Még a Herta vérrózsákkal kirakott ruháját is Seiler tervezte. Mennyit kacagott a szabónő eleinte rajta! S mégis milyen könnyen ment később és minő helyesnek találta maga is, mikor elkészült vele. Herta sokszor, bosszankodott a grófon. Hogy annak nincs semmi képzelőtehetsége! Hogy semmi eredeti gondolata! És általában: nem felel meg annak a képnek, amit róla alkotott. Kicsit nehézkes az öreg - legalább is az ő jelenlétében - soká fog tartani, gondolja Herta, míg szerelmi vallomásra lehet bírni. Hát ő maga? Már ő se érez olyan tüzesen iránta! S rajtakapja magát, amint megkérdi önmagától: ejnye hátha öntudatlanul is az tetszett neked rajta, hogy gróf? Talán azért kívántad, hogy mentől előbb egymásba szeressetek? No - nem baj, hisz nem olyan sürgős a dolog. Hiszen ő maga is előbb keresztül akarja táncolni a telet, mielőtt szerelemre, eljegyzésre gondolna.

Ez foglalkoztatta, mialatt a táncra öltözött. Ez még akkor is, mikor már várta, hogy vacsora végeztével, feltárujanak a szárnyas ajtók s megkezdődjön a tánc.

A zene más dallamba fogott. Az urak karjukat nyújtották a hölgyeknek, hogy vacsorához kísérik őket.

Königssegg valamelyest megvárakoztatja Hertát. Túlságosan igénybe veszi a hivatala. Hanem mikor megjelenik előtte, Hertának be kell vallania, hogy fekete öltönyében, vérpiros rózsájával, mit az ő tiszteletére tűzött ki, rendkívül helyes, csinos jelenség. Még csinosabb, mint Georg von Seiler, aki, mikor elhalad most előtte, nevető szemmel mintegy megkérdi:

- No mit gondol, úgy-e, sikerül a dolog? Úgy-e, hogy itt mindenki elégedett?

Seiler is jól fest kifogástalan öltözkében. Hanem Königssegg gróf határozottan még sokkal jobban. Különben Herta nem igen tud rá egyéb bókot, mint hogy jól fest. Mert hogy valami túlságosan mulattató asztali szomszéd volna - hát az nem. A fiú kicsit szórakozott és a szeme sokszor siklik végig asztal fölött a vendégseregen. No persze: bizonyára aggódik, hogy nem

megy minden rendben. Hiszen nem megmondta a multkor? „Egyetlen inas ügyetlensége elronthatja az egészet”. De hisz különben jól megy minden. A fiú viselkedése is erre látszik vallani, mert hirtelen, mintha boldog mosoly telepedett volna az arcára.

Pedig más oka volt ennek! Ennek az volt az oka: a kis Gina Lersfelddel, kit ő választott neki asztaltársul, kitűnően látszik mulatni. Úgy készítette elő a dolgokat, hogy folyton megfigyelhesse kettejüket. Bár hiszen valahogyan a valóságban másképp fest a dolog, mint ahogyan azt ő képzelte. Mert itt a sok fejen keresztül nem tudja kivenni, hogy csakugyan olyan nagyon jól mulatnak-e? Á, ni. Hisz a Gina most felkacag! És milyen édesen. Igen ám, de előbb valahogy ösztönszerűleg megérezte az ő pillantását. Most barátságosan int is feléje. Mintha azt mondaná: „E, semmi kifogásom sincs eddig az ellen az úr ellen, akit nekem így kiosztottak”.

Königsegg elgondolja magában: No, nemes gróf, most aztán mutasd meg a te hölgyednek is, hogy nem vagy utolsó ember, mikor a szelet kell csapni. Mutasd meg neki a való lényedet, amelyet Baumgarten kisasszonynak nem mertél mutatni! Már most legyen vége a tartózkodásnak! kezdődhetik a tüzes udvarlás! Rajta!

És most még arra sincs szüksége, hogy pohár borral javítson a hangulatán! Persze, ez azért van, mert Herta máma rendkívül csinos! Csak úgy sugárzik az öröm a szeméből, hogy ilyen jól sikerült az estéje!

S a szeme mind tüzesebb lesz, ahogy az este előrehalad. Herta nem is hiszi el, hogy ez az élces, elmés, ügyes sziporkázó és kellemes lovag ugyanaz az ember, akiből szinte nehéz volt a szót kipréselni? Aki sohase merte mutatni, hogy tetszik a leány, nagyon tetszik? Ejnye! Hisz ez egész más ember! Herta szíve feldobban. Megérzi azt is, mennyire tetszik ma este a grófnak. Pedig hát ezt is Georg von Seilernek köszönheti. Az találta ki neki ezt a pompás és eredeti ruhát. Keresi a szemével, hol lehet. Hát ott ül, nem messze tőle és viharosan udvarol egy friss, üde kisleánynak. A kisleány nyakán értékes gyöngysor. Sejtetni engedi, hogy nem valami szegény házból való a gyerek.

Herta kicsit csalódottan hajtja vissza a fejét. Újra a Königsegg tréfáit figyeli s itt-ott hangosan felkacag rajtuk. Aztán látja, hogy amint a társalgás menete kissé csendesebbé válik, Georg von Seiler fölemelkedik, a kezében teli pohár. De mielőtt beszédjébe kezdene, még Herta felé száll víg pillantása: - „Vigyázzon! Most jön a meglepetés!” - mintha ezt akarná mondani.

Herta csakugyan kíváncsivá válik. - Königsegghez fordul. - Tudta, hogy Seiler beszélni fog? - S kicsit ideges hangon: - Remélem, nem azt a szép hangot üti meg majd, amit jól ismerünk? A „fené”-t?

- Hasonlítana hozzá! De csakugyan: azt nekem se említette, hogy beszédet fog tartani! Szégyelem, hogy én nem gondoltam a dologra. Pedig úgy hozzátartozik az estélyhez, mint az imént a tatárszós a pecsenyéhez?!

Igazán, Seiler úr, mindenre gondol, - akarja mondani Herta hálásan. Seiler már beszél is. A fiatal leányokhoz szól - nem prózában - versben. Virágokhoz hasonlítja őket. Mint ahogyan valamennyi virágnak, úgy minden fiatal leánynak is megvan a maga bája, ingere. De minthogy a virágok között is első a rózsa, szépségben, pompában s minthogy a mai est a rózsa jegyében áll, hát emeli poharát a ma itt megjelent hölgyekre, akik mindannyian, kivétel nélkül, a rózsa megtestesítői.

Hát szépek a versek és kitűnőek a rigmusok. Végezetül valamennyien éltetik a fiatal hölgyeket.

- Hiszen Seiler úr valóságos költő! - véli Herta csodálkozva, mikor kicsit elült a zaj. - Ezt nem is tudtam.

- Magam se, nagyságos kisasszonyom. Pedig már jó egynéhány esztendő óta ismerem Seilert. Hát azt nem tudtam róla, hogy poéta. Nem is hiszem, hogy ő faragta volna a verseket. Hisz van a városban alkalmi költő elég, aki pénzért hirdeti magát. Hanem az igaz, hogy igen jól adta elő; mit tesz az, ha nem is ő csinálta?

- Persze? - Alapjában véve Herta bosszankodik. Legszívesebben pedig azt mondta volna neki: Egyszerűen nem hiszem el, amit itt maga mond. Miért? Miért nem akarom. De nem mondhatja, mert olybá tünnék fel, mint fiatal, szerelmes bakfis, aki rajong a poétákért és szerelmes beléjük. Pedig hát ő túl van a bakfiskoron. És Seiler úrba se lesz szerelmes csak azért, mert szép rigmusokat ad elő. Pedig hiszen csinos a gyerek és ép annak kellene gazdag feleség, hogy gonosz helyzetéből örökre szabaduljon. Hiszen ha akarja különben, akkor meg is találja azt a gazdag leányt ebben a társaságban. S ha sikerül neki például azt a gyöngy-nyakékes hölgyet meghódítani, aki mellett most ül, hát bizony meg lehet elégedve.

- Látom, kisasszonyom, azon elmélkedik, hogy Seiler maga komponálta-e a verset, vagy mások írták helyette? - hallik a Königsegg hangja. - Azt ajánlom: kérdezzük meg mindjárt tőle magától. - S már ír is néhány szót egy étlap-kártyácskára, amit átküld a szolgájával a barátjához.

- No, kíváncsi vagyok. - Herta érzi, hogy a szíve nyugtalanul dobog. De nem sokáig kell várnia. Pár perc múlva már hozza is a fiú a feleletet.

„Verseket ma álmatlan éjjel magam költöttem. Becsületszavamra. Kézirat rendelkezésedre.”

- No, gróf úr? - ujjong Herta.

- No, kisasszonyom. Le vagyok főzve!

Herta pajkosan felkacag. Péter grófot ez a kacaj kicsit elkedvetleníti. Úgy, hát Herta örül azon, hogy igaza van. S valahogy úgy is érzi, mintha a leány szemében vereséget szenvedett volna. S mintha Herta ezt nem bánná, hanem örülne a Seiler igazának. Arra ugyanis nincsen oka, hogy féltse a ma elért jó benyomást Hertánál, - hogy Seilerre gondolva, a féltékenység legcsekélyebb ébredését érezze is, - hanem itt valamit tenni kell, hogy a dolog úgy folytatódjon, mint kezdődött.

- Ha megengedi, nagyságos kisasszonyom, majd én is elmondok néhány szót.

- Versben? - csodálkozik Herta.

- Ó nem! Ellentétben Seiler barátommal, én ugyanis egész éjjel úgy aludtam, mint a bunda. Verseket tehát nem költöttem. Meg aztán az úgy festene, mintha Seiler barátommal itt költői versenyre óhajtanék szállni. Ó, én józan prózát választok. De azért súghat egy kicsit, hogy túlságosan prózai ne legyenek.

- Szívesen! - Herta örömet teszi, mert nem akarja, hogy az asztali partnere szégyenben maradjon. - No és kiket fog éltetni?

De Königsegg gróf már nem hallja; magasra emelte a poharát. - Hölgyeim, uraim! Seiler barátom szép szavakban bimbózó rózsákhoz hasonlította a hölgyeket! Mindeniket a saját külön bája, ingere szerint. Hanem azért valamiről megfélemedezett tisztelt barátom. Azt nem mondotta, hogy a legszebb rózsza is csak akkor szép igazán és csak ott, ahol teljesen neki megfelelő környezetbe és becséhez méltó keretbe jutott. Ma ez a keret, ahol hölgy-rózsáink virítanak, a vendégszerető Wendtland-ház. S a házban a virágváza ez a pompásan díszített terem, melynek ezer lángjától minden rózsza százszorszép színben tündöklük!

A szép bevezető szavak után, meleg szívvel dicséri Wendtlandék vendégszeretetét. S nemcsak a tiszteletreméltó házaspárt, hanem a szép leánykát is, akinek éber szelleme tette lehetővé, hogy ilyen eredeti, ilyen szép legyen a mai ünnepély.

Nemcsak beszél, a szavak igazán a szíve mélyéből jönnek. S Herta kisasszonyról még melegebben szól, mint ahogyan akarta, - szavaival el is éri a kívánt hatást. Hatalmas éljennel köszönik meg igyekezetét. Sokáig tart, míg elcsöndesedik a víg sereg. Königsseg csak akkor fordulhat Hertához.

- No, drága kisasszonyom! Kegyed ért a sűgáshoz, azt meg kell adni! Ha nem segít rajtam, mondhatom, borzasztóan belesűlök a dologba! Sohse találtam volna megfelelő szavakat! Hát hálás köszönet a segítségért, szép Herta és engedje remélnem, hogy ön is meg volt velem elégedve.

- De hát hogysisne! Hiszen a felét se érdemeltem meg annak a sok szép dolognak, amit itt rólam elmondott! Ha önök ketten nincsenek...

- Csak eszközök voltunk a kezében! Ne akarja elhomályosítani a saját fényét!

- Ó, nem vagyok túlszerény. De hiszen már ismer engem. - Víg nevetésével takarja el a dicséret feletti zavarát.

- Annál jobb. - Königsseg gyorsan másról beszél. Mert már örömmel látja, hogy előbbi kis vereségét jóvátette. Sőt! Erős haladás a leány kegyeiben!

Sajnálja, mikor az utolsó fogást viszik körül. Olyan szívesen elcsevegett volna vele tovább. És különösen azt szerette volna, ha a kis Ginának is tovább van alkalma Lersfelddel együtt mulatni, együtt ismerkedni. Jó, hogy csak most jut eszébe az a párocška. Mert máskép folyton oda-odanézegett volna. S akkor azok között a beszéd nem fejlődhetett volna elég meghitté.

S elhatározza, hogy mindjárt megkérdezi a „kis” Ginát, hogy hogy is mulatott tulajdonképpen Lersfelddel! Megkeresi a vendégek árjában. De milyen bájos ez a leány! Egész különös a varázsa! Ez nincs meg Wendtland Hertában! De hiszen a kettő olyannyira különbözik egymástól.

S ahogy ott áll előtte élénk izgalomban, látja, hogy a fiatal nő kicsit sápadt. Bár igyekszik barátságosan mosolyogni.

- Kicsit fáradtnak fest, Gina?

- Meleg van! És aztán annyi, de annyi ember! Ekkora társasághoz nem vagyok szokva!

Elég nyílt a felelet, de Königsseg úgy érzi, mintha nem volna egész őszinte - mintha más oka is volna némelyes rossz kedvre. Königsseg úgy véli, megérti. Gina bizonynyal észrevette, hogy minő élénken cseveg ő asztalnál Hertával. Hogy udvarol a szép, gazdag leánynak. És alighanem hamar rájött arra, hogy itt komoly dolog készül. Ez a kis Gina - anélkül, hogy erre joga volna - féltékeny Wendtland Hertára! De hát hiszen nekik kettejüknek nem szabad egymást szeretniük és ép azért egészen helyes, ha Gina már most megtudja a valót. Hadd lássa be, minő balgaság volna, ha nagy, nagy szerelmével őt tüntetné ki. Hisz csak szenvedést okozna neki a dolog. Hanem ha ez mind így is van, azért sajnálja ám mégis, úgy sajnálja, hogy legszívesebben megsimogatná halavány orcáját. No de ilyet nem lehet.

- Hát sok, sok itt a vendég, az igaz. Kicsit hangosak is. De úgy-e, azért ön nem unatkozott asztalnál? Hogy tetszett a szomszédja?

- Ó, Lersfeld úr nagyon igyekezett, hogy jól mulassak. Sok igazán érdekes dolgot mondott el nekem. Nagyon mulatságos és okos ember.

Königsseg nem hitte volna, hogy Lersfeld ennyire tetszik a Ginának. De jól van. Most ő maga is mond el egy-két hízegő dolgot a barátjáról. Persze csak ügyesen, nehogy kitetszen a szándék.

Ejnye, de hát hol is van Lersfeld? Illenék, hogy most itt legyen a kis Gina mellett! Königsberg jól körülnéz. Ni! hát nem ott áll messze az ablakközben? És - Blandival, nem is egyedül. Az úgy volt, hogy Blandi igen haragos arccal haladt el mellette. Lersfeld megszólította: - Ejnye grófnő. Hiszen úgy fest, mintha valakit meg akarna gyilkolni?

- Akarok is. Pétert keresem. Jaj neki, ha megtalálom!

- Mit követett el a szerencsétlen?

Blandi körülnéz, nem hallják-e. - Micsoda szomszédot adott nekem! Meg van ez az ember bolondulva? Micsoda élceket mondott! Brr. No megállj, Péter!

- Ó, biztosan csak jót akart! Meg aztán hát nem is ismerheti mind az urakat, akik itt meg vannak híva! Biztos, hogy csak jót akart szegény - velem is!

- Magának is hasonszőrű szomszédot adott?

- No nem éppen. Egész kedves leány. Más biztosan örült volna, ha mellé kerül. De hát ami engem illet, én mással talán jobban mulattam volna.

- Például kivel? - Blandi borzasztó kíváncsi rá, vajjon talált-e a fiú megfelelő leányt.

- Hát, hogy éppen példát mondjak - mondjuk önnel, grófnő.

Blandi összeszedi magát, hogy el ne piruljon. Tudja, hogy fehér ruhájában, sárga rózsáival fekete hajában, ellenállhatatlanul csinos. És Lersfeld a szavait olyan furcsa pillantással kíséri. Hanem azért elfogulatlan marad.

- Velem? Miért hiszi, hogy velem jobban mulatott volna?

- Csak úgy. Nem minden hitnek, feltevésnek van alapja. Ha másképp lenne, akkor a hit nem volna hit, hanem bizonyosság.

- Igaza lehet. - Blandi élénkebb lesz. - Tudja mit, asztalnál, mialatt annyit unatkoztam, sokat gondoltam a bálra, amit maga megígért nekem. Hiszen ha magánházban is ennyi előkészülettel jár valamely ünnepség, hogy lehet az egész színháznál? Annak az estének én borzasztón örülök előre. Úgy-e, már kidolgozták a program egyes pontjait?

- Sajnos, nem tudok róla, grófnő. Már nem vagyok tagja a vigalmi bizottságnak.

- Miért nem? - kérdi Blandi csalódottan.

Lersfeld zavarban van. Sok mindenféle okból. Először visszavontam a tőkém, mert ottan viselt állásom tulajdonképpen nem fért össze társadalmi helyzetemmel.

Blandi maga se tudta, hogy miért orrol ezen. Biztosan összefügg a dolog Lolával, a szakítással. S úgy látszik, Lersfeld nem keresi a kibékülést s most már azt is tudja Blandi, hogy mi volt az, ami az első estén nem tetszett a fiúban. Hát a Lolával való viszonya! meg az, hogy egy hívó szóra otthagyták őket. S akkor, ezt nem értette. Mert azt megérezte, hogy ő tetszik a fiúnak. Igen, a hiúságát sértették akkor meg. Most már más szemmel látja. De hiszen az is mindegy. Neki van kérése, Lersfeld pedig leányt keres.

De hirtelen egy gondolata támad. Vajjon tud-e Lersfeld a báróról? Vajjon nem azért jött-e el ide, mert tudta, hogy ő, Blandi is itt lesz.

Csak egy gondolat. Mégis oda van az elfogulatlansága. Úgy látszik valami az arcán is meg látszik ebből. Mert Lersfeld, aki hibásan fogja fel ezt a hirtelen változást, megszólal: - Látom, csalódott grófnő. Mert ha én visszavonom a szerződésemet, akkor nincs kizárva, hogy azt a bált meg se tartják. Én is sajnálom, mert nagyon örültem a dolognak és a kegyed viszont-

látásának. De különben, mikor meghallottam, hogy ma este ön is szerencsétlen bennünket - tulajdonképpen ez volt az indító oka annak, hogy magam is...

Úgy. Hát mégis miatta jött. Amit előbb hitt, remélt, az bizonyosság. Úgy, hogy jóformán akaratlanul szalad ki a felelet: Milyen kedves! Látta, én is örülök, hogy találkoztunk és azt hiszem, a jövőben gyakran fogunk találkozni. Hanem azért ne feledje el ám közben, hogy Péter miért hozta ide!

- Hja úgy? Menyasszonyt keresni? - Lersfeld hangja nyugodt. - Nem felejttem el azért. Sőt: mióta itt önnel beszélgetek, mind erősebben gondolok rá.

Blandi arca vérpirosra gyullad.

- Lersfeld úr...

- Engedje meg, grófnő. Csak ha megengedi. Nem hittem volna, hogy már ma alkalmam lesz arra, hogy elmondjam, miképpen gondolkodom önről az első pillanattól kezdve, hogy bemutatatták nekem. Persze, eleinte nem voltam tisztában saját magammal se. Csak ma este, mikor ide belépni láttam. És nemcsak a szépsége, grófnő. Valami más. Valami elektromos szikra. Olyan nyugtalanná lettem. Mondom magamnak: hisz tudom már, ki lenne az az itteni fiatal leányok között, akit nagyon, rettenetesen szeretnél feleségnek!

- De hisz ez szerelmi vallomás! - Blandi tréfálkozni igyekszik.

- Még nem, grófnő! Csak legfeljebb bevezető akkord! Annyit jelent: folytatása következik! S mert látom, hogy ez a bevezetés megzavarja, hát egy ici-pici történetet mondok el, amelyik sok év előtt történt a mi ezredünkben. Bált tartott az ezred. Valamelyik hölgybe ott egy tisztapajtásom az első öt perc alatt annyira beleszeretett, hogy rögtön feleségül kérte. Hát a hölgy lehúzza a kesztyűjét és mutatja a jegygyűrűjét. Ezen meg szegény fiú úgy elkeseredett, hazament és golyót menesztett a fejébe. Hja, úgy ám. És ezt írta: „Meghalok, mert nem élhetek anélkül az asszony nélkül, akit egyedül szeretek és örökké szeretni fogok!” Azt akartam mondani, grófnő, hogy némely embereknek nem kellenek hónapok arra, hogy beleszeressenek valakibe. - Aztán megijedve folytatja: - Ejnye, grófnő! Az ön felfogása szerint: nem volt ez is szerelmi vallomás.

Biz az volt, - gondolja Blandi. De tréfára fogja a dolgot. - Á; nem. Hisz most nem saját magáról beszélt!

Lersfeld fellélegzik. - Hál' Istennek, grófnő! Hiszen mit tartana felőlem, ha már ma olyan merész lennék, hogy a kezét megkérjem? Mert a bátraké a világ, de a túlon túl bátor ember rendesen a nyakát töri ki. Ma bizonyosan akkora kosárral hagynám el ezt a barátságos házat, amekkorát itt még a rózsakertben se látok!

Akkorát! - akarja Blandi kacagva felelni, de nincs már ideje. Kihallatszik a keringő első üteme és Blandi örül, hogy Lersfelddel nem kell tovább egyedül maradnia. Nem, mintha nem talált volna visszhangra a szívében mindaz, amit a fiú mondott. De nem hagyhatta tovább beszélni, hacsak nem mondhatja el: Kérem, énnekem kéröm van s bárha inkább hasonlít rákhoz, mégse utasíthatom el, mert a nagybátyám agyonverne, kitagadna, ha tudná, hogy én itt milyen beszédekert hallgatok meg. Egyszer-egyszer már bele is akart kezdeni, de hallgat mégis... hiszen nem is volna fiatal leány, ha ilyen szókra nem hallgatna örömmel.

- He-he-he... grófnő... gombostű... - mekeg már mellette az asztali szomszédja. - Úgy értem, hogy kerestem, mint a gombostűt... ehe-hehe... pedig úgy-e, ki keres máma gombostűt... ebben a drágaságban... ehe-hehe... már táncolnak... lebeg a frakkom szárnya...

Hát csakugyan van még ma is ilyen fickó... még hozzá okosnak is hiszi magát - véli Lersfeld, ahogy utánuk pillant a táncolóknak. Hanem értem már, miért akarta az előbb Blandi grófnő meggyilkolni az unokabátyját az asztalszomszéd miatt.

S bizonynal még soká gondol mindarra, amit most Blandinak elmondott és arra, hogy elmúlt Lolájának igaza lehetett, mikor a grófnőre féltékenykedett, ha hirtelen eszébe nem jut: Úristen! A kis vacsoraszomszéd ki tudja mióta várja az első keringőt. Fel tehát a táncra! Csak az elsőre; a többit - a grófnővel!

De nem megy olyan könnyen a dolog. Mikor Ginát végre megtalálja és amint mondja, „felhúzza” a táncra - valami elhihető bocsánatkérést rebegve -, hát ím alig fonja karját a leány dereka köré, egyszerre csak, mintha kettémetszették volna, eláll a muzsika, a táncolók megmerevednek.

- Hát ez mi? - Lersfeld és Gina csalódottan pillant egymásra. Gina úgyis attól félt, hogy a táncosa cserbenhagyja - és most, hogy itt van, hát egyszerre vége szakad a keringőnek, amelyik alig kezdődött? Pedig ő táncolni akar, táncolni, hogy - feledjen? Hisz nem volt joga, hogy féltékenykedjék Wendtland Hertára? Csak természetes, hogy Königsegg gróf a házikisasszonynak volt a partnere? És hogy felköszöntötte az öregeket? Mégis, valami csalódás-féle ég benne.

- Hohó... tovább... zene! - s a rákövetkező csöndben hangos szóló-hang: „A dolog időszerű! Sztrájkba léptek a muzsikus urak! Addig nem sípolják tovább a talp alá valót, míg ötezer percentes emelést nem kapnak!”

S bár muzsikusokra nem is illik, mégis általánossá válik a harci zaj: „Síberek, síberek!” Az urak haragosan, a hölgyek kacagva.

- Hát ez mi, Königsegg gróf? - kérdi Herta nyugtalanul. Königsegg bocsánatot kér, és elsiet, hogy utána nézzen a dolognak. S ott áll Herta, majdnem sírva és visszajövetelére vár. Nem tud feleletet adni a sok kérdésre, hogy a dús vacsorát miért követi ilyen szegényes muzsika.

Hát hol is marad Königsegg? Hát Seiler?

Végre megjön Königsegg, Herta megijed az arckifejezésén. Ijedten kérdi: - Az Istenért, mi történt? Igazán sztrájkolnak a zenészek? Kérem, teljesítse minden követelésüket! Nem szabad így befejezni a bált! Hiszen a rózsák harca még meg sem kezdődött!

Königsegg kicsit félrevonja, hogy a többiek ne hallják: - Nem sztrájk, nagyságos kisasszonyom, ahogyan mindjárt gondoltam. A zenészek megütközéssel utasították vissza a gyanút. Az ön édesanyja egy inassal üzente nekik, hogy azonnal hagyják abba a zenét. Mikor a dolog indítóoka iránt érdeklődtem és felvilágosításért kedves anyjához mentem.

- Az igazságot, gróf úr - valami szerencsétlenség?

- Dehogy, dehogy, ne aggódjon, kisasszonyom! De mindenesetre sajnálatos esemény. Kedves anyja sürgönyt kapott Berlinben élő nővérétől, hogy az igen rosszul van. - a legrosszabbtól tartanak és így érthető, ha a zene - nem lehetne elbírni, hogy itt táncoljanak, mikor Berlinben a saját nővére haldoklik, ha már meg nem halt. Agyszéllhűdés.

Herta érzi, mint halaványodik el. És nemcsak a közeli rokon miatti gyásztól. Sőt: most azzal alig törődik. Nem, mintha szívtelen, vagy önző volna. Dehogy; csak mert fiatal, olyan fiatal és életvidám! Hogy örült ő már előre ezeknek a multságoknak! Hogy majd közelebbhozzák őt Königsegghez, az eljegyzésükhöz! S most vége minden örömmek! Mintha a hidat húzták volna ki a lába alól! S hogy el ne essen, Königsegg karjára támaszkodik. - Hát akkor?

A kérdés a jövőre vonatkozik, de Königsseg úgy értelmezi, hogy hát mit tegyen most már? - Hát: először és valami elfogadható okát kell találnunk annak, hogy az ünnepélyt ilyen gyorsan félbeszakítjuk. Kedves anyja nem akarja, hogy az igazságot mondjuk el, - valami mást... töröm a fejem... de a sürgöny tartalma engem is úgy megijesztett...

- Tán azt hiszed engem nem? De ép azért szedje össze az ember a gondolatait! - hallik hirtelen a Seiler hangja mögöttük. Herta boldog ijedelemmel fordul feléje. Valahogy az a bizonytalan érzése van, hogy mégis minden jóra fordul. Persze, a beteg nagynénin a fiú se segíthet és az se valószínű, hogy ő még majd táncolhat ezen a télen, vagy pláne, eljegyezheti magát. Mégis, mintha az a híd kicsit összébb állott volna. Herta látja, hogy Seilert a hír épúgy összetörte, mint őt - hiszen természetes, ezek után fölöslegessé válik szegény fiú hivatala! - de hát mit lehessen tenni? Herta elhatározza, hogy azért a havi illetményeit kiutaltatja neki továbbra is. Hiszen az apja se kívánhatja, hogy olyan átmenet nélkül újra a nyomorba süllyedjen. De majd el fogja-e fogadni a pénzt, ha nem tehet érte semmit? Majd beszél ő apával, hogy valami formában foglalkoztassa. Mert, ha a jövőben Königssegget ritkábban láthatja, legalább ennek a víg fiúnak a társaságát ne kényszerüljön nélkülözni! Hiszen mégsem akar egészen hamuba temetkezni! Legalább idehaza akar egyszer-kétszer kacagni!

Mindez villámgyorsan átszalad a fején, míg Königsseg és Seiler a helyzet valamilyen megoldásán tanácskoznak. Úgy látszik, valami sikerül is nekik, mert Seiler most feléje fordul:

- A beleegyezését kérjük, kisasszonyom! Egy kis történetkét fogunk elmondani az egybegyűlteknél!

De be se várja a feleletét, már indul. Be, a táncterembe. A táncolni akarók kis csoportokba verődve vitatkoznak azon, hogyis szakíthattak véget a mulatságnak. A Blandi táncosa ráhibáz a valóságra. - He-he-hehe, kisasszonyom, grófnő, alighanem valami szerencsétlenség... nem a zenészek... azok már topognak a türelmetlenségtől...

Seiler egy székre áll fel és innen szónokol: - Uraim és hölgyeim! Szeretetreméltó vendég-látónőnk megbízását közlöm. Tragikus és komikus. Az elektromosművek munkásai álltak sztrájkba! Ha a sztrájk sikerül, akkor félóra múlva lesz ugyan gyönyörű zenénk, csak világítás nem lesz hozzá!

Úgy, hát ez a rejtély kulcsa! Persze, senkise örül rajta. Hisz most még ég a világ!

S egy vidám, derűs hang: - Honnan tudja maga ezt, Seiler? Telefonáltak, vagy sürgönyöztek magának azok a munkások?

- Á! - ordít Seiler a kétségbeesés erejével. - Más forrásból, jobb forrásból hozom a hírt! Rendőr ment el a ház előtt negyedórája. Figyelmeztette a portást a közelgő veszedelemre. Nehogy, aszongya, egyszerre boruljon reánk a nagy sötétség. Mert kialszik ám az uccai világítás is... igenis. Hát ez így van... ezért kellett a zenének is...

Az Istennek se tudja, mit mondjon tovább. De, - ahol a legnagyobb a szükség, ott a legközelebb a segítség. Alig fejezte be - a szobára fekete sötétség borult.

Kialudt az elektromos láng!

Seiler csodálkozik rajta a legjobban. Alighanem valamelyik vendég tréfál. Úgy látszik, mások is ezt hiszik, mert az ajtóhoz sietnek, hogy felcsavarják a kapcsolókat. Hiába. Csak a folyosóról, meg a földszintről szüremkedik be gyenge kis fény. Alighanem részleges rövidzárlat.

Olyik hölgy sikongat. Másik ájuldozik. Az urak kacagnak, végre a kacagás átragad a hölgyekre is.

Hát most mit csináljanak?

- Véget vetnek a zenének, hazamennek a legények, - szaval még mindig a széken Seiler. - Én amondó vagyok, hogy igyekezzék ki-ki haza, nehogy útközbe érje a mindig általánosabbá váló sztrájk. Sötét lesz az egész város. Jó lenne a telefónt megrohanni, hogy a sokkal későbbre rendelt kocsik, hintók már most előguruljanak. Ha ez nem menne, a szolgák autókat hoznak az állomásról!

A hölgyek újra sikoltozni kezdenek. Ó jaj! Némelyik olyan messze lakik, hogyan fog hazajutni, ha a város teljes sötétségbe borul? Megrohanják a telefónt. De mert a szerencsétlenség sosem jár magában, im, a telefonok sem működnek. Mindinkább növekedik az izgalom, az aggodalom. A fiatalabb hölgyek némelyike sírásba kap, bár az urak esküdöznek, hogy hazakísérik őket.

Nemsokára azonban felvonulnak a bérautók. Bérkocsik jelennek meg a láthatáron.

Megkezdődik a búcsúzás, olyan gyorsan, hogy észre sem veszik, hogy Herta szülei nincsenek jelen. Míg lenn, a kocsikban, folytatódik a zavar. Olyan hölgyek kerülnek egymás mellé, akik nagyon messze laknak egymástól. Míg végre Seiler megjelenik és mialatt párszor hivatkozik a fenére, uccák szerint elosztja a hölgyeket.

Mikor az utolsó kocsik is elrobogott, Seiler már kalapban, kabátban, még egyszer visszatér, hogy valamiképpen elbúcsúzzék Wendtlandéktól. Meg talán: hátha szüksége van még valamire az uraságoknak? Szegény fiú, most egyszerre tisztán látja ennek a hirtelen halálesetnek ránézve olyan hátrányos bekövetkezését. Vége a hercegi fizetésnek. Úgy érzi, már ahhoz nincs joga, hogy tovább viselje a szép ruhákat, mikhez Wendtland bőkezűsége juttatta. Elvenni ugyan nem fogják tőle, de oda a szép kétszobás lakás, mehet vissza valahová a negyedik emeletre. Just von Lersfeld ígért ugyan valami állást, de hát az olyan bizonytalan.

A szivarját szívja és rövid ideig a hallban áll. Aztán megkérdezteti a szolgálával, hogy elbúcsúozhat-e Wendtlandéktól.

- A hölgyek már visszavonultak, de Wendtland úr kéreti! - Pár perccel utóbb Seiler a házigazda dolgozószobájának kényelmes fotelijében ül.

- Örülök Seiler úr, hogy még ma este alkalmam van önnel beszélni, hogy hát most már mi is legyen önből. A leányom ugyan megkért az imént: Apa, ne küldd el Seiler urat, hisz nem tehet róla, hogy a néni olyan hirtelen megbetegedett, - de hát én különben sem akartam.

- A kisasszony igazán rendkívül szeretetreméltó, hogy dacára a súlyos családi körülményeknek, rámgondolt. - Seiler kicsit szégyeli magát, mert el nem tudja képzelni, mit tehet érte Wendtland.

- No igen, hát nem is lett volna erre a kérésre szükség. - Tudom is én, én valahogy előre sejtettem, hogy a tervezett sok szép ünnepség a vízbeesik. Gondoltam is rá: és mi lesz akkor Seiler úrral? Nem akarok hízelegni, de mindig őszintén örültem, ha jött. Én is sajnálnám, ha nem élvezhetném tovább víg társaságát. Hanem hát valami jogcímének kell hogy legyen, hogy idejár. Bár hivatalosan nyugalomba vonultam, de azért ezer és egy dologban vagyok részes. Nem vállalna nálam magántitkári állást? Azért ne higgye, hogy nagyzási mániában szenvedek. Lássá már kinevet!

- Csak azért nevetek, Wendtland úr, mert ilyen tevékenységgel akar megbízni. Hisz egész Európában nincs ember, akinek nálamnál rosszabb kezeírása lenne! Talán akkor se tudnék írni, ha nem öt ujjal a kezemen, de öt írógéppel jöttem volna a világra!

- Nahát akkor nem, - véli Wendtland elgondolkodva. - De ha írni nem tud is, hát olvasni csak tud, mi?

- Olvasni, azt igen, - feleli Seiler büszkén. - És pedig francia meg angol könyveket is.

- Úgy, nagyszerű. Hisz akkor kinn vagyok a vízből! Nem is képzelem, hogy mennyi idő kell nekem ahhoz, hogy a világ összes lapjaiból kivagdosom az engem érdeklő részeket. Lásd, ezt a munkát leveheti a nyakamról! Szépen összeszedhetné az anyagot. Lásd, nem nagy munka az egész, igazán semmi. Persze, diszkrécióra azért szükség van, mert így idővel bepillantást nyer összes üzleti ügyeimbe!

Még darabig együtt maradnak és aztán megállapodnak abban, hogy Seiler már a legközelebbi időben belekezd új hivatásába. De előbb még Wendtland megkéri valamire Seilert. - Tudniillik arról van szó, - a hölgyek nevében kérem erre - hogy, miután én magam nem mehetek, ön legyen szíves őket holnap reggel Berlinbe elkísérni. Én legkésőbb holnapután magam is ott leszek. A hölgyek már holnap reggel indulni akarnak, most csomagolnak. Azért is nem fogadhatták. De mindkettő reméli, hogy velük megy. Én nagyon örülnék, ha elkísérné őket, mert ma a magánosan utazó hölgyek ezer veszedelemnek vannak kitéve. A feleségem ebben a tekintetben rémesen ideges. Hát átveszi az utimarsall szerepét?

Seiler szívesen megígéri.

Hát bizony korábban feküdtek ma le sokkal, mint ahogyan mindenki remélte. Szegény Herta, még soká fenmarad és vörösre sírja a szemét. Először is szegény néni, meg aztán, hogy így tönkrement mindaz, amit ettől a téltől remélt. Mi lesz most, a Königsberg gróffal való eljegyzésből? Úgy látszik a dolog a vízbe esett. De nem, azért mégis el fogja magát jegyezni, sőt hamarabb, mert így tönkrement a mulatsága! Königsberg ma este különösen tetszett neki. És talán jobb is így. Mert most, ha majd eljön, legalább csak kettesben lesznek és könnyebben megy minden!

Aztán eszébe jut, amit az apja még hirtelenében elmondott neki. Hogy foglalkozást talált Seilernek és hogy az holnap reggel el fogja őket kísérni az útra. Ez némi vigasztalás! Anyja is jobbkedvű lesz. Milyen kár annak a fiúnak a szempontjából, hogy most már nem találhat az ő házukban gazdag feleséget. Mert hát igazán megérdemelné. Kedves fiú, meg csinos is. A Tilly, aki mellett ma ült, nagyon gazdag leány. Azt ugyan hát nem tudja, hogy való-e feleségnek Seilerhez: az a leány egyetlen gyerek és nagyon szeszélyes...

Soká tart, míg elalszik. Azt álmodja, hogy teljesült a kívánsága és eljegyezte magát Königsberg gróffal. Helyesebben még el nem jegyezte, de a gróf előtte állott és éppen vallomást készült tenni, hogy szerette az első perctől fogva, csak nem merte ezt kimondani, nehogy azt higgyék, hogy csak a hozományára gondolt. Mert nem úgy van... ő őtet sajátmagáért szereti.

És most kimondja és Herta feleletül átöleli a nyakát. Megcsókolja a száját és „Péterkém”-nek szólítja.

De a fiú nem csókolja vissza, pedig úgy kellene. Kacagni kezd és a „fené”-t emlegeti. Azt mondja: no, végre találtam feleséget és tessék, még a nevemet se tudja - Péternek szólít, mikor én Georg vagyok - Georg von Seiler...

Herta sikollyal ébred. És soká töpreng még rajta, hogyan bírta ennyi bolondot összeálmodni.

Nem tudja, hogyan viselkedjék holnap azon a hosszú úton Georg von Seilerrel szemben. Ha erre az álmra gondol majd! Végére avval vigasztalja meg magát, hogy nem szemben fog ülni vele, hanem szorosan mellette.

- - -

Just von Lersfeld meglátogatja Königsberget. Lehet úgy egy héttel a félbeszakadt bál után. Hogy fontos dolga van, azt mondja.

Königsberg elgondolkodik. Csak nem akar ez Lolával kibékülni. És hogy talán ő legyen a közvetítő? Á, ki van zárva. És ilyen dologban nem is segítené neki.

S mikor a fiú belép, rögtön meglátja: nem, ezt nem Lola-gondok gyötrik. A tartása ünnepélyes. Königssegg felsóhajt. Teljesedésbe ment a kívánsága! Lersfeld Wendtlandéknál beleszeretett a kis Ginába és most azért jön, hogy érdeklődjék a leány iránt. Hogy hogyan folytathatná az ismeretséget. Biztos!

Hanem mikor Lersfeld beszélni kezd, akkor nem a kis Gina az, akiről szól. Hanem inkább szól az unokanővéréről, Blandiról. Azt mondja, hogy szeretne ismerkedést létesíteni a családdal abból a célból, hogy szíve ama kívánsága teljesüljön, hogy Blandi grófnőt feleségül vehesse.

Königssegg a kerek égvilágon el volt készülve mindenre. De erre nem. Mikor ijedtségéből magához tér, csak annyit kérdez: - Na igen, de ha a Blandit akarja elvenni - és én szívemből kívánom, hogy boldogok legyenek - akkor ki veszi el a kis Ginát?

Lersfeld csodálkozva néz rá.

- Micsoda Gina?

- Hja, semmi. - Königssegg úgy érzi, ezt a kérdést megtakaríthatta volna. S hogy elterelje a gyanút: - Csak úgy kérdeztem. Csak olyan ostoba szokás. A harctéren tanultam egyik bajtárstól. Tudja, ha az embert valami meglepi, mindig ilyesmi jut eszébe. Na ja. Mindenkinék megvannak a maga kiszólásai. Az, szegény, mindig ezt kérdezte.

Ó, jövődöbeli sógor, miket fecsegsz összevissza! - gondolja Lersfeld s bár nem érti az összefüggést, roppantul mulattatja a dolog. - Csakugyan! Igazad van! Magam is sokszor esem bele ebbe a hibába! Például van nekem két betűm: E. B. és mikor kimondom, hát gondolhat az ember akármire - ejnye, be szép, vagy „ez baj”, vagy másra...

Tudom, tudom - gondolja Königssegg - vagy azt akartad mondani: „Egész bolond.” De igaza is van neki. Eszébe se jutott, hogy a kis Ginába belészeressen. Ennek ugyan más dolga volt. S hogy elterelje a beszédet:

- Node van az unokanővéremnek tudomása a dologról?

Lersfeld összerezzen. - Hogyan, hát az unokanővére nem közölte azt, amit én neki nyíltan és becsületesen elmondtam? Titkolja?

- Általában nem titkol semmit, de most nem szólt. S Lersfeld elszontyolodott, arcát látva: - Azért ne legyen öngyilkos. Én ezt inkább jó jelnek veszem, nem rossznak. Ha nem venné komolyan, akkor már biztosan, nevetve, mindent elmondott volna. De hallgat, ebből arra következtetek, hogy mérlegeli a helyzetet, mert neki... - majdnem azt mondta: mert neki másik kérője is van, aki nem konkurálhat veled. De nem, a rákbáróról fölösleges szólni. - No igen, az unokahúgom valószínűleg azon töpreng, hogy ön nem tudja, hogy ő nem gazdag, van ugyan hozománya.

- De én nem a pénzért veszem el az unokahugát! Nekem az a hozomány se kell! Ha van az ön nagybátyjának pénze, hát azt ossza ki inkább szegényebb sorsú rokonai közt. Igaz, mint kereskedő, eleinte magam is gazdag házasságra gondoltam, de az unokahugát akkor is elvenném, ha annyi adóssága lenne, mint annakelölte valami gárdistahadnagynak!

- No, adósságai nincsenek! Hanem a szavai mégis meggyőzik majd Blandit arról, hogy igazán szereti és nagybátyám is hálás lesz, ha lemond a hozományról, hacsak a büszkesége fel nem lázad az ellen, hogy egészen szegény leányul adja oda Blandit. Mindenesetre: beszélni fogok mind a kettővel.

- Hálás leszek. S aztán, tudja, gróf úr, ha nincs jobb dolga, akár ma este is felkereshetné a hölgyet.

- Szívesen. - Königsberg telefonál Blandinak, hogy otthon van-e este. Igen. Az urak barátságosan elbúcsúznak.

Hanem útközben újra felmerül benne a kérdés: de akkor ki veszi el a kis Ginát? Ó, ő tulajdonképpen nem szereti; mert hiszen akkor úgy-e féltékeny lenne a saját gondolataira, hogy máshoz akarja őt adni? És lám: eddig egy gondolattal se volt féltékeny Lersfeldre. Lám! Hát ő nem szereti a kisleányt, pedig hát éppen annak van szüksége szerető férjre. Igen ám, de hol az az ember? Hirtelen eszébe ötlik. Megvan! Georg von Seiler! Igen, igen! Kell, hogy az vegye el a kis Ginát! Fülíg kell, hogy belésszeressen! Majd beszél ő a fejével! Ó, ez menni fog! Csak ismerjék jól meg egymást. Majd előadja annak a fiúnak, hogy ha Gina nem éppen gazdag is, de jómódú fiatal leány és Seiler hálás lehet, ha az élet apró bajaitól ezáltal mégis megszabadul.

Ez így van. Seilernek el *kell* vennie Baumgarten Ginát. Csak jöjjön haza Berlinből az a gyerek! (Mert onnan írt neki, hogy Wendtlandékat odakísérte.)

Örül, hogy a kis Gina sorsát ilyen jól elintézte. Blandit azonban olyan ideges és kegyetlen rossz hangulatban találja, hogy eleinte szólni se mer arról, hogy mi hozta őt ide. Inkább arra kéri Blandit, mondja el a rossz kedve okát. A leány vall. Hogy a báró előadta neki, hogy rokonai látogatására hosszabb szabadságra indul hogy valószínűleg sokáig oda lesz, meg hogy reméli, mikor visszajön, jó hangulatban találja majd. Még azt is, hogy már csak azért is megy, mert szabadulni akar végre attól a gyalázatos klubból, ahol újból, folyton veszít. Talán ha egy pár hétre elválik tőle, a kártya újra kegyes lesz hozzá és minden kívánsága teljesül. - Világosabb már nem lehet, - véli Blandi - ezzel azt mondja: látod, ha szerencsém lesz, talán mégis elveszlek, de ha nem, akkor bizony csak mondj le arról a szerencséről, hogy a feleségem leszel. Aztán ki tudja, visszajön-e általában? Hát sírni nem fogok utána, sőt némiképp örülök azon, hogy elment, de mondhatom neked, hogy a viselkedése nagyon sért - végre is, engem nem lehet csakúgy megkérni és aztán faképnél hagyni.

- Tökéletesen igazad van. - Aztán hirtelen, mereven ránéz: - Hogy állsz Just von Lersfelddel?

Blandi arca hirtelen vöröses lesz. - Hogy jut ez az eszedbe?

- Valami izenettel küld, Blandi.

Blandi ragyogó arccal, boldog szemmel hallgatja, amit most Péter elmond neki. S végezetül mosolyogva, csak annyit mond:

- Ó Péter! Akkor nem mérgeződtem volna annyit a báró miatt, hanem szép útiböröndöt himeztem volna neki, nagy betűkkel, M. A. V. „Maradhatsz, ahol vagy”. Akkor nem vettem volna sértésnek azt, hogy elutazott. Inkább ujjongtam volna. És látod, azért voltam olyan rosszkedvű, mert Lersfeld se hallgatott magáról nyolc nap óta és titok maradt, amit a bálban elmondott nekem... Már kétségbe voltam esve, mondok magamnak: Blandi te, neked nincs szerencséd a férfiakkal! Mindegyik el van tőled ragadtatva az első percben, de aztán ülve hagy! Lám, minden jóra fordul a végén. Már csak azt szeretném, ha a báró mégis megkérne, hogy nagyszerű kosarat nyújthassak neki! Hogy talán nem lesz részem ebben az örömben, az megint majdnem elrontja afeletti örömet, hogy Lersfeld saját magamért szeret!

- Miért, hát te nem szereted őt?

Blandi boldogan felnevet. - Péterkém, ha most itt helyben csak a felét adhatnám neked annak a sok csóknak, amit neki készítek! Azt mondanád: - Hadd el Blandi, hisz megfulladok!

- Ne kísérelnők meg? - incselkedik Péter a szép leánnyal, titkos reménnyel. Blandi, amilyen jó hangulatban van, majdnem belemegy a dologba. De az utolsó pillanatban meggondolja magát. Visszariad. - No mi az, Blandi!?

- Ó eszembe jutott valami! A Maximilian bácsi. Hogy aszongya: „Königsegg grófnők nem úgy mennek férjhez, mint a közönséges halandók. Csak azért, mert valamelyik csinos pofa megtetszik nekik. Csak ahoz mennek, akit e célra a család feje kijelöl”.

- No, nem lesz a dolog olyan veszedelmes. Majd a nyakamba veszem az ügyeteket.

- De a bácsi nincs itthon! A birtokon van! Valami nagy baj lehet ott!

- Nem tesz semmit. Majd hazajön megint hirtelen.

Hanem az a nagybácsi nem jön meg olyan hamar. Napok múlnak el s helyette valamelyik nap Georg Seiler jön meg, aki így ront be Königsegg barátjához:

- Fene! Tudod mit, nemes lordom? A leány szeret, igenis, én mondom neked! Szeret, nahát!

- Ki, az Istenért?

- Ki! - kérdi sértődötten Seiler. - Hát van rajta kívül más is a világon?

- Lehet, esetleg. Én legalább igen sok kisleányt láttam már, aki „szeret”.

- Wendtland Herta csak egy van!

- És az téged szeret? - nyögi Königsegg, mikor határtalan meglepetésből és ijedségből magához tér.

- Ha nincs ellene kifogásod.

- De igenis van, - akar most fellépni erélyesen Königsegg. - Majd megmagyarázom. - De különben, hátha az egész dolgot csak úgy képzeled ez a Seiler? - Honnan tudod kérlek, hogy szeret? Mondta?

- No, azt nem. Hanem én mondtam neki.

- Hogy te szereted? - Königsegg megkönnyebbül.

- Dehogysis. Á! Bevallottam neki, hogy ő szeret engem.

- Micsoda bolond gondolat!

- Bocsáss meg, herceg. Nem is olyan bolond az a gondolat. Egész okos gondolat az. És csak úgy jött, saját magamtól. Úgy kezdődött, hogy mikor Berlinbe indultunk, Herta kisasszony sehogyse akart átellenben ülni velem. Mellém ült. Aszongya: nem bírja az ellenkező irányt.

- Hát miért nem cseréltél helyet vele?

- Én akartam. Ő nem. Nem tudtam, mit jelent ez? Figyelni kezdtem... Tudod, én se vagyok ám mai csirke...

- Na?

- Hát nem akart az arcomba nézni! Nem akart arra gondolni, amiről az elmúlt éjjel álmodott!

Königsegg kicsit idegesen, erőltetetten nevet.

- Merész állítás! Miért álmodott volna éppen teveled?

- Kérlek, miért ne álmodott volna velem? Nem vagyok rom, vagy mi? Rólam lehet szépeket álmodni!

- Hm?

- No igen. Aztán ment a dolog a maga útján. Igen, hát átellenben ültünk. Herta kisasszony, szokása ellenére, hallgatag volt. Én tudtam, hogy ez mit jelent. Azon gondoskodott, lehet-e valósággá az álma. Aztán jött a nagy alagút. Az úgy összerázott bennünket a hajlásban, hogy a Herta a kezem után kapott.

- Hosszú volt a hajlás? - Königssegg idegesen rágja az alsóajkát.

- Nem nagyon. Csakhogy nemsokára utána jött egy másik. Herta okos leány, előrelátó. Félt az újabb veszedelemtől, hát inkább el se eresztette többé a kezemet.

- Fölösleges óvatosság, - morog Königssegg.

Seiler most felnéz rá. - No, öreg: tán csak nem vagy féltékeny a sikeremre?

Königssegg olyan vidáman nevet, ahogyan csak adott helyzetben képes. - Még hogy én, barátom? Semmi okom, semmi jogom ahoz!

- Hála istennek, fiam! Jaj de örülök! Mert a Herta előadta, neki úgy rémlett, mintha neked az a szándékod lett volna, hogy később feleségül kérjed őt. Kinevettem. Mondtam neki, hogy másképp szóltál volna róla nekem, hisz nekem mindent megmondasz.

Igaz. Königssegg belátja, hogy minő helytelenül cselekedett, hogy ép most nem volt bizalmas barátjával! Nem közölte vele, hogy igenis nagyon komoly a szándéka! Elég lett volna egy szó - és Seiler inkább a nyelvét harapja le, semhogy Hertának csak egy szót is szól szerelemről. Túlokos akart lenni, mikor hallgatott - és lám, minő ostoba volt! No, talán mégsem, hiszen Seiler csak annyit mond, hogy ő szereti Hertát. De, hogy Herta mit szól a dologhoz, azt még Seiler, nem mondotta el. Nincs még veszve Lengyelország!

- No és mit felelt Herta a vallomásodra? Minő viszonyban álltok?

- Csókos viszonyban, - felel büszkén Seiler.

Königssegg felugrik. Lélektelenül mered a barátjára.

- Csókos? Hát már el vagytok egymással jegyezve?

Seiler boldogan felnevet. - Úgy-e, öregem, ez meglepetés? Csak ülj le nyugodtan, úgy jobban lehet csevegni. Nem, még nem vagyunk eljegyezve. Még nem is lehet, a családi gyász miatt. Véleményünk szerint úgysis fontosabb volt az első csók, és az aztán nem maradt páratlan. Várj, majd elmondom.

S elmeséli, hogy a Herta viselkedése egész idő alatt nagyon gyanús volt. Ő maga eleinte nem is mert arra gondolni, hogy a leány szerelmes belé. Már csak azért se, mert féltette az új állását Wendtlandéknál - meg nem kísérelte volna a szerelmi vallomást! De a végén mégis csak megkísérelte. Eleinte úgy nézett rá az a leány, ahogy olyanra nézünk, akinek nincs kinn négy kerékre. Kinevette; de lassan-lassan halkult a nevetése, míg végre valami olyanféle ült ki az arcára: Ejnye, az Istenért! Csakugyan igaza lenne magának, anélkül, hogy én tudtam volna róla? Aztán kijelentette, hogy a vallomás olyan meglepő, hogy ezen bizony gondolkodnia kell... míg...

Königssegg úgy tesz, mintha figyelmesen hallgatna. Végére, a saját gondolatainak folyományaikként, megkérdi:

- Na igen. De ha te Wendtland kisasszonyt veszed el, akkor ki veszi el a kis Ginát?

Akár a multkor Lersfeld, Seiler is olyan éktelen csodálkozással mered most rá.

- Ki az? Még névről sem ismerem, nemhogy bármiféle kötelezettségeim legyenek vele szemben!

- Nem is. - Königsseg csodálkozik, hogy újra így el tudott feledkezni saját magáról. - Semmi. Csak úgy hangosan gondolkoztam. Tudod, ez olyan szójárás-féle nálam.

- Micsoda értelemben szójárás! Kiállíthatod a legközelebbi gyengeelméjű-kiállításon.

Mikor Seiler végre elmegy. Königssegnek úgy tűnik fel, hogy a közbeszólása - immár másodszor - még saját maga előtt is kicsit gyengeelméjűnek tűnik fel. És csakugyan a jelen pillanatban képtelen is minden értelmes gondolatra. Egész káosz az, ami a fejében ködlik. Mint mikor gyerekkorában egy tallért kapott az anyjától és az egészet körhintára költötte. Amíg Seiler itt volt, még csak valahogy türtőztette magát.

Most már nem tudja, irigység, féltékenység, vagy csalódás-e az, amelyik leginkább betölti. És igaz: mi lesz most? Ezt - ezt az egyet el nem képzelte volna. Hogy Herta ilyen villámgyorsan éppen Seilerbe szeressen bele! Pedig a rózsaszünetpélyn biztosan tetszett a leánynak és az is neki. Örült a visszaérkezésének, annyira, hogy azóta el se ment Baumgartenékhez, nehogy hiú reményeket ébresszen Ginában. Sőt jó egynehányszor oda is telefonált a Wendtland-villába, vajjon az uraságok nem jöttek-e még meg? S nem értette miért késnek olyan soká. Hiszen Hertának már csak ő miatta is vissza kellett volna jönnie? Ehelyett Seilerrel csókolózik Berlinben, holott az ő köreibben először jön az eljegyzés, azután a csók!

Node hát Herta, mint külföldön nevelkedett leány, talán másképp gondolkodik ezekről a dolgokról? De éppen ez, ami eddig tetszett neki benne, most hibának tűnik fel a szemében.

No - és most? Mit szól majd a Maxi bácsi, hogy a leányt más halásza el az orra elől? Amilyen kétségbeesett hangulatban az öreg a birtokról hazajön, hogy az mit fog a fejére olvasni?

Ez gonosz helyzet!

És - most már, ugyan kívánsága ellenére - az öregúr egy váratlan szép napon hirtelen megérkezik. S magához hivatja az unokaöccsét.

Mikor Königsseg a nagybácsi meghívását elolvassa, málán elgondolja, hogy a fejére hulló szidalmak elől úgy szeretne menekülni, hogy bebugyolálja a fejét. Azon módon, mint az elemi iskolában egyik kis iskolatársa, aki úgy segített magán a „padra húzás” és a „huszonöt” ellen, hogy ruhájába alól irkákat csusztatott, melyeknek merev keménysége alatt türelmesen várhatta a büntetés végét.

A nagybácsi arca semmi jót se árul el. És úgy látszik, hamar akarja lerázni azt a nagy követ a szívéből.

- Egy rendkívül szomorú jó hírt kell veled közölnöm, kedves öcsém, vagyis olyan jó hírt, mely igen szomorú...

- Még ilyenféle hírt nem hallottam, Maximilian bácsi - kottyantja ki Péter.

A nagybácsi homlokára mély ránc húzódik. - A közbeszólásaid, Péter. Csak már egyszer azokat szoknád le! Tudod, mennyire ellenszenves az nekem, meg aztán, hogy készüljek el a közölnivalómmal, ha már a kezdetén megakasztasz?

- Kérlek, nem mondtam rosszakarattal. Bocsáss meg.

- Megbocsátok - felel az öregúr kegyesen. - No, dologra. Tudod, hogy néhány nappal ezelőtt lenn voltam a birtokon. Le kellett mennem, mert a társaság, akit az ügynek rendezésével megbízta, sürgönyileg lehívott. „Azonnali személyes megjelenése szükséges.” Ott lenn aztán megtudtam, akiben évekig megbízta, borzalmasan megcsalt, félrevezetett.

- Szomorú dolog! Nagyon szomorú!

Most nem utasítják rendre. A nagybácsi inkább elnyílt szemmel bámul rá. - Miért volna ez olyan nagyon szomorú? Így váratlanul hatszázezer márkához jutottam.

- Ez csakugyan nem szomorú?!

Most se utasítják rendre. De az öreg gróf megint csodálkozva pillant rá. - Miért? Hiszen éppen ez az összeg mutatja, hogy az intézőm milyen hallatlan mértékben csalt meg engem. De legalább annyi becsület volt abban az emberben, hogy nem spekulálta el a pénzt. Bankban helyezte el. Így mi is hozzájuthattunk.

No és ez az a „szomorú is, víg is” ujság? - akarta kérdezni Péter gróf. Maxi bácsi folytatja: - Képzelheted, hogy ez a hír engem mennyire lesújtott! Olyan hű emberem! Úgy felindított az ügy, hogy nem nagyon vigasztalt a váratlanul érkezett pénzbeli könnyebbség. Különben, miután az összeget olyan gyorsan visszaszolgáltatta és többéves szolgálataira való tekintettel is, a feljelentést nem tettem meg az intéző ellen. Nem viszem a dolgot bíróság elé, már azért se, nehogy az adófelügyelés figyelmét emez összegre felhívjam. - S folytatja, kis szünet után: - Persze örülök, hogy a pénz birtokába jutottam. Mert így a rokonságot tovább segíthetem. Meg Blandink hozományához is hozzátehetek egy, ha kell, kétszázezer márkát, nehogy a házasság közte és a báró között a pénzkérdésen fennakadjon!

- Hm, hm!

Mi ez? Rosszul hallott a nagybácsi? Mit jelent ez a gyanús, merész hm, hm?

- Kérlek, bácsi, tudomásod van arról, hogy barátod, a báró, hosszabb időre elutazott?

- Úgy? Ezt még nem hallottam. És hová, ha szabad érdeklődnöm?

- Erről Blandi tudna igen jó felvilágosítást adni. Arról is, hogy hogyan búcsúzott el a báró úr. Én azt tartom és Blandi is azon a véleményen van, hogy az utazás csak ürügy a házassági terv feladására. Ha pedig visszaérkeztek a báró mégis megismételné házassági ajánlatát, úgy az elsősorban a megnagyobbított hozomány miatt volna... Ha véleményemet meghallgatod, bácsi, hát nincs is semmi ok arra, hogy a bárót ilyen áron és ilyen drágán vásároljuk meg! Blandinak nincs szüksége arra, hogy sürgősen és éppen a barátodhoz menjen feleségül. Nincs neki se rossz híre, se egyéb fogyatéka. Se nem olyan öreg, se nem olyan csunya, hogy az egész nagy világon csak ehez az egyetlen emberhez mehetne feleségül!

- Én szavamat adtam a bárónak. - A bácsi hangja azonban nem olyan ingerült, ahogyan Péter hitte.

- Tudom. De a báró nem lövi majd főbe magát, ha visszakéred is a szavad. Pláne, ha megtudja, hogy Blandi másba szeretett bele, aki teljes szívvel viszonzszereti és aki máris kijelentette nekem, hogy ha Blandiról van szó, eltekint mindennemű hozománytól... mert Blandit kizárólag saját magáért szereti...

- És mert polgári származású lévén, tetszik neki, hogy csinos, fiatal grófnő legyen a felesége! Nohát ebből nem lesz semmi. Amíg én élek, Königsberg grófnő nem megy se Müllerhez, se valami Schulze-hez.

- Nem polgári származás. Nemes ember. Ha nem is olyan ősi a nemessége, mint a miénk, de egészen jó hangzású. S mikor Just von Lersfeld nevét kimondja, a bácsi arca is megváltozik.

- Az? Az akarja a mi Blandinkat? Személyesen nem ismerem. A cég jó. De a Just valami nagy szoknyabolond, he? No, ha az apja megengedi? Én se voltam erénycsősz. Hálistennek. Úgy; hát Just von Lersfeld. Az persze, annak nem kell hozomány. Mégse fogadom el az ajánlatát. Én tartozom azzal a család becsületének, hogy a Blandit ne engedjem szegényen házasodni. Azt azonban persze nem bánám, ha a hozományhoz sem kellene pótolni.

- Az igaz, - hagyja helyben Péter, aki túlboldog, hogy a család fejét ilyen könnyen „megfőzte”.

Az öregúr sokáig hallgat. Péter gróf mozdulni se mert. Már-már merevgörcsöt kap. Végre megszólal az öregúr. - Csak le tudnád szokni a közbeszólásokat, kedves öcsém. Mentől öregebb leszek, annál kevésbé viselem el. Hanem hát én, nem bánom. Lersfeld urat fogadni fogom. És ezzel ez az ügy be is van fejezve. S mikor a fiú a keze után kap, megismétli: Befejezve! - S még hozzáteszi: - No és te mennyire vagy Wendtland kisasszonnyal?

Péter gróf nem felel mindjárt. Dobbant a lábával. Talán, mint a színész, aki jelezni akarja, hogy nyíljon meg alatta a deszka, mert neki már le kell sülyedni. S Péter gróf csodálkozik, hogy mégsem sülyed le.

- Nem könnyű a felelet, kedves bátyám. Nagy, nagy csalódás. Minden kifejtett igyekezetem dacára, értesülök róla, hogy... Wendtland kisasszony mással jegyezte el magát. Csak úgy, titokban. - S várja a rákövetkező jégesőt, nagyobb aggodalommal, mint a lövészárkok fölött a golyózáport. Most valami mondás jut eszébe. Minden aggodalom: hiba!

Úgy látszik, most is. Az öreg gróf nem dől hátra a székében. Nem is ájul el, az inasért se csönget. Sőt még a vonásai se változnak meg. Csak mintha egészen könnyű mosoly húzódnék meg a szájszögletében. Ahá! Lám. Hát az öreg a hallottak fölött meghülyült. Hát persze! Nem volt már az előbb is a beszéde olyan zavaros - a jó, rossz ujságról?

Hát ez az! Mert amikor megszólal, hát azt mondja:

- Ennek örülök, öcskös. Nagyon örülök.

Hát persze. De nem szabad mutatnia az öregnek, hogy milyen tisztán áll előtte a kórtünet. Ilyen betegekre vigyázni kell. Nem szabad nekik ellentmondani!

- Igen kedves, nagybátyám, hogy örül rajta!

- Persze. Most, hogy az anyagi helyzetünk sokkalta jobb, borzasztó volt a gondolat, hogy polgári leányt kell elvenned, a pénzéért.

Sohse volt nekem a gondolat rokonszenves, sok álmatlan éjszakámba került. Hát legalább nem kell visszacsinálnod a dolgot, ha mással jegyezte el magát!

Nohát ilyen értelmes beszédet világéletében nem hallott az öregtől. Hát ez nincsen meghülyülve. Á! ezzel lehet értelmesen beszélni? Ennek majd egy nap ezt is elő lehet adni: Én is igen örülök, hogy a dolgok ilyen fordulatot vettek. Mert én tulajdonképpen mást szeretek. Bizony. Már régóta. Igaz, hogy polgári családból való, de hát közben már úgy megszoktam a gondolatot, hogy nem is vennék el másmilyent. Igen; csak vele lehetek boldog. A nevét is megmondhatom: Baumgarten Ginának hívják. És csak most, mikor látom, hogy szabad őt szeretnem, csak most tudom igazán, hogy mennyire szeretem őt!

Valahogy így. Mert Königsseg most érzi, hogy miért nem volt féltékeny pillanatig se, mikor a leányt mindenáron Lersfeldnek vagy Seilernek akarta feleségül! Azért tudta, érezte, hogy azok a legények Ginánál nem érnének el semmit, mert Gina mindaddig, míg ő, Königsseg szabad, senki másnak nem nyujtaná se kezét, se szívét. Hanem a legokosabb ember is tévedhet azért. Legjobb lesz megkérdeni magát a leányt. Ezt holnap, holnapután meg is teszi.

De ha nem szereti? Ha kiábrándult belőle, mikor látta, hogy milyen hevesen udvarol Hertának?

Úgy látszik, igen elszontyolodott képet vág erre. Mert a nagybácsi megkérdi:

- No mi az, gyerek? A Wendtland-esetet pedig ne nagyon vedd a szívedre. Tele van ez a szép város még szebb fiatal leánnyal! S mert már úgyis hozzászoktál a házasság gondolatához, - láss hozzá, hogy találj magadhoz valót. - Hiszen most már nem kell, hogy pénzre menjen a játék! Még azt se igen bánom, ha az a leány véletlenül polgári származású!

Mi ez? A nagybácsi megszánta volna őt az elszontyolodott képe miatt? Péter gróf szívének nagy örömeben már majdnem előtálalja az ő külön, saját ügyét. Node még korai a dolog. S bár örömeben majdnem csókot nyom a nagybácsi gömbölyű ábrázatára, mégis inkább elhatározza, hogy a csókokat elteszi a kis Ginának, aki azokat jobban tudja értékelni.

Másnap délután már útban is van, megtudakolandó, mikép vélekedik erről a dologról a kis Gina. A szobaleánytól pedig megtudja, hogy Gina kisasszony egyedül van odahaza.

Königsegg a jó hírnek annyira megörül, hogy kis híja, hogy meg nem csípi a csinos szobaleány kerek arcát. De hát ezt nem lehet. Inkább savanyú arcot vág.

Ejnye, akkor mit csináljak? Visszamenjek a hosszú úton? Úgy, hogy a leány végre megsajnálja és megkérdi, hogy ne jelentse-e be a kisasszonynál.

A fiú ebbe se megy bele mindjárt.

- Hát valahogy - esetleg - mégse jöttem volna hiába...

A leány besiet.

- A kisasszony kéreti, mindjárt itt lesz!

A „mindjárt” kicsit megnyúlik. Jó jel! A kis Gina visszaadja azt, amiért őt magát is olyan hosszú ideig megváratták.

Pedig a fiú tudja, hogy Gina százszor is siettetni saját magát. - No: kellőképpen megbüntetted-e már?

Königsegg pedig valahogy úgy érzi, hogy Gina rég nincs már a szobájában. Ott áll a folyosón, az ajtó előtt; izgalmaiban azonban még most sem akar bejönni. Königsegg már-már rányitja az ajtót, de aztán mégis megörül, hogy ezt még nem tette. Mert Gina biztosan orrvérzést kapott volna. Tudniillik a sejtelen bevált és Gina csakugyan az ajtó előtt szorong.

Mégse szabad így bemenned - mondja magának. - Nem muszáj, hogy az a fiú lássa az izgalmat, az örömet. Nem kell neki tudni, hogy szereted - már csak saját magadért se, még akkor se, ha nem láttad volna, hogyan tette a szépet Wendtland kisasszonynak!

Már harmadszor van ott a keze a kilincsen. Végre mégis határoz. A szobaleány már kétszer ment el mellette csodálkozó arckifejezéssel.

Minek azt látni a grófnak, hogy olyan haragos arccal akart bemenni és hogy az arca akarata ellenére, csupa mosoly mégis. Minek azt tudni, hogy össze akarta szidni, de az akarata hajótörést szenvedett a fiú nagy elfogulatlanságán. Valahogy azonban mégis ki kell mutatnia, amit érez. - Ejnye, hát mégis ellátogatott hozzánk, gróf úr? Már-már mindnyájan azt hittük, hogy teljesen elfeledkezett rólunk!

Persze, a fiúnak csakugyan nem tiszta a lelkiismerete. Jól eljátszott csodálkozással kérdi azonban: - Hát olyan régóta van az már, hogy én utoljára voltam itt? Hisz annyi dolgom volt! Aztán tolokodó sem akartam lenni - hisz a látogatásom óta alig múlt el tizennégy nap...

- Ó! Holnapután éppen négy hete annak! - De alig hogy kimondja, Gina érzi, hogy az arca pirosra gyullad. De a fiú nem mutatja, hogy észrevette. - Úgy, már négy hete? Hja, röpi az idő. Most még jobban, mint háború előtt. Nem igaz?

Akarattal tereli a szót csupa közönyös dologra, hogy annál tisztábban láthassa a leány arcában: - Hát csak azért jöttél, hogy ezt elmondjad nekem?

Königsegg ezt mind jól megfigyelte és az a reménye támad, hogy esetleg sokkal hamarabb megtudja, amire kíváncsi, mint ahogyan számította. Most már csak ügyesen kell irányítani a rohamot a kisleány szíve ellen. A fődolog, hogy Gina lehetőleg későn tudja meg a szándékát, hogyha majd mégis védekezni akar, hát elkéssen vele.

- Hja, az idő, - mondja, mintha semmi más tárgy nem volna a világon, mi őket érdekelné. - Hogy ez hogy rohan! Mintha csak tegnap lett volna az az estély Wendtlandéknál! Igaz is, tudja-e, kisasszonyom, hogy miért lett annak olyan váratlan gyors vége?

- Valamit hallottam. Gyász eset. Különben én többé úgysem mentem volna oda...

Königsegg a világ legelfogulatlanabb hangján kérdi: - De miért nem, nagyságos kisasszonyom?

De olyan vizsgálódó a pillantása, hogy Gina lesüti a szemét. - Hogy miért? Magam se tudom. Nekem valahogy nem tetszett ott.

- No ugyan? Hisz nincs a világon szeretetreméltóbb leány a Hertánál, akarom mondani, Wendtland kisasszonynál!

- I-i-gen; énnekem nincs ellene kifogásom. Én nem tehetek róla. Valahogy nem rokonszenves.

- Hogyan, hogy nem rokonszenves? Kérem magyarázza ki magát. Hiszen annyi természetes kedvesség van benne - olyan pompás nő általában.

Bár a szíve fáj, amint látja, mint sápad el Gina egyre jobban, mégis folytatja a dicshimnusz.

- Izlés dolga, gróf úr. Úgy látszik, a többi fiatal hölgy nem igen kényeztette el önt...

- Nem osztom a nézetét, kisasszonyom. Inkább nekem véletlenül ebben a tekintetben olyan jó hírem volt, hogy ha az ezredben valamelyik fiúnak új barátnője akadt, előbb mindig nekem mutatta be, hogy mit szölok hozzá. Ez így van. Nem mintha azt akarnám ezzel mondani, - utolsó lépésre készül - hogy Herta urnőnél sohase tetszett volna nekem jobban egyetlen fiatal hölgy se. Különösen egy - csak nem régen hozta utamba a sors.

Gina még halaványabb, mint előbb. Valami áruló vonás kicsiny szája körül, mintha elkövetkezendő sírásról tenne tanuságot. Mégis tréfásan kérdi:

- Nohát akkor az aztán igazán valami tünemény lehet!

- Hát az az is. Ha a nevét megmondom, igazat fog nekem adni.

- Hát én ismerem?

- Hogyne. Még sokkal jobban, mint én, mert többször látja.

- Ugyan? Nincs is ilyen jó barátnőm...

Königsegg határozottan hallja elmúlt évek harci riadóját. Fel! Utolsó rohamra!

- Hol látja? Valahányszor a tükörbe néz, nagyságos kisasszonyom! Megláthatja, hogy sokkal, de sokkal csinosabb és kíváncsabb Wendtland kisasszonynál! Hogy az ízlésem nem olyan rossz...

Gina elnyilt szemmel bámul rá. Ezer viharos érzés kel a szívében. Így még nem beszélt hozzá senki, így nem is engedte volna másnak bevallani, hogy szereti. Hanem Péterjének - ahogyan titokban nevezte - szívesen megengedi. Akaratlanul felkiált:

- Königsegg gróf!

Csak két szó. De annyi öröm, boldogság hangzik ki abból s annyi félelem, hogy hát talán mégis tréfál az a fiú?

A fiú olvassa a félénk aggodalmat szívében, szemében. Megragadja a jobbját.

- Megteszi-e ellenem a feljelentést jogtalan eltulajdonítás miatt, kedves kisasszonyom, ha ezt a kezet örökre megtartom? S később, ha remélem, boldog házasok leszünk, bebizonyíthatom-e újra, mindennap, hogy mennyire szeretem s elmondja majd nekem is mindennap: Péter nem tudom, hogy miért van az, hogy mikor annyi szebb, pompásabb férfi van a világon, miért szeretlek én téged egyedül? - s vigabb hangnemben. - Remélem, nem kapok kosarat, kisasszonyom, mert akkor nem tudnám, hogy mit kezdjek avval az ezer csókkal, amelyik pokoli tűzként égeti az ajkamat?

- Ó, ostoba Péter! Hát minek kérdezed félóra hosszat? - kacagva szakítja félbe a leány, akarata ellenére mondva ki a szavakat. De már nem vonhatja vissza, mert az ő ajka is csókra vágyik. S vörösen izzóvá lesz az arca: Mit gondol most majd rólam Péter...

Nem az ő hibája, hogy nem fejezheti be a gondolatot. A Péteré, aki odavonja őt magához és szép kis szájára előlegül eladja azt a csomó csókot, amit első eljegyzési ajándékuhozott.

- Vége. -